శ్రీ

# భక్తమణిభూషణము.

గ్రంథకర్త

ఆదిపూడి సోమనాథరావు,

ముద్దుకృష్ణ మొదలివీధి, మైలాపూరు, మదరాసు.

మొదటికూర్పు 1000 ప్రతులు

వెల రు 2-0-0.

కాకినాడ,

స్కేప్ అండుకో ముద్రాక్షరశాలయందు ముద్రితము

1922

ఓమ్.

# అంకితము

సీసపద్యము

పరమేశునాజ్ఞల ♦ భక్తిని దలఁదాల్చి
పాలించుచుండెడు ♦ భక్తులార!
ప్రాణిమాత్రమునకు ♦ భద్రమ్ముఁ గొల్పెడు
పనిఁబూనియుండు కృ ♦ పాళులార!
న్యాయసత్యములతో ♦ నలరారుచుండెడు
పూతభావంబొప్ప ♦ పూజ్యులార!
ప్రేమసూత్రముచేతఁ ♦ బృథ్విని బంధించి
యానందపడెడు మ ♦ హాత్ములార!

గీ. భక్తమణిభూషణంబను ♦ భవ్యకృతిని
దీనినాకాన్కగా మీకుఁ ♦ దెచ్చినాఁడ
స్వీకరింపుఁడు పరమ ప ♦ విత్రులార!
మిత్రవరులార! ఈశ్వర ♦ పుత్రులార!

ఆదిపూడి సోమనాథరావు

# ధర్మము

## గీతమాలిక.

నన్నునమ్మెడువారలు ♦ న్నారుగాన
ననృతమునువీడి సత్యమ్మె ♦ యాడుచుందు;
నన్ననుసరించువారలు ♦ న్నారుగాన
విమలతరవర్తనంబున ♦ వెలయుచుందు;
పడవలసియుండు నెన్నియో ♦ పాట్లుగానఁ
దగినయుత్కృష్ట బలమును ♦ దాల్చియుందు;
కడఁగిపోరాడు తరుణముల్ ♦ గలవుగాన
ధైర్యశౌర్యమ్ములనుగల్గి ♦ తనరుచుందు;
వైరులకు దిక్కు లేనట్టి ♦ వారలకును
నందఱకుమిత్రుఁడై భువి ♦ నలరుచుందు;
ఇత్తునేకాని యిచ్చిన ♦ దెంచకుందు;
ఎల్ల నాలోపములునాకు ♦ నెఱుకగాన
వినయగుణమును నెప్పుడు ♦ విడువకుందు;
ప్రభునిపైజ్ఞానదృష్టిని ♦ బఱపుచుందు;
నెవ్వగలమాని చిఱునవ్వు ♦ నవ్వుచుందు;
ఇలఁబతితులైనవారల ♦ నెత్తుచుందు;
ఎల్లప్రాణులనరసి ప్రే ♦ మించుచుందు;
ఇదియె నాధర్మమని మది ♦ నెంచుచుందు.

శ్రీ

# సర్వమాన్యశతకము.

సీ. శ్రీకరుణాసుధా ♦ సింధువై లోకైక
బంధువై పొల్చు నీ ♦ బాంధవమును
నిఖిలభూతగణైక ♦ నేతవై విబుధ సం
త్రాతవై యలరు నీ ♦ ప్రాభవమును
రమణీయభువన ని ♦ ర్మాయివై సంతోష
దాయివై తనరు నీ ♦ సోయగమును
ధార్మికోత్సాహ సం ♦ ధాతవై ఋషులకు
నూఁతవై యొప్పు నీ ♦ యొప్పిదమును

గీ. దలఁచి దర్శించు వేడ్కఁ జి ♦ త్తమునఁ బొదల
శతకమును గాన్కఁ గాఁ గొని ♦ సంభ్రమమునఁ
గొల్వ వచ్చితిఁ జూపు నీ ♦ చెల్వు తండ్రి!
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య!

సీ. వీనులవిందుగా ♦ వింశుగానమునందు
దృష్టిపర్వ మొనర్చు ♦ సృష్టియందు
రసనోత్సవము సేయు ♦ నసమానరుచియందు,
హితమగు మందమా ♦ రుతమునందు
నాసికానంద సు ♦ వాసనావళియందు
మహిమచే మెప్పు స ♦ న్మనమునందు
వివిధసాంసారిక ♦ విషయసౌఖ్యములందు
విద్యావినోదాది ♦ విధులయందు

గీ. నిన్ను నవ్యయు నిఖిలాత్ము ♦ నిర్వికారుఁ
బ్రేమసాగరు యోగీంద్ర ♦ హృద్విహారుఁ
జూచి సంతోషభరమున ♦ జొక్కఁ జెపుడు?
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య!

సీ. నిగనిగమనిమించు ♦ నీరజారినిగాని

ధగధగ వెలిఁగెడు ♦ తరణిఁగాని

ప్రాణులఁ గదలించు ♦ మారుతమ్మునుగాని

యడవులఁ గాల్చెడు ♦ నగ్నిఁగాని

ధారగాఁ గురిసెడు ♦ ధారాధరముఁగాని

యలలచేనుప్పొంగు ♦ జలధిఁగాని

జలజలఁ బ్రవహించు ♦ సెలయేఱులనుగాని

తిరముగాఁ బొల్చెడు ♦ గిరులఁగాని

గీ. చూచినపుడెల్లవానిలోఁ ♦ జూచునిన్ను

మనములోఁ జూచి యానంద ♦ మగ్నుఁడగుచు

వెలయుభాగ్యంబు నాకు ల ♦ భించునెపుడు?

సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 3

సీ. లోకజాలము నెల్ల ♦ వీఁకమైఁ దాల్చుచుఁ
బ్రిబలమైమించు నీ ♦ బలమె బలము
అఖిలాండముల నెల్ల ♦ నద్భుతంబుగఁ జేయు
నేర్పరివైననీ ♦ నేర్పె నేర్పు
పరమాణువాదిగా ♦ బ్రహ్మాండములయందు
నిండియుండెడు నీదు ♦ నింపె నింపు
కోటిసూర్యుల నైన ♦ సాటిసేయఁగలేని
దేదీప్యమానీదు ♦ తేజె తేజు

గీ. పారమే లేని నీదయా ♦ వార్ధి వార్ధి
పాపదావాగ్నిలోఁ బడి ♦ భస్మమైన
మమ్ముఁ బునరుద్ధరించు నీ ♦ మహిమ మహిమ
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 4

సీ. భీష్మపరితాపుఁడౌ ♦ గ్రీష్మభానుండైన
మిడుఁగుఱునీపేర్మి ♦ కడఁకముందుఁ
బదియాఱుకళలచేఁ ♦ బొదలుచంద్రుండైన
నద్దంపుముక్క నీ ♦ యశముముందుఁ
బ్రావృడాగమమందుఁ ♦ బ్రవహించునదులెల్లఁ
దుంపరల్ నీదయా ♦ ధునికిముందు
నేము వాసముచేయు ♦ నీలోకమంతయు
నలుసుగా! నీలోక ♦ ములకుముందు

గీ. నహహా! నీమహిమాదుల ♦ నభినుతింప
నధములకు మాకుఁదరమౌనె ♦ యఖిలయోగి
మండలికిఁగూడ నలవిగా ♦ కుండునపుడు
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 5

సీ. నీమహామహిమచే ♦ నిఖిలబ్రహ్మాండముల్
దివివిమానములట్లు ♦ తేలుచుండు
నీమహాశక్తిచే ♦ నెఱిబొంగరమ్ముల
తీరున గిర గిరఁ ♦ దిరుగుచుండు
నీమహాశాసన ♦ నియతిచే నొండొంటిఁ
దాఁకకతమదారిఁ ♦ దరలుచుండు
నీమహాదీప్తిచే ♦ నిండురసంపు గుం
డులమాడ్కి నిగనిగ ♦ వెలుఁగుచుండు
గీ. నహాహా! నీమహిమాదుల ♦ యద్భుతంబు
దలఁచినంతన దేహంబు ♦ పులకరించి
కనులనానందబాష్పముల్ ♦ గ్రమ్మికురియు
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! ౬

సీ. ఏకడఁజూచిన ♦ నాకడనుండి నీ
కరుణాప్రవర్షంబె ♦ కురియుచుండు
నేవంకఁజూచిన ♦ నావంకనుండి నీ
వేదనినాదంబె ♦ వెడలుచుండు
నేజాడఁజూచిన ♦ నాజాడనుండి నీ
తేజోవిలాసంబె ♦ తెరలుచుండు
నేచాయఁజూచిన ♦ నాచాయనుండి నీ
ఖ్యాతిసుగంధమ్మె ♦ క్రమ్ముచుండు.

గీ. నెచటఁజూచిన నచ్చట ♦ నింపునింపు
నీపవిత్రభావంపు నిగనిగల్ ♦ నిర్వికార!
దీనమందార! భక్త సు ♦ ధీవిహార!
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 7

సీ. త్రిభువనసౌందర్య ♦ విభవంబులోనెల్ల
శృంగారరసమె యు ♦ ప్పొంగుచుండు
ఋతుపరంపరల యా ♦ యితమందు వీక్షింప
వీరమచ్చటవెల్లి ♦ విరియుచుండు
సకలజీవావన ♦ సత్కార్య సరణిలో
పలఁ గరుణారసం ♦ బొలుకుచుండు
స్థూలమహాస్థూల ♦ సూక్ష్మాతిసూక్ష్మంబు
లందునద్భుతమె లో ♦ లాడుచుండు

గీ సర్వరసములునంతటఁ ♦ బర్వియుండఁ
జూచుటకుబుద్ధిలోపల ♦ సూక్ష్మదృష్టి
కలుగవలెఁగాని నీకటా ♦ క్షంబుచేత
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 8

సీ. భువిధ్రువమండలం ♦ బునదృష్టిసారింప
వింతలెంతయుఁగను ♦ విందుసేయు
నాఱునెలల్పగ ♦ లాఱునెలల్ రాత్రి
యగుచుండుఁదఱచుగా ♦ నంబరమున
బంగారువింటికి ♦ రంగురంగులపట్టు
తెరలువ్రేలాడెను ♦ తెలుఁగుదోఁప
విద్యుత్తరంగాళి ♦ వివిధప్రభలచేతఁ
జిత్రాకృతులఁదాల్చి ♦ చెలఁగుచుండు

గీ. సర్వవస్తు ప్రదర్శన ♦ శాలయైన
సృష్టిలోపలనేమేమి ♦ చిత్రములను
గూర్చినాఁడవో తెలియంగ ♦ నేర్చునెవఁడు?
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 9

సీ. నిరుపమసౌందర్య ♦ నిలయమీభువనంబు
భవదీయవరసభా ♦ భవనమయ్య
ఇందువెలుంగు సూ ♦ ర్యేందులు మహనీయ
భాసమానములు దీ ♦ పంబులయ్య
పవమానుఁ డెప్పుడు ♦ పట్టినవీవనల్
విడువకవీచెడు ♦ భృత్యుఁడయ్య
కోకిలాముఖపక్షి ♦ కూజితమ్ములు సుధా
మాధురీగాన వి ♦ నోదమయ్య

గీ. వందిమాగధపాఠక ♦ వాంశికాదు
లరయ నీభక్తులనుట స ♦ త్యార్థమయ్య
ప్రభువునీవయ్య మేము నీ ♦ ప్రజలమయ్య
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 10

సీ. లోకజాలములెల్ల ♦ నీకుక్షిలోపల
నొకమూలనవలీల ♦ నొదిగియుండు
నణువణువందున ♦ నత్యద్భుతంబుగా
నీకనుల్ నీచెవుల్ ♦ నిండియుండు
నఖిలాండములయందు ♦ నిండిన నీరూపు
నెలమిభక్తునిమది ♦ నిమిడియుండు
నంతటనీవ్యాప్తి ♦ యలరుచునుండియు
నజ్ఞానికనులకు ♦ నందకుండుఁ

గీ. జితరిచారిత్రుఁడవునీవు ♦ చిత్ప్రభూత!
రూపరసగంధనిర్మాత! ♦ రూపరహిత!
మాతలకునెల్లనీవె పరి ♦ ఖ్యాతమాత!
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 11

సీ. దివివెల్గునక్షత్ర ♦ దీపమాలికలచే
నీజయోత్సవమును ♦ నిశలు సల్పుఁ
బూర్వాద్రిపైనుండి ♦ భోరునఁ జాటునీ
చండశాసనము సూ ♦ ర్యుఁడు దినము
నీయశోమృతమును ♦ నించిచందురులోన
నిలువక కాలమ్ము ♦ కొలుచుచుండు
నిర్నిద్రవైభూత ♦ నిచయంబు నిరతంబుఁ
బ్రకటించుచుండు నీ ♦ ప్రాభవంబు

గీ. విశ్వమంతయు నీసేవ ♦ విరతి లేక
యిట్లు సలుపుచునుండియు ♦ నెఱుఁగకుండుఁ
దెలిసిననుభక్తుఁడొక్కఁడే ♦ కొలుచుచుండు
సకలకల్యాణగుణధన్య! సర్వమాన్య! 12

సీ. గర్భమ్మునను దాల్చి ♦ కని పెంచి కాపాడు<br>
తల్లి నిచ్చెడు నట్టి ♦ తల్లివీవు<br>
తల్లిని బిల్లలఁ ♦ దద్దయుఁ బోషించు<br>
తండ్రి నొసంగెడు ♦ తండ్రివీవు<br>
తల్లులఁ బిల్లలఁ ♦ దండ్రుల రక్షించు<br>
ప్రభువుఁ బ్రసాదించు ♦ ప్రభుఁడవీవు<br>
వీరలందఱిలోన ♦ వీడని యన్యోన్య<br>
మునుగూర్చునట్టి యా ♦ ప్తుండవీవు

గీ. అజ్ఞులను దజ్ఞులుగఁ జేయు ♦ ప్రాజ్ఞుఁడీవు<br>
భక్తిచే మమ్ము బంధించు ♦ బంధువీవు<br>
వావివరుసలఁ జిక్కని ♦ వాఁడవీవు<br>
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 13

సీ. హృదయాంబు జాతంబు ♦ పొదలింపఁ గాన్పించి

ప్రభలనీనెడుచిత్ర ♦ భానుఁడీవు

మానస మానస ♦ మండనంబుగఁ దేలి

యాడుచుండెడు రాజ ♦ హంసమీవు

చిత్తసింహాసనం ♦ బుత్తమోత్తమముగా

వింపనారోహించు ♦ విభుఁడవీవు

స్వాంతతాపమ్ములు ♦ సాంతమ్ముశాంతింపఁ

గరుణనేవర్షించు ♦ ఘనుఁడవీవు

గీ. నామనోరథరథమును ♦ నడుపునట్టి

సారథివినీవు సర్వసం ♦ సారమునకు

సారమేగాక భక్తాను ♦ సారివీవు

సకలకల్యాణగుణాధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 14

సీ. కరుణాత్ములకు నీవు ♦ కరుణాస్వరూపివై
క్రూరులకును మహా ♦ క్రూరుఁడగుచు
న్యాయవాదులకీవు ♦ న్యాయస్వరూపివై
యన్యాయపరులకు ♦ యముఁడవగుచు
నీతిమంతులకీవు ♦ నిర్మలమూర్తివై
దుర్నీతిపరులకు ♦ దూరుఁడగుచు
ధర్మాత్ములకు నెల్ల ♦ ధర్మస్వరూపివై
ధర్మహీనులకు ని ♦ ర్దయుఁడవగుచు

గీ. దుఃఖములచేతఁ దూలించి ♦ దోషములను
దుష్టులను శిష్టులుగ మార్చి ♦ శిష్టవరుల
రక్షణము సేయుచున్నావు ♦ రక్తిమీఱ
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 15

సీ. వింతగాస్వాంతముల్ ♦ వీక్షించునీవెపో
వేయికన్నులవాఁడ ♦ విశ్వవేద్య!
పాపాటవుల నెల్ల ♦ భస్మంబుచేసెడు
నీవెపో కాలాగ్ని ♦ నిష్కళంక!
సంతాపముల నెల్లఁ ♦ జల్లార్చు నీవెపో
పర్జన్యమూర్తివి ♦ పరమపురుష!
భక్తిఁజిత్తంబులఁ ♦ బ్రజ్వరిల్లఁగఁజేయు
నీవెపోయనిలంబు ♦ దేవదేవ!

గీ. నీస్వరూపంబులోపల ♦ నిఖిలమైన
భూతగణముల గుణములు ♦ పొలుచుచుండు
నన్నిటికి నీవెయాధార ♦ మగుటఁదండ్రి!
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 16

సీ. మతిగ్రహింపఁగలేని ♦ యతివేగమునఁదమ
గతులుదప్పక పాఱు ♦ గ్రహములట్లు
పొర్లకవడిఁ బాఱు ♦ పొగబండ్ల నిర్మించు
శక్తినిచ్చినది నీ ♦ శక్తి కాదె?
కుందక డిందక ♦ కొల్లగాభూమిపైఁ
గాంతులఁ జిమ్ము భా ♦ స్కరునికరణి
వెలుఁగువిద్యుద్దీప ♦ ములవెలిఁగించెడు
మహిమఁ గొల్పినది నీ ♦ మహిమగాదె?

గీ. సకలమును నీవు సృజియించు ♦ సరణిదోఁప
యంత్రముల నెల్ల నొసరించు ♦ నట్టిబుద్ధిఁ
బుడమిఁ బొడమించినది భవ ♦ ద్బుద్ధి కాదె?
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 17

సీ. అఖిలభూతములపై ♦ నాజ్ఞచెల్లించెడు
శక్తికల్గుట దేని ♦ శక్తివలన
నడవిమెకంబుల ♦ నతిసాధువులఁ జేయు
శక్తికల్గుట దేని ♦ యుక్తివలనఁ
బినజాతివారలు ♦ పెనుజాతివారిపై
బలముఁజూపుట దేని ♦ బలమువలనఁ
జిక్కనినినుఁబట్టి ♦ చిత్తంబులోఁగట్టు
మహిమ గల్గుట దేని ♦ మహిమవలన

గీ. నట్టిపరమాద్భుతంబైన ♦ యమలబుద్ధిఁ
గరుణనీవు ప్రసాదించు ♦ కతనఁగాదె
యల్పులయ్యును నరులిల ♦ నధికులౌట?
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 18

సీ. అత్యద్భుతంబులౌ ♦ నఖిలబ్రహ్మాండముల్
జీవాణుకోట్లని ♦ చెప్పువారు
విశ్వమంతయు మహా ♦ విద్యుత్తరంగాళి
విలసనంబని నెక్కి ♦ తెలుపువారు
లోకజాలము లెల్ల ♦ నేకరసంబైన
ప్రకృతిజాలంబని ♦ పలుకువారు
పరమాణువతిసూక్ష్మ ♦ తరమైన యొకవింత
గ్రహమండలంబని ♦ కలుపువారు

గీ. అప్రమేయుండవగు నిన్ను ♦ నరయనెంచి
ప్రబలమాబుద్ధి బలమునఁ ♦ బరుగులెత్తి
యలసినిలిచిన వారలో ♦ యనుఁగుఁదండ్రి!
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 19

సీ. భవదీయమహిమంబు ♦ ప్రకృతిసౌందర్యంబు
నందుఁగొందఱుగాంచి ♦ యలరుచుండ్రు
కొందఱుహృదయార ♦ విందమ్ములోనినుఁ
గనిహర్షమగ్నులై ♦ క్రాలుచుండ్రు
తమజీవితములోన ♦ దర్శించినినుఁగొంద
ఱానందపరవశు ♦ లగుచునుండ్రు
వివిధమానుషజాతి ♦ వృత్తమ్ములనునినుఁ
బొడఁగాంచి కొందఱు ♦ పొంగుచుండ్రు

గీ. సర్వమున నిన్నుఁగనుఁగొని ♦ సంభ్రమమున
నద్భుతంబుగనీయాజ్ఞ ♦ లనవరతము
సలుపుచుందురుకొందఱు ♦ జగతిలోన
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య. 20

సీ. ఇచ్చిన దెంచక ♦ యియ్యనిదానికై
నిందించువారలు ♦ కొందఱుండ్రు
ఇచ్చిన దెంచుచు ♦ నియ్యనిదానికై
కోపించువారలు ♦ కొందఱుండ్రు
ఇచ్చినదానికే ♦ యెంతయు నుప్పొంగి
కొనియాడువారలు ♦ కొందఱుండ్రు
ఇచ్చినదేమి నీ ♦ వియ్యకుండిన నేమి
కూర్మినిఁ గొల్చుచుఁ ♦ గొందఱుండ్రు

గీ. అందఱకు నెల్లవిధముల ♦ నాప్తుఁడగుచు
నిచ్చుచుందువు మితమును ♦ హితము నెఱిఁగి
నీవెమాకెన్న నిజమైన ♦ స్నేహితుఁడవు
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 21

సీ. ఎవరెఱుంగఁగరాని ♦ యేకాంతముననుండి
యెంతయు నెలమి వీ ♦ క్షింతువనుచు
వీక్షించి దుష్టుని ♦ విపరీతచర్యల
కెంతయుఁ గనలి శి ♦ క్షింతువనుచు
శిక్షించి పరిశుద్ధ ♦ చిత్తునిగాఁ జేసి
వింతగామఱి పరీ ♦ క్షింతువనుచు
నాపరీక్షను దేలి ♦ నచల భక్తికి మెచ్చి
చింతలఁదీర్చి ర ♦ క్షింతువనుచు

గీ. రక్షణము సేసిమోక్షసా ♦ మ్రాజ్యమునకుఁ
బట్టభద్రు నొనర్చిచే ♦ పట్టుదనుచుఁ
బలుకుచుందురు నినుఁగన్న ♦ భక్తవరులు
సకలకల్యాణ గుణధన్య ! ♦ సర్వమాన్య! 22

సీ. భూరిసారమ్ములఁ ♦ బొల్చుప్రోవులుగాని
కొండలు గుండుల ♦ పిండుగాదు
జీవనాధారమై ♦ చెల్లుధారలుగాని
వృష్టి శీకరముల ♦ వితతిగాదు
ప్రాణి సంత్రాణైక ♦ ప్రబలతేజముగాని
రవికిరణమ్ముల ♦ రాజిగాదు
భవదీయశక్తి ప్ర ♦ భాపుంజములుగాని
బ్రహ్మాండములు భూత ♦ పాళిగాదు

గీ. హృదయమిది నిన్నవీక్షింప ♦ నిచ్ఛయించు
జ్ఞానులకు సూక్ష్మదర్శినీ ♦ నామయంత్ర
రాజమే కాని మాంసంపు ♦ రాశి కాదు
సకలకల్యాణ గుణధన్య ! ♦ సర్వమాన్య! 23

సీ. రాళ్లలోపల గొప్ప ♦ రత్నమ్ములను బెట్టి
ముళ్లలోనగులాబి ♦ పువ్వుఁ బెట్టి
యుగ్రాటవులలోన ♦ నోషధులను బెట్టి
యంబుధిలోనము ♦ త్యములఁ బెట్టి
బలుచిక్కకప్పలో ♦ ఫలఁగొబ్బెరను బెట్టి
కష్టమ్ములోన సు ♦ ఖమ్ముఁ బెట్టి
యురుమరుభూమిలో ♦ నుదకస్థలిని బెట్టి
విషములో నమృతమ్ము ♦ వింతఁ బెట్టి

గీ. కొనకు పరమాణువులవట్టి ♦ కుప్పయైన
యీశరీరంబులోపల ♦ నెలమినిన్ను
వీక్షణముసేయు సచ్ఛక్తిఁ ♦ బెట్టినావు
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 24

సీ. దృష్టిసారించినీ ♦ సృష్టిచిత్రమ్ములఁ
గాంచిమెచ్చని యట్టి ♦ కనులవేల ?
విశ్వమంతటనుండి ♦ నీతెంచు వేదముల్
వినిసంతసింపని ♦ వీనులేల ?
నిర్మలమైనట్టి ♦ నీగుణరాజిని
వర్ణించిపాడని ♦ వక్త్రమేల ?
దీనులయాపదల్ ♦ దీర్ప వెచ్చింపని
విరివిగాఁగూర్చిన ♦ సిరులవేల?

గీ. పరమసౌజన్యనిధివైన ♦ పరమపురుష !
నీవొసంగిన వన్నియు ♦ నీదునాజ్ఞ
జరపఁగానీనియానీచు ♦ జన్మమేల ?
సకలకల్యాణ గుణధన్య ! ♦ సర్వమాన్య ! 25

సీ. అఖిలాండములనిండి ♦ యలరుచుండెడునీకు
నాలయంబునుగట్టఁ ♦ జాలు నెవడు ?
గణనకుమీఱిన ♦ గుణములుగలనీకు
సరియైన పేర్వెట్టఁ ♦ జాలు నెవఁడు ?
ఆద్యంతములు లేని ♦ యప్రమేయునినిన్ను
సాంతంబుగాఁజూడఁ ♦ జాలు నెవఁడు ?
ఆత్మకునాత్మవై ♦ యతిసూక్ష్మవస్తువై
క్రాలునిన్ బట్టంగఁ ♦ జాలు నెవఁడు ?

గీ. పరమయోగీంద్ర మానస ♦ పద్మములను
వేవెలుంగుల వెలిఁగించు ♦ విభునినిన్ను
సర్వశక్తుని వర్ణింపఁ ♦ జాలు నెవఁడు?
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 26

సీ. విశ్వేశ్వరుండవై ♦ వెలయునీవువసించు
నఖిలాండములు వార ♦ ణాసిమాకుఁ
బతితపావనకార్య ♦ బద్ధమౌనీదయా
వాహినిగంగాభ ♦ వానిమాకుఁ
జాంచల్యరహితమై ♦ సద్భక్తిఁబొల్చునీ
గూర్చుచిత్తమెపంచ ♦ క్రోశిమాకుఁ
ప్రాణిమాత్రమునకు ♦ భద్రమేకోరుచుఁ
గావించుపనులునీ ♦ సేవమాకు

గీ. మూఢవిశ్వాసములఁ గట్టి ♦ మూలఁబెట్టి
నిన్ను నిరతంబు హృదయసా ♦ న్నిధ్యమందు
మోధమునఁజూచి పొంగుటే ♦ ముక్తిమాకు
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 27

సీ. బీదయౌ వడ్రింగి ♦ బిడ్డనినామంబు
చక్రవర్తులకు సం ♦ స్తవ్యమయ్యె[1]
నొకమూల నొదిగిన ♦ యొకకొన్ని దీవులు
రవియస్తమింపని ♦ రాజ్యమయ్యె[2]
మొనమొన్న వఱకుఁ దూ ♦ ర్పునఁ బేరులేనిది
హెచ్చి పేర్చినదాని ♦ మచ్చమాపె[3]
నెన్నిక యే లేని ♦ సన్నని యొక యేఱు
పెనుబట్టణము మ్రింగి ♦ పేరుఁ గాంచె[4]
గీ. నీదయాపూర మెద్దాని ♦ మీఁదఁ బాఱుఁ
జిన్న దయ్యును నదిచాలఁ ♦ జెన్ను మీఱు
నెన్న నాకీర్తి యంతయు ♦ నిన్నె చేరు
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 28

1 క్రీస్తు 2 ఇంగ్లీరాజ్యము 3 ఇరాను 4 హూగానది.

సీ. నీకటాక్షము జాఱ ♦ నిముసంబులోపల
బ్రహ్మాండములు భస్మ ♦ రాసులౌను
నీకటాక్షముఁ జేర ♦ నిమిషార్ధమున భస్మ
రాసులు బ్రహ్మాండ ♦ రాసులౌను
నీవు చేవీడిన ♦ నిర్జరేంద్రుండైన
క్షణములోపలఁ గ్రింద ♦ జాఱిపడును
నీవుచేపట్టిన ♦ నీచుఁడైనను దక్ష-
ణంబున సామ్రాజ్య ♦ నాథుఁడౌను

గీ. నిగ్రహానుగ్రహంబుల ♦ నిరుపమాన
శక్తియుక్తుండవగుటను ♦ సర్వశక్తి
మంతుఁడందురు నిన్ను స ♦ మస్తజనులు
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 29

సీ. కన్నులారా! మీరు ♦ కరుణాస్వరూపునిఁ
గనుఁగొన సాయంబు ♦ గండు! రండు!
వీనులారా! మీరు ♦ విభునిశాసనముల
నెలమినాలింపంగ ♦ నిండు! లెండు!
చేతులారా! మీరు ♦ చిత్తాబ్జమిత్రునిఁ
దవిలిసేవింప సి ♦ ద్ధంబుగండు!
హృదయమా! నాథుఁడు ♦ ముదముతో నీలోనఁ
గనఁబడనున్నాఁడు ♦ గదలకుండు

గీ. మనుచుఁ బరివారములకెల్ల ♦ నాజ్ఞయొసఁగి
వేడ్కతో నిన్ను వీక్షింప ♦ వేచియుండు
భక్తునకుఁ దత్క్షణమ తోఁచు ♦ ప్రభుఁడవీవు
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 30

సీ. దోష సైన్యంబులఁ ♦ దూలిపోనేయ 'ఫి
రంగి' యాభక్తి తే ♦ ఆఁగుసుమ్ము
పాపనౌకావళిఁ ♦ బ్రద్దలుగొట్టంగ
బలమైన 'టార్పెడో' భక్తిసుమ్ము
అఘరణపోతమ్ము ♦ నద్భుతంబుగ ముంపఁ
బ్రబలమౌ 'సబ్‌మెరైన్' ♦ భక్తిసుమ్ము
భవప్రపంచమ్ముల ♦ భస్మమ్ముగావింపఁ
బాశుపతాస్త్రమ్ము ♦ భక్తిసుమ్ము

గీ. సకలసంసార సాగర ♦ సన్నిబద్ధ
జాలములనెల్లఁ దెగఁద్రుంపఁ ♦ జాలి మోక్ష
వప్రమునుగూర్చు సేనాని ♦ భక్తిసుమ్ము
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 31

సీ. ధారాళమౌదయా ♦ సారమ్ములేనట్టి
హృదయమ్ము మకరంద ♦ హీనసుమము
విద్యావిహీనుని ♦ విఫలమౌ జన్మమ్ము
వెలుతురు లేనట్టి ♦ విడిదిసుమ్ము
సుగుణసంపద లేని ♦ సుదతిచక్కఁదనమ్ము
తంతులు లేనిసి ♦ తారువినుము
నీతిలేనట్టి దు ♦ ర్జాతి కవిత్వమ్ము
మానమ్ములేని యా ♦ సానిసొమ్ము

గీ. పరమపావనమైనట్టి ♦ భక్తిలేని
వాఁడు తలలేని మొండెమ్ము ♦ వానికంటె
నధముఁడెవ్వాఁడు కరుణాసు ♦ ధాబ్ధి! చెపుమ
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 32

సీ. పట్టెడన్నము వెట్టు ♦ పతికిఁ బ్రాణం బైన
నెమ్మి నొసంగు శ్వా ♦ నమ్ము మేలు
పచ్చిక మెసవియా ♦ ప్యాయమానంబుగా
నమృతంబు పిదికెడు ♦ నావు మేలు
ఇంతనీరముఁ గొని ♦ యెంతయు మధురజ
లమ్మిచ్చునారి కే ♦ ళమ్ము మేలు
జలమిడు వారికి ♦ ఫలము లేకాకుండ
కాయమే యొప్పించు ♦ కదళి మేలు

గీ. నీదయావృష్టి చేతను ♦ నెగడుచుండి
హృదయకుసుమంబు నీకు న ♦ ర్పింపకుండు
కూళ నరపశు పునకంటెఁ ♦ గోటిరెట్లు
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 33

సీ. తరణితాపమున సం ♦ తప్తంబులైనను
దమనీడనొరులకు ♦ దయనొసంగు
ఱివ్వనరాళ్ళచే ♦ ఱువ్వినసహియించి
పక్వఫలంబులఁ ♦ బ్రీతిగఁ బెట్టుఁ
దలమీఁదికెక్కి నృ ♦ త్యములుసల్పెడునట్టి
ప్రాణికోటులకుసం ♦ వాసమిచ్చు
నఱికివైచెడువారి ♦ కొఱకును సౌఖ్యముల్
దొరకొనఁజేయురు ♦ మఱచికీడు

గీ. సార! తమజీవితములోన ♦ నమలమైన
ధర్మమేబోధ సేయుసీ ♦ తరులుగూడఁ
బరతనినుఁగొల్చునాభక్త ♦ వరునిఁబోలి
సకలకల్యాణ గుణధన్య ! ♦ సర్వమాన్య ! 34

సీ. పురుషరత్నముఁగాంచి ♦ పొంగునువంశమ్ము

ప్రజలసేమముఁగని ♦ ప్రభువుపొంగుఁ

దఱిఁదగువర్షంబు ♦ గురియఁగాఁ ఫుప్పొంగుఁ

బెన్నిధిఁగాంచినఁ ♦ బేదపొంగుఁ

బతియాదరించిన ♦ సతికడునుప్పొంగు

దానపాత్రునకిచ్చి ♦ దాతపొంగుఁ

దనయుఁడుఘనుఁడైనఁ ♦ దండ్రితానుప్పొంగు

జయమందశూరుఁడు ♦ చాలఁబొంగు

గీ. నిఖిలభూతగణంబుల ♦ నిండియుండు

నిన్నుఁజూచినయపుడెల్ల ♦ నీదుభక్తుఁ

డెంతయునుబొంగుఁజెప్పఁగా ♦ నంతపొడవు

సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 35

సీ. తులలేనిసిరులచేఁ ♦ దులఁదూఁగువాఁడైన
నంత్యాననిర్ధనుం ♦ డగుచుఁబోవు
రాజులలోనెల్ల ♦ రాజాధిరాజైనఁ
దుదకురాష్ట్రములెల్ల ♦ వదలిపోవు
బలవంతులకునెల్ల ♦ బలవంతుఁడైనను
గడకునాబలముఁగో ♦ ల్పడుచుఁబోవు
రూపవంతులకెల్ల ♦ రూపవంతుండైనఁ
జివరకురూపఱి ♦ చిన్నవోవు

గీ. నిన్నియునుగల్గఁగోరకున ♦ వెల్లఁబోవు
నీదుభక్తియెనిరతంబు ♦ నిలిచిపోవు
దానినార్జింపసుఖములు ♦ దఱుఁగఁబోవు
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 36

సీ. అసహాయశూరున ♦ కవ్యాజకరుణయే
యందమైయొప్పియా ♦ నందమిచ్చుఁ
బండితోత్తమునకు ♦ భవ్యమౌవినయమే
గౌరవంబునుగూర్చి ♦ కలిమిఁబెచ్చు
విజ్ఞానజలధికి ♦ విమలవివేకమే
సద్భూషణంబయి ♦ శాంతిఁగూర్చు
ధనవంతునకుమహా ♦ దానవైదగ్ధ్యమే
క్షీణింపఁబోనిస ♦ కీర్తినించు

గీ. నిశ్చలంబైననీభక్తి ♦ నిజముగాను
గలిగెనేనందఱకునలం ♦ కారమగుచుఁ
బొల్చుసంతోషవార్ధిలో ♦ ముంచితేల్చు
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 37

సీ. మనమునసద్గుణ ♦ గణములు మొలకెత్త

నదివసంతంబని ♦ యలరుచుండుఁ

బాపజాలమ్ములు ♦ పరితాపములసింక

నదిగ్రీష్మఋతువని ♦ యభినుతించు

స్వాంతంబుకరుణాప్ర ♦ వాహంబుతోనిండ

వర్ష కాలంబని ♦ హర్షమొందు

భావానసీకీర్తి ♦ పర్వివెన్నెలఁగాయ

శరదాగమంబని ♦ సంతసించు

గీ. నఘమువణకును గొల్పహి ♦ మాప్తియించు

దోషములురాలశిశిరముఁ ♦ దోఁచెనంచు

నుబ్బుచుండునుసీభక్తుఁ ♦ డబ్బురముగ

సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 38

సీ. పరమేశనీభక్తి ♦ వరవిమానంబెక్కి
చూడ్కికింపొందుగాఁ ♦ జూచునపుడు
జలధులన్నియునొక్క ♦ జలజాకరముగాఁగ
భూమియంతయుఁదమ్మి ♦ పూవుగాఁగ
వివిధదేశమ్ములు ♦ వెలయుఁ రేకులుగాఁగ
వనపంక్తి కేసర ♦ పాళిగాఁగఁ
బ్రవహించునదులుమ ♦ రందధారలుగాఁగ
శైలజాలముషట్ప ♦ దాళిగాఁగఁ

గీ. దోఁచ నానందమున నేమి ♦ దోఁచకుండ
మఱచిపోవునదనుబాను ♦ నురుసమాధి
యుక్తిఁజై భవదీయస ♦ ద్భక్తవరుఁడు
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 39

సీ. జగములవెలిఁగించు ♦ గగనభాస్వన్మణి
యురుప్రకాశించు ♦ నొక్కనాఁడు
వారివాహములకు ♦ నీరమ్ములొసఁగెడు
నుదధులన్నియునింకు ♦ నొక్కనాఁడు
జీవనాధారమై ♦ చెల్లుసమీరమ్ము
లులివుదక్కియుడంగు ♦ నొక్కనాఁడు
గ్రహములుదమయుప ♦ గ్రహములతోఁగూడ
నొప్పజీశూన్యమౌ ♦ నొక్కనాఁడు

గీ. కానిభవదీయభక్తహృ ♦ త్కమలమునందు
నందముగఁబొంగిపొరలునా ♦ నందమెందుఁ
గుందుడిందులఁబొందదా ♦ నందకంద !
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 40

సీ. కలవులలోఁ భయం ♦ కరముతాతలులలోఁ
జెటిలోఁ నంబురినిగ ♦ చ్చేరినున్న
శాలలోఁ బుస్తక ♦ శాలలో వరకళా
శాలలో నననాథ ♦ శాలనున్న
సుతులలో బాంధవ ♦ ప్రితతిలోఁ దనమున్నే
హితులలోఁ దక్కు-సం ♦ గతులనున్న
నరులలో సజ్జన ♦ వరులలో గురులలోఁ
బరులలో నిజకార్య ♦ పరతనున్న

గీ. నెచటనున్న నుసీభక్తుఁ ♦ డేకమతిని
జాతిమతభేదములమాని ♦ సర్వసమతఁ
బరులకుపకార మొనరించు ♦ పనులెచేయు
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 41

సీ. క్షమయనుకవచంబుఁ ♦ జక్కఁగాధరియించి
శ్రద్ధాకిరీటంబు ♦ సంఘటించి
భక్తియన్ డాలును ♦ బదిలమ్ముగాఁబట్టి
సత్యమన్ శస్త్రంబు ♦ సరగఁదాల్చి
దయయనుదూతను ♦ దగుసంధికైపంచి
వేగువానిగఁదన ♦ విద్యనునిచి
లోకశత్రులిలార్వర ♦ లోఁకులబంధించి
యజ్ఞానమన్ దేగ ♦ టార్పనెంచి

గీ. రాజరాజగునీయాజ్ఞ ♦ రక్తిఁగాంచి
ధర్మరంగంబునందుయు ♦ ద్ధంబుసేయ
సిద్ధమైపొల్చు నీభక్తుఁ ♦ జెనకఁదరమె?
సకలకల్యాణ గుణాఢ్య! ♦ సర్వమాన్య! 42

సీ. దుఃఖముల్ కొండలై ♦ దొర్లివచ్చునుగాక

చింతలు చిఱుతలై ♦ చీల్చుఁగాక

శోకముల్ వార్ధులై ♦ చుట్టిముంచునుగాక

యర్చులై తాపమ్ము ♦ లేర్చుఁగాక

బాధలుః పాములై ♦ పట్టిపీకునుగాక

యార్తిపెఱరోగమై ♦ యడరుఁగాక

పిడుగులై యాపదల్ ♦ పేర్చిపైఁబడుఁగాక

మృత్యువు సింహమై ♦ మ్రింగుఁగాక

గీ. నిన్ను శరణంబుగా నెంచి ♦ నిష్కళంక

భక్తిచేఁ గొల్చిపొల్చెడు ♦ భక్తవరుని

హృదయ మింతయు ♦ బెదరక చెదరకుండు

సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య!

సీ. భక్తరక్షణకళా ♦ భరణుండవనుటకు
యోగ్యుఁడౌ 'ప్రహ్లాదుఁ' ♦ డొక్కసాక్షి
సత్యసంధులఁగాచు ♦ స్వామినీవనుటకు
నుర్వి 'హరిశ్చంద్రుఁ' ♦ డొక్కసాక్షి
పరిశుద్ధహృదయుల ♦ ప్రాపునీవనుటకుఁ
బెక్కురలో 'ధ్రువుం' ♦ డొక్కసాక్షి.
స్వామిభక్తులను సం ♦ భావింతువనుటకు
న'క్కేసరికుమారుఁ' ♦ డొక్కసాక్షి

గీ. సకల హృదయంబులనుజూచు ♦ సర్వసాక్షి
నీవయనుటకు యోగీంద్రు ♦ లెల్లసాక్షి
సాధ్వులకు నీవుప్రత్యక్ష ♦ మైనసాక్షి
సకలకల్యాణ గుణధన్య ! ♦ సర్వమాన్య! 44

సీ. నీదాసులెందఱో ♦ నీచిత్తమలరింపఁ
గడఁకతో నోర్చిరి ♦ కష్టములను
బంధితులెందఱో ♦ భక్తితో నినుఁగొల్వఁ
గడఁకతో నోర్చిరి ♦ కష్టములను
ఆర్యులెందఱో నీదు ♦ నాజ్ఞలఁ జెల్లింపఁ
గడఁకతో నోర్చిరి ♦ కష్టములను
ఎలమితో డమహాత్ము ♦ లెందఱో నినుఁగోరి
కడఁకతో నోర్చిరి ♦ కష్టములను

గీ. భక్తవరులెల్ల నిట్టులు ♦ పడెడునట్టి
కష్టమేకదనీకున ♦ భీష్టమైన
వజ్రమణి భూషణంబయి ♦ వఱలు దేవ!
సకలకల్యాణ గుణాధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 45

సీ. ప్రజకు స్వరాజ్యమే ♦ పరమావధియటంచుఁ
దేటగాఁజాటెడు ♦ ధీరమతులు
కష్టమ్ములెన్నని ♦ గడకతో నోరిచి
న్యాయమ్ముగాపాడు ♦ నమలమతులు
సత్యమే నమ్ముచు ♦ సత్యమేపల్కుచు
సత్యమనుష్ఠించు ♦ సరళమతులు
ఏకార్యమైనని ♦ న్నీశ్వరుఁదలఁపక
యాచరింపకయుండు ♦ ననఘమతులు

గీ. దేశభక్తులు దమతమ ♦ దేశములను
నుద్ధరించుటనీపరి ♦ శుద్ధమైన
భక్తి గల్గుటచేఁగదా ♦ పరమపురుష!
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 46

సీ. క్షమలో యుధిష్ఠిర ♦ క్ష్మాపాలవరుఁ బోలి
సత్యంబుననుహరి ♦ శ్చంద్రుఁ బోలి
ఘనకార్యసాధించు ♦ పనిఁ భగీరథుఁ బోలి
ధృతిదానములలోఁ ద ♦ ధీచిఁ బోలి
శౌర్యసాహసముల ♦ సవ్యసాచినిఁ బోలి
నీతిశ్రీరాముని ♦ రీతిఁ బోలి
దయలో నశోకుఁడ ♦ ధరణీధవునిఁ బోలి
బలవీర్యములమరు ♦ ద్భవులఁ బోలి

గీ. జ్ఞానభక్తి విరక్తులే ♦ మానములుగఁ
గలిగివర్తిల్లి ధన్యులై ♦ వెలయుచుండ్రి
నిన్ను మఱిఁగన్నయట్టి పా ♦ సన్నమతులు
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 47

సీ. పట్టాభిషేకంబు ♦ వనవాసముగ మాఱఁ
జింత 'శ్రీరామునిఁ' ♦ జేరకునికి,
దనసతీమణిఁ దానె ♦ తునుమఁగల్గిన వేళ
వగ 'హరిశ్చంద్రు'ని ♦ వంచకునికి
దర్పించి తండ్రి బా ♦ ధలుపెట్టుసమయాన
వంత ప్రహ్లాదుని ♦ వాల్చకునికిఁ
దనదు సర్వస్వంబు ♦ ధారవోఁ పట్టున
శోకంబు 'బలి'వైపు ♦ చూడకునికిఁ

గీ. గారణము వారిమానస ♦ కమలమందు
సుస్థిరంబుగఁ బొల్చెడు ♦ శుద్ధమైన
భక్తి యే కాక మఱివేఱు ♦ శక్తి యున్నె!
సకలకల్యాణ గుణధన్య ! ♦ సర్వమాన్య! 48

సీ. ఏకపత్నీవ్రతం ♦ బెవ్వనివ్రతమన్న
నితనిదంచని చెప్ప ♦ నెసఁగువాఁడు
శరణాగతత్రాణ ♦ బిరుదమెవ్వనిదన్న
నితనిదంచని చెప్ప ♦ నెసఁగువాఁడు
పితృవాక్యపాలన ♦ ప్రీతుఁ డెవ్వండన్న
నీతఁడంచని చెప్ప ♦ నెసఁగువాఁడు
జనులపాలిఁటిపారి ♦ జాత మెవ్వండన్న
నీతఁడంచని చెప్ప ♦ నెసఁగువాఁడు

గీ. ఎలమినినుఁ గొల్చుయోగీంద్రుఁ ♦ డెవ్వఁడన్న
నీతఁడంచని చెప్పంగ ♦ నెసఁగువాఁడు
రామవిభుఁడాతనికిసాటి ♦ రాజుగలఁడె?
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 49

సీ. అఱచేతనున్నట్టి ♦ యఖిలసామ్రాజ్యమ్ము
వదలి సత్కీర్తిచేఁ ♦ బొదలినాఁడు
అన్యాయమొనరించు ♦ నాచార్యునైనను
శిక్షించినీతిర ♦ క్షించినాఁడు
వృద్ధత్వమునవైరి ♦ వీరాగ్రగణ్యుల
వేఁటాడి శౌర్యమ్ముఁ ♦ జాటినాఁడు
శరతల్పగతుఁడయి ♦ సకలధర్మంబులఁ
గఱపుచు శాంతంబుఁ ♦ గురిసినాఁడు
గీ. బ్రహ్మచర్యగరిష్ఠుఁడై ♦ ప్రబలినాఁడు
నిన్నునిరతంబుమదిలోన ♦ నిల్పినాఁడు
'భీష్ము' నంతటిభక్తుండు ♦ పృథ్వినెవఁడు
సకలకల్యాణ గుణధన్య ! ♦ సర్వమాన్య ! 50

సీ. కనిగంగఁ బాలుడవై ♦ చినతల్లికుంతికిఁ
గోరినకోర్కులఁ ♦ గూర్మినొసఁగెఁ
గపటంబుతోవచ్చి ♦ కవచకుండలముల
నిందురిండు వేఁడిన ♦ నెలమి నొసఁగెఁ
బెంచినవారలు ♦ బెస్తలేమైనను
మమతతో సకలస ♦ న్మాన మొసఁగెఁ
దనయంతవానిగా ♦ మనిచినకౌరవ
పతికీరణంబునఁ ♦ బ్రాణ మొసఁగె

గీ. దాతలకు దాతవగుటను ♦ దలఁచినీకు
ముదముతోఁ దనపరిశుద్ధ ♦ హృదయ మొసఁగె
దాతయనఁ 'గర్ణుఁ'డొక్కఁడే ♦ దాతభువిని
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 51

సీ. నరకుని చెఱఁబడ్డ ♦ నరనాథకన్యల
మానముఁగాచిన ♦ మహిమతోడఁ
బాడిఁదప్పనియట్టి ♦ పాండుపుత్త్రులఁబ్రోచి
ప్రీతినదీర్చినమహా ♦ ప్రతిభతోడ
దీనాతిదీనుల ♦ ధీరులుగామార్చు
శక్తిగల్గినయోగ ♦ శక్తితోడ
భక్తుఁగుచేలుని ♦ బాల్యమిత్త్రునిగృత
కృత్యుఁజేసినశుభ్ర ♦ కీర్తితోడ

గీ. నీదునాజ్ఞలఁదలఁదాల్చి ♦ నెగడుచుండు
నీతిపరులనుసేవించు ♦ నియతితోడ
వెలుఁగు 'శ్రీకృష్ణుఁ' డొకవింత ♦ వెలుఁగుగాదె?
సకలకల్యాణ గుణధన్య ! ♦ సర్వమాన్య! 52

సీ. అంతటనినుఁజూచి ♦ యఖిలంబునీవని
సర్వస్వమర్పించె ♦ 'శంకరుండు'
అన్నియునీదని ♦ యభిమానమునుమాని
మానకకొల్చె'రా ♦ మానుజుండు'
నేనెంతవాఁడను ♦ నీవెనాప్రభువని
యర్చించె 'మధ్వ'నా ♦ మాంకితుండు
వరభక్తులగుటచే ♦ వారలనామంబు
లాచార్యపదవిని ♦ నలరుచుండు

గీ. నిన్ను నిర్మలభక్తిచేఁ ♦ గన్నవారి
కీర్తిసంపూర్ణ చంద్రుని ♦ మూర్తినవ్వి
వెలుఁగుచుండును జగములు ♦ వెలుఁగుదాఁక
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 53

సీ. 'పాలిస్థలి' ని బాప ♦ పరుల 'యహూదీ'ల
నుద్ధరింపఁగఁ బ్రాణ ♦ మొసఁగెనొకఁడు[1]
మొరకులౌ నరబియా ♦ తురకల సవరింపఁ
బడరాని కడగండ్లఁ ♦ బడియెనొకఁడు[2]
భరతఖండమునందుఁ ♦ బ్రబలిన క్రౌర్యంబుఁ
బాపసర్వస్వంబుఁ ♦ బాసెనొకఁడు[3]
హిందూమహాజాతి ♦ కందకుందులడింప
విసము ప్రేముడితోడ ♦ మెసవెనొకఁడు[4]

గీ. సతులసహగ మనంబుల ♦ సహ్యమంచు
నుడుపఁ బర దేశమున కేగి ♦ మడిసెనొకఁడు[5]
భక్తులన నిట్టివారలో ♦ పరమపురుష !
సకలకల్యాణ గుణధన్య ! ♦ సర్వమాన్య! 54

1 క్రీస్తువు 2 మహమ్మదు 3 బుద్ధుఁడు 4 దయానందుఁడు 5 రామమోహనుఁడు

సీ. దయకంటె మించిన ♦ ధర్మంబుమఱిలేదు
దయకునునీకు భే ♦ దంబులేదు
దయనుజూపెడువాఁడె ♦ ధన్యచరిత్రుండు
దయలేనివానినే ♦ దనుజుఁడండ్రు
దయయడుగంటిన ♦ ధరనరకంబగు
దయచేతనే స్వర్గ ♦ ధామమగును
దయయెకోరుచునుంద్రు ♦ ధరణినందఱుఁగూడ
దయయుండె విశ్వంబు ♦ దనరుచుండు

గీ. నని 'మహావీరుఁ' డనుభక్తుఁ ♦ డవనియందుఁ
జాటెనాబుద్ధదేవుని ♦ సాటివాఁడు
దయకు సర్వమొసంగిన ♦ ధర్మవిదుఁడు
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 55

సీ. తేజస్స్వరూప! నీ ♦ తేజంబునొక్కింత
యవనిలో వింతగా ♦ నగ్నిచూపు
సత్యాకృతీ! నీదు ♦ సత్యంబునొక్కింత
యవనిలో వింతగా ♦ నగ్నిచూపుఁ
జైతన్యరూప! నీ ♦ చైతన్యమొక్కింత
యవనిలో వింతగా ♦ నగ్నిచూపుఁ
బరిశుద్ధమూర్తి! నీ ♦ పారిశుద్ధ్యమొకింత
యవనిలో వింతగా ♦ నగ్నిచూపు

గీ. నంచునిను నగ్ని నార్యులు ♦ గాంచినట్లు
భక్తమణి ‘జడతృష్ణుఁ’డు[1] ♦ పారసీకుఁ
డగ్నినినుఁగాంచి పూజించి ♦ యలరినాఁడు
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 56

---

1 ఆంగ్లమున జోరాష్టర్ అందురు ఇతఁడు పారసీమత ప్రవర్తకుఁడు.

సీ. నీనివాసంబగు ♦ నిర్మలహృదయమే
భాసిల్లుచుండు నై ♦ లాసమంచుఁ
బసులనెంతయుఁ బ్రేమఁ ♦ బాలించుచుండు టే
శ్రీకరంబగునంది ♦ సేవయంచు
నిరుపమానంబగు ♦ నీతత్త్వమెఱుఁగు టే
యుమనుబూజించెడు ♦ క్రమమటంచు
మంగళప్రదుఁడవై ♦ మహిమనొప్పెడునీకె
శివనామ మెంతయుఁ ♦ జెల్లునంచు

గీ. జగతినంతటఁ జక్కఁగాఁ ♦ జాటుటకును
బంపెశిష్యుల భవదీయ ♦ భక్తవరుఁడు
'బసవపూఁడనుపేర నొప్పెడు ♦ భవ్యయశుఁడు
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 57

సీ. కనకకామినులపై ♦ మనసుచుబోనీక
లోభమోహమ్ముల ♦ లోంచినాఁడు
సర్వమతమ్ములఁ ♦ జక్కఁగాఁబరికించి
యెలమితోడసమన్వ ♦ యించినాఁడు
అతిశయశ్రద్ధతో ♦ యమనియమాదులఁ
దాల్చిద్వంద్వమ్ములఁ ♦ గెల్చినాఁడు
ఏకాగ్రమతితోడ ♦ నీశ్వర! నినుఁగాంచి
యోగీశ్వరుండయి ♦ యొప్పినాఁడు

గీ. జ్ఞానతేజంబుచేత న ♦ జ్ఞానతమముఁ
బాపుకొని లోకబంధువై ♦ పరఁగినాఁడు
భవ్య 'శ్రీరామకృష్ణా'ఖ్య ♦ పరమహంస
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 58

సీ. సుజ్ఞాని 'నానకు' ♦ శుద్ధజీవనమున

బలమునూఁదినది నీ ♦ భక్తి కాదె?

నిరుపమ 'చైతన్య' ♦ చరితామృతమునందు

స్వాదముంచినదినీ ♦ భక్తి కాదె?

'రామమోహను'ని స ♦ ద్రమణీయచరితలోఁ

బ్రభను గొల్పినదినీ ♦ భక్తి కాదె?

శ్రీదయానందుని ♦ చిత్రచారిత్రకు

రక్తిఁ దెచ్చినది నీ ♦ భక్తి కాదె?

గీ. క్షితితలేశ్వరు లెల్లను ♦ శిరమువంచి

దండములు వెట్టునంతయు ♦ ద్దండశక్తి

యుక్తమైపొల్చుచున్నది ♦ భక్తి కాదె?

సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 59

సీ. 'నానకు' శుద్ధవి ♦ జ్ఞానప్రతాపముల్
'గోవిందుసింహు' లోఁ ♦ గొమరుమిగిలె
'రామమోహను'ని స ♦ ద్రమణీయ తేజముల్,
'దేవేంద్రనాథు' లోఁ ♦ దేజరిల్లె
'శ్రీదయానందు'ని ♦ చిత్రప్రదీప్తులు
'లేఖరాము' నియందు ♦ లీలసలిపె
'శ్రీవివేకానందు' ♦ చిత్తంబులోపలఁ
'బరమహంసు' నికళల్ ♦ ప్రజ్వరిల్లెఁ

గీ. దరణి తేజంబు చంద్రులోఁ ♦ దనరుకరణి
హృదయమోదమ్ము మోమునఁ ♦ బొదలునట్లు
నీమహిమ భక్తవరునిలో ♦ నెగడురీతి
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 60

సీ. కవిముఖమ్మునమహా ♦ కవితాలహరిగంగ
నెనసిబోరునఁబ్రవ ♦ హించుచెల్ల
శూరునిలోనుండి ♦ సూర్యతాపమువలె
నంతకంతకు శౌర్య ♦ మడరుచెల్ల
సుజ్ఞానిలోనుండి ♦ శుభ్రాంశుకిరణాళి
పగిదిఁబ్రబోధముల్ ♦ ప్రబలుచెల్ల
సదయాత్మహృదయాన ♦ సంద్రంబుచందానఁ
గరుణపైఁ బైఁబొంగి ♦ పొరలుచెల్ల

గీ. వారిపరిశుద్ధమానసాం ♦ భోరుహములఁ
గ్రాలుభక్తిమరందంబుఁ ♦ గ్రోలుచుండు
బంభరంబైన నీప్రభా ♦ వమునఁగాదె?
సకలకల్యాణ గుణధన్య ! ♦ సర్వమాన్య! 61

సీ. సకలరసంబుల ♦ శబ్దంబులనుగూర్చి
చెవిగుండ మనసులోఁ ♦ జేర్చుసుకవి
అఖిలరసంబుల ♦ నాకారములఁగూర్చి
కనుమూలమునబుద్ధిఁ ♦ జొనుపుశిల్పి
కనులేనివానికిఁ ♦ గవియెక్కుడుగఁదోఁచుఁ
జెవిటికినధికుఁడై ♦ శిల్పిదోఁచుఁ
గనులును గర్ణముల్ ♦ గలవారికిరువురు
సమముగాఁదోఁతురు ♦ జగతియందుఁ

గీ. గవులశిల్పుల నిర్మించి ♦ కనులుసెవులు
మాకునీవు ప్రసాదింప ♦ మహిమలెల్లఁ
జూచుభాగ్యంబు సమకూరు ♦ చుండుఁగాదె?
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 62

సీ. రామకథాసుధా ♦ రసమువర్షించిన
'యాదికవీందు్ర' ని ♦ యమలమతికి
నాటకసంధాన ♦ ధాటీవిహారియౌ
'కాళిదాసు'నికళా ♦ కలితమతికిఁ
బ్రౌఢమహాకావ్య ♦ రచనాధురీణుఁడౌ
'శ్రీహర్ష' కవివర్యు ♦ చిత్రమతికి
శబ్దప్రయోగకౌ ♦ శలవిదగ్ధుండగు
'భట్టబాణు'నిమహా ♦ భవ్యమతికిఁ

గీ. జండతరశబ్దరుచిర బ్ర ♦ హ్మాండమునకు
దండమైపొల్చుదండియు ♦ ద్దండమతికి
నాలవాలమునీదు వి ♦ శాలమహిమ
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 63

సీ. 'నన్నయ' నీశర ♦ ణంబుఁగొందకయున్న
'వాక్ఛాసనుం'డయి ♦ వఱలువాఁడె?
'తిక్కన'నీభక్తిఁ ♦ దేలియాడకయున్నఁ
'కవిబ్రహ్మ' యైకీర్తి ♦ గాంచువాఁడె?
'పోతన' నినుఁగాంచి ♦ పొంగికొల్వకయున్న
'సహజపాండిత్యుఁ'డై ♦ చనెడువాఁడె?
'శ్రీనాథుఁ'డేనిన్నుఁ ♦ జింతింపకుండినఁ
'కవిసార్వభౌముఁ'డై ♦ క్రాలువాఁడె?
గీ. 'నాచనాన్వయశ్రీసోమ ♦ నాథసుకవి'
సర్వమర్పించి నీసేవ ♦ సలుపకున్న
భవ్య 'సర్వజ్ఞ' చిహ్నుఁడై ♦ ప్రబలువాఁడె?
సకలకల్యాణగుణధన్య! సర్వమాన్య! 64

సీ. నారదమునిభాతి ♦ నవనవరీతుల
భక్తిగీతమ్ములఁ ♦ బాడిపాడి
అన్యోన్యమగుప్రేమ ♦ నందఱిలోఁ గొల్ప
భవ్యవాగ్ఝరులను ♦ వన్యసించి
గురుశిష్యధర్మముల్ ♦ గూర్మితోఁ నేర్పంగ
నవ్యశాంతినికేత ♦ నంబునిలిపి
విశ్వభారతియను ♦ విమలవిద్యాపీఠ
మును నెలకొల్పెను ♦ పనికిఁబూని

గీ. ఆసియాకవిసార్వభౌ ♦ మాంకమంది
నిండుకీర్తి 'రవీంద్రనా ♦ థుండు' గనుట
భక్తితోఁ నిన్నుఁ గొల్చుట ♦ వలనఁగాదె?
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 65

సీ. ప్రాచీనభారత ♦ భవ్యదృశ్యమ్ముల
బుద్ధిలోఁదలపోసి ♦ భువనమెఱుఁగ
నమల చిత్రమ్ముల ♦ నలవరించుటె కాక
కడుఁజిత్రముగఁజీవ ♦ కళలనించి
జాతిజీవనముఁలో ♦ నూతనోజ్జీవంబు
చిత్రచాతురిచేతఁ ♦ జెలఁగనిచ్చి
యాసేతుశీతమ ♦ హాచలపర్యంత
భరతభూమికిఁగార ♦ వంబుఁగూర్చి

గీ. యింటనింటను గంటికి ♦ నింపునింపి
పూతచారిత్రములబుద్ధి ♦ పొడమఁజేసి
కీర్తి 'రవివర్మ' గనుటనీ ♦ కృపనుగాదె ?
కపలకల్యాణ గుణధన్య ! ♦ సర్వమాన్య! 66

సీ. బాలవితంతుల ♦ పరితాపములనార్ప
జనకుఁడై 'యీశ్వర ♦ చంద్రుఁ' డొప్పె
నతఁ డేయితండన ♦ నతికృపామతియయి
'వీరేశలింగము' ♦ వినుతి కెక్కెఁ
బరిశుద్ధభక్తిచే ♦ భవ్యవాక్సుధలచేఁ
'గేశవచంద్రసేను' ♦ కీర్తిఁగాంచె
నతఁ డేయితండన ♦ నమలవర్తనముచే
'రఘుపతి వేంకట ♦ రత్న' మమరె

గీ. నహాహా! ఈశ్వర కేశవు ♦ లంతవారు
వీరరత్నంబులలరిన ♦ విమలభూమి
భక్తులకునాటపట్టయి ♦ ప్రబలకున్నె ?
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 67

సీ. భక్తిభీష్ముండని ♦ పరిఖ్యాతివడసిన
'శివనాథశాస్త్రి'తోఁ ♦ జెలిమి నెఱపి
కార్యశూరుండును ♦ గరుణానువర్తియౌ
'వీరేశలింగార్యు' ♦ దారిఁద్రొక్కి
పాంచాలమండలి ♦ భక్తాగ్రిమణులలో
'గురుదత్తవిద్యార్థి' ♦ గుణముగలిగి
యెన్నికీడులుమూడి ♦ తన్ను బాధించిన
నిన్నుఁజిత్తమునందు ♦ నిలిపియోర్చి

గీ. పిన్నయయ్యును భక్తిలోఁ ♦ బెద్దయగుచు
దేశరాజాన్వయాగార ♦ దీపమైన
'పెద్దబాపయ్య' కిల నెవ్వ ♦ రుద్దియయ్య?
కసలకల్యాణ గుణధన్య! సర్వమాన్య! 68

సీ. శ్రీనాథుఁడైనను ♦ జిఱుపద్దెమే జెప్పఁ
జాలునే నీదయ ♦ చాలకున్న ?
నర్జునుండైనను ♦ నంగుళినే నెత్తఁ
జాలునే నీదయ ♦ చాలకున్న ?
వలఁతినారదుఁడైన ♦ నలగీతమే బాడఁ
జాలునే నీదయ ♦ చాలకున్న ?
హనుమంతుఁడైనను ♦ నణువేనియును మోయఁ
జాలునే నీదయ ♦ చాలకున్న ?

గీ. కాన నీదయగల్గెడు ♦ కరణి మెలఁగి
భక్తులందఱుఁ దమతమ ♦ భక్తికొలఁదిఁ
గార్యసాఫల్యమును బొంది ♦ క్రాలుచుంద్రు
సకలకల్యాణగుణధన్య ! ♦ సర్వమాన్య! 69

సీ. బొబ్బిలిశ్రీరంగ ♦ భూజానినకలంక
శౌర్యశోభితయశ ♦ స్సాంద్రుఁ జేసి
మాడభూషికులంపు ♦ మణి వేంకటాచార్యు
నతులావధానవి ♦ ఖ్యాతుఁ జేసి
భాష్యమయ్యంగారి ♦ బహుసూక్ష్మన్యాయైక
వీక్షణంబున మహా ♦ దక్షుఁ జేసి
శ్రీకోడిరామమూ ♦ ర్తిని నద్భుతంబగు
బలముచే గౌరవ ♦ కలితుఁ జేసి

గీ. భక్తిరసమును గురిపించు ♦ భవ్యకృతులఁ
త్యాగరాజునుబరిపూర్ణ ♦ ధన్యుఁ జేసి
పొల్చునినుఁగొల్చి శుభములఁ ♦ బొందరాదె?
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 70

సీ. ప్రజకుస్వరాజ్యమే ♦ పరమావధియటంచుఁ
దేటగా 'సారోజి' ♦ తెలియఁబఱిచె
సంఘసంస్కరణమే ♦ సర్వసాధనమని
తేటగా 'రానడే' ♦ తెలియఁబఱిచె
విద్యయుండినఁగాని ♦ వెలయదుసుఖమని
తేటగా 'గోఖలే' ♦ తెలియఁబఱిచెఁ
గర్మయోగమునందె ♦ కలదుసర్వంబని
తేటగాఁ 'దిలకుండు' ♦ తెలియఁబఱిచె

గీ. నెన్నియున్నను నీభక్తి ♦ యున్నఁగాని
సర్వసౌభాగ్యమబ్బదు ♦ జనులకంచుఁ
దేటగానుమహాత్ముండు ♦ దెలియఁబఱిచె
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 71

సీ. నినుభక్తిమదినిడి ♦ నీతివర్తించుచే
మతమనె 'తాయాబ్జి' ♦ మనుసదృశుఁడు
నినుభక్తిమదినిడి ♦ నీతివర్తించుచే
మతమనె 'ఆండ్రూసు' ♦ మహితయశుఁడు
నినుభక్తిమదినిడి ♦ నీతివర్తించుచే
మతమనె 'సారోజి' ♦ మాన్యతముఁడు
నినుభక్తిమదినిడి ♦ నీతివర్తించుచే
మతమనె 'మాంటేగ్యు' ♦ మానధనుఁడు

గీ. 'మదనమోహాన మాలవ్య' ♦ యదియెయనియె
మతములివియిట్లు నీలోన ♦ మగ్నమయిన
స్వర్గమగుఁగాదె భువియిక ♦ సత్వరముగ
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 72

సీ. శ్రీమకోర్చిసత్పురి ♦ శ్రీమలచేయోగ్యమా
వాణిజ్యవృత్తికి ♦ వన్నెఁదెచ్చి
కోట్లకొలందిగాఁ ♦ గూర్చిధనమ్ముల
వరవణిక్ప్రభువని ♦ వాసిఁగాంచి
స్థిరమైనలాభంబు ♦ క్షితికిఁగల్గించెను
విద్యలనార్జించు ♦ నుద్యమమున
ధనరాసులనుమహా ♦ ధారగాఁగురిపించి
' తాత ' దాతలకువి ♦ ధాతయగుచు

గీ. నక్షయంబగుకీర్తిని ♦ నమరుశెల్ల
విమలమాభక్తిహృదయానఁ ♦ గొమరుమిగిలి
యతిశయంబుగవెలిఁగిన ♦ కతనఁగాదె ?
సకలకల్యాణగుణధన్య ! ♦ సర్వమాన్య! 73

సీ. బానిసవారల ♦ బంధవిముక్తికై
జంకకపోరిన ♦ 'లింక' నొకఁడు
'పోపు' లదౌర్జన్య ♦ మునుధిక్కరించిన
యుత్తమబోధుఁడౌ ♦ 'ల్యూథ' రొకఁడు
నరకంబులుగనున్న ♦ చెఱలనుసవరించి
మనిన 'హోవార్డను' ♦ మాన్యుఁడొకఁడు
కొజ్జాలఁగల్పించు ♦ క్రూరకార్యంబును
ఖండింపఁబుట్టఁబో ♦ నుండునొకఁడు

గీ. లోకశోకంబులార్పవి ♦ లోభములను
వదలువారలువీరలె ♦ వ్వారికైన
వందనీయులునీభక్త ♦ వరులుగాన
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 74

సీ. బాష్పంబులోపల ♦ 'వాట్టు' నకెంతయు
నెలమితోఁ దర్శన ♦ మిచ్చినావు
పైనుండిరాలిన ♦ పండుచే 'న్యూటను'
చిత్తమాకర్షించి ♦ చెలఁగినావు
'ఎడిసను' నాకర్ణింప ♦ వడి 'ఫోనుగ్రాఫులో'
వేడుకతో మాట ♦ లాడినావు
వింతగా మెఱపులో ♦ 'బెంజమన్ ఫ్రాంక్లిను'
తోడ దాఁగిలిమూఁత ♦ లాడినావు

గీ. 'మార్కోని' కిఁదీఁగెలేనట్టి ♦ మార్గమందు
వార్తలనుబంపియానంద ♦ వార్ధిలోనఁ
దేల్చినాఁడవునీకృప ♦ తేటపడఁగ
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 75

సీ. అమెరికాకును స్వేచ్ఛ ♦ నార్జించుటకుగాను
'జార్జివాషింగ్టను' ♦ శౌర్యనిధిని
ఇటలీనిగాపాడ ♦ నేచియాష్ట్రియతోడ
డీకొన 'గ్యారిబా ♦ ల్డీ' నిఘనుని
సర్వవిధమ్ముల ♦ చైనానుసవరింప
'సన్‌యెట్టుసేను'ని ♦ చతురమతిని
పడియున్నరష్యాను ♦ వడిలేవనెత్తంగఁ
దగిన 'మహాలెనిన్' ♦ ధైర్యధనుని

గీ. బంపికృపఁజూపినట్టియో ♦ పరమపురుష
యుర్విపైనొక్కొక్క దేశంబు ♦ నుద్ధరింపఁ
బంపుదువుకాదెయొక్కొక్క ♦ భక్తవరుని
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 76

సీ. ఆర్తులపాలికి ♦ నాప్తుఁడై వర్తిల్లి
కీర్తిఁగాంచినదయా ♦ మూర్తి యెవఁడు?
ప్రభువై జనించియు ♦ విభవమ్ములనుమాని
త్యాగియైమనినవి ♦ రాగి యెవఁడు?
అర్థమ్ముసమవిభా ♦ గార్హ్యమ్మ్టు ధర్మమ్ము
దేటగాఁజాటిన ♦ ధీరుఁడెవఁడు?
హింసకహింసయే ♦ హితమహౌషధమని
తనయందుఁజూపిన ♦ ధన్యుఁడెవఁడు?

గీ. ఎన్ని కష్టమ్ములొదవిన ♦ నెలమినోర్చి
నీమహాదివ్యపథమున ♦ నెగడెనెవఁడు?
అతఁడు 'టాల్స్టాయి' యనెడుర ♦ ష్యామహర్షి
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య!

సీ. 'సీతామహాదేవి' ♦ శ్రీరామచంద్రుని
వరియించెసుస్వయం ♦ వరమునందు
'దమయంతి' నలమహా ♦ ధరణీధవేంద్రుని
వరియించెసుస్వయం ♦ వరమునందు
'పాంచాలరాట్సుత' ♦ పాండవోత్తముఁబార్థు
వరియించెసుస్వయం ♦ వరమునందు
నట్టిస్వయంవర ♦ మతుగంటిపెండ్లిండ్లు
ప్రబలంగఁజొచ్చెను ♦ బాల్యమందు

గీ. మఖిలవిద్యాప్రవీణలై ♦ మానవతులు
వరునివరియించిసుస్వయం ♦ వరమునందు
భవ్యచరితులఁబుత్రులఁ ♦ బడయునిమ్మ
సకలకల్యాణగుణధన్య ! ♦ సర్వమాన్య!

సీ. నీకరుణావృష్టి ♦ నెగడఁ ' కౌసల్య ' కు
రామచంద్రుఁడుపుట్టి ♦ రహినిగూర్చె
నీయనుకంపచే ♦ నెమ్మి ' దేవకి ' కిశ్రీ
కృష్ణుఁడుద్భవమంది ♦ కీర్తిఁజేర్చెఁ
గృష్ణరాయలునీదు ♦ కృపచేత ' నాగమాం
బా ' సాధ్వికుదయించి ♦ వాసినించె
నీదయచే ' జిజా ' ♦ నిర్మలాత్మకుశివా
జీజనియించిప్రి ♦ సిద్ధిఁదెచ్చె

గీ. నీకటాక్షంబుగల్గిన ♦ నెలతమిన్న
సుగుణమణిభూషగా వెల్గు ♦ సుతునిఁగాంచి
కడుపుచల్లఁగబ్రదుకునీ ♦ పుడమియందు
సకలకల్యాణగుణధన్య ! ♦ సర్వమాన్య! 79

సీ. ఏరాజకన్యయు ♦ నెలమిఁ బెండ్లాడని
పుట్టుగ్రుడ్డినిగోరి ♦ చెట్టపట్టె
పతికి లేనిసుఖంబు ♦ సతికిని దగదని
కనులుగన్పడకుండఁ ♦ గట్టుగట్టె
పుత్రులు పెక్కండ్రు ♦ పుట్టినశోకనిని
గనుఁగోక మనసును ♦ గట్టిపెట్టె
యని కేగఁసుతుఁడు మ్రొ ♦ క్కనధర్మమే గెల్చు
వత్స ! పోపొమ్మని ♦ వరము పెట్టె

గీ. భర్తమెఁబడినడవికి ♦ బయలు దేఱె
కష్టములకోర్చె 'గాంధారి' ♦ కడఁక మీఱె
భక్తినీసతిమించిన ♦ వార లేరి ?
సకలకల్యాణగుణధన్య ! ♦ సర్వమాన్య! 80

సీ. శ్రీహరిశ్చంద్రుని ♦ బ్రీతితోఁ సేవించి
మహిమమించినచంద్ర ♦ మతియొకర్తు
సత్యవంతునికయి ♦ సకలార్తినోర్చిన
చిత్రచారిత్రసా ♦ విత్రియోర్తు
వీరేశలింగము ♦ వెంటధర్మమునంటి
చనినట్టిరాజ్యల ♦ క్ష్మమ్మయోర్తు
పతితోఁడదేశసే ♦ వను జేసికష్టముల్
పడుచుండు ‘ కస్తూరి ♦ బాయి ’ యోర్తు

గీ. మఱియుసత్కార్యశూరులై ♦ మహినివెలయు
భర్తలకుఁదోడునీడలై ♦ పరఁగుసతులు
పూనినీమెప్పువడసిన ♦ పుణ్యసతులు
సకలకల్యాణగుణధన్య ! ♦ సర్వమాన్య! 81

సీ. తిరిగినచోటెల్ల ♦ స్త్రీసమాజమ్ముల
నెలకొల్పుచుండిన ♦ నెలఁతమిన్న
ఆంధ్రజాతికినొక్క ♦ యాభూషణంబయి
యలరుచునుండిన ♦ లలితసుగుణ
సాధ్వీలలామల ♦ చారిత్రరత్నముల్
దండగాఁగూర్చిన ♦ ధన్యచరిత
యని తనునందఱు ♦ గొనియాడవెలసిన
యట్టి 'శ్రీభండారు ♦ అచ్చమాంబ'

గీ. నీదునాజ్ఞలఁజెల్లించి ♦ నిష్కళంక
నీతిఁదాఁజరియించిన ♦ రీతినెల్లఁ
దెలుపనినుఁజేరవచ్చెనో ♦ దేవదేవ !
సకలకల్యాణగుణధన్య ! ♦ సర్వమాన్య! 82

సీ. 'సత్యభామాదేవి' ♦ సమరకౌశలమున
శౌరినిమెప్పించి ♦ సంతసించె ;
రణమునదశరథ ♦ పతిభుజకుఁదోడ్పడి
'కేకయరాడ్పుత్రి' ♦ కీర్తిఁగాంచె ;
'దుర్గావతీదేవి' ♦ దుష్టులఖండించి
తనమానమునుగాచి ♦ కొనగలించె ;
'పద్మిని' శత్రుల ♦ బలములఁజెండాడి
పతిఁజెఱవిడిపించి ♦ భక్తిమించె ;

గీ. ఆత్మరక్షాసమర్థమై ♦ యలరునట్టి
యంగబలమును(గుంగని ♦ యాత్మబలము
గలుగుధీరలెసీకృప ♦ జెలఁగువారు
సకలకల్యాణగుణధన్య ! ♦ సర్వమాన్య! 83

సీ. 'సీతాసతీమణి' ♦ చెఱనున్న సమయాన

నోదార్చినదిభవ ♦ త్సూక్తి కాదె ?

'పాంచాలిఁ' బట్టంగఁ ♦ బఱతెంచుకీచకుఁ,

బడఁదన్నినదిభవ ♦ త్పదము కాదె ?

'దమయంతి' నడవిలోఁ ♦ దాఁకవచ్చినవ్యాధు

రూపుమాపినదినీ ♦ చూపు కాదె ?

'పద్మిని' జెఱఁగొన ♦ బలసివచ్చినమ్లేచ్ఛ

బలముఁగూల్చినదినీ ♦ బలము కాదె ?

గీ. సాధ్వులకుమానభంగంబు ♦ సలుప నెంచు

నీచులనుబట్టివిదలించి ♦ నీఱు సేయ

నెడ తెగక వేచునదినీదు ♦ కడఁక కాదె ?

సకలకల్యాణగుణధన్య ! ♦ సర్వమాన్య! 84

సీ. 'రాణీభవాని' దా ♦ రాజ్యంబుసేయంగఁ
ప్రజలకు సౌఖ్యంబు ♦ బ్రబలుటకును
ధరణి 'నహల్యాంబ' ♦ దయతోడఁ బాలింప
స్వర్గధామంబయి ♦ వఱలుటకును
'నూర్జహాఁ' నేలంగ ♦ నూత్నవైభవముల
నెలవుగానిభ్భూమి ♦ యలరుటకును
'ఆమహావిక్టోరి ♦ యా' మాతరక్షింప
శాంతమ్మునాట్యమ్ము ♦ సల్పుటకును
గీ. స్త్రీలుపాలించుభాగ్యంబు ♦ క్షితికిఁగల్గు
నప్పుడెల్లనుసంతోష ♦ మబ్బుటకును
గారణముచూడభవదీయ ♦ కరుణ కాదె ?
సకలకల్యాణగుణధన్య ! ♦ సర్వమాన్య! 85

సీ. బాలవితంతుల ♦ పరితాపములఁగూర్చి
వనరిన ' భగవతీ ' ♦ జననిజనని
వరదయాశాలివై ♦ ప్రజలకుమఱవంగ
రాసి ' విక్టోరియా' ♦ రాణిరాణి
తనదానమహిమచే ♦ ఘనగౌరవమ్ములఁ
దవరిన ' స్వర్ణమా ' ♦ దాతదాత
' అమెరికా ' చనిభర్త ♦ యమలసంకల్పంబు
సలిపిన ' యానంద ' ♦ సాధ్విసాధ్వి
గీ. నిరుపమానందరూపుఁడౌ ♦ నిన్నుమదిని
నిరతమునునిల్పిభజియించి ♦ నెగడినట్టి
భవ్య ' తరిగొండవేంకమ ' ♦ భక్తభక్త
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 86

సీ. విద్యసరస్వతీ ♦ విగ్రహంబయి 'రమా'
రమణీలలామంబు ♦ రహివహించె
స్వర్ణగేహాళిపేరఁ ♦ జారుకావ్య మొనర్చి
'కవిసరోజిని' మహా ♦ ఖ్యాతివడసె
మహిళావినోదినీ ♦ మాసపత్త్రికఁగూర్చి
'కమలా' సతీతిల ♦ కంబుమించె
స్త్రీచికిత్సలనాంగ్ల ♦ సీమ నేరిచివచ్చి
'శ్రీద్వారకాబాయి' ♦ చెన్నుమీఱె

గీ. 'సరళ' ,'హరిదేవి' మొదలగు ♦ చారుమతులు
విమలగుణముల విద్దెల ♦ వెలసినారు
నీకృపామృతపూరంబు ♦ నెగడుకతన
సకలకల్యాణ గుణధన్య ! ♦ సర్వమాన్య! 87

సీ. శ్రీరామకృష్ణుని ♦ శిష్యురాలైయుండి
యతనిబోధల నెల్ల ♦ నాత్మనిలిపి
భారతోద్ధరణమే ♦ పరమధర్మంబని
తన దేశమునువీడి ♦ తరలివచ్చి
భారతీయులపూర్వ ♦ భవ్యచారిత్రమ్ము
లందమౌ శైలిని ♦ బొంకుపఱిచి
దీనులయాపదల్ ♦ దీర్చుకార్యములందు
శక్తికిమీఱిన ♦ సాయమొసఁగి
గీ. నిష్కళంకప్రవర్తన ♦ నెగడుచుండి
నీదునాజ్ఞల నెఱవేర్చి ♦ నిన్నుఁజేర
'సోదరినివేదితాకన్య' ♦ సుగుణగణ్య
సకలకల్యాణగుణధన్య ! ♦ సర్వమాన్య. 8

సీ. రణరంగమున నిరు ♦ పక్క సైన్యములందు
గాయ మొందినవారిఁ ♦ గరుణనరయ
స్వయముగాఁ గృషి చేసి ♦ సభలను నెలకొల్పి
ఖ్యాతి 'నైటింగేలు' ♦ గాంచు నెల్ల
నరకు సేయక మహా ♦ దురితముల్ గావించి
చెఱఁబడ్డ పతితుల ♦ చెంతఁ జేరి
యుద్బోధన మొనర్చి ♦ యుత్తములుగఁ జేసి
'ఎలిజబెత్ ఫ్రై' కీర్తి ♦ వలదు నెల్ల

గీ. ఫ్రాన్సులో దేశభక్తిని ♦ బాదుకొల్పఁ
బ్రాణమిడి 'జోను' యశమును ♦ బడయు నెల్ల
దమమనంబుల నీభక్తి ♦ దనరఁగాదె?
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 89

సీ. పాశ్చాత్యదేశానఁ ♦ బరిభవించియునుగూడ
పాశ్చాత్యులమేలుకై ♦ పాటుపడియె
మాంసాశనంబును ♦ మరగియుండియుఁగూడ
కందమూలాశన ♦ కలితయయ్యెఁ
బొలఁతియయ్యునుగూడఁ ♦ బురుషులతోఁబాటు
ప్రతిసంస్థలోఁదన ♦ ప్రతిభఁజూపె
నాస్తికాగ్రణులలో ♦ నాసమందియుఁగూడ
సుజ్ఞాన సభకు ని ♦ ర్ణేతయయ్యె

గీ. దేవ! యి 'ట్లానిబీసెంటు' ♦ జీవితమునఁ
జోద్యముగమార్పులెన్నియో ♦ చూపినావు
ఇంకనేవింతచూపఁగా ♦ నెంచినావొ?
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 90

సీ. మిసమిసల్ చిమ్మెడు ♦ మిత్తనిపువ్వుల
నీవు మరందంబు ♦ నించినట్లు
ముద్దుపల్కులఁగుల్కు ♦ పద్దెమ్ములను 'మొల్ల'
రామకథామృత ♦ రసమునించె
నారఁబెట్టినయట్టి ♦ యచ్చంపుఁబాలలోఁ
గరళమ్ముసర్పమ్ము ♦ గ్రక్కినట్లు
కదళికాపాకపుఁ ♦ గయితలోఁ జెడుకత
మూర్ఖురాలైకూర్చె ♦ "ముద్దుపళని"

గీ. కానఁగాంతురుసీదయా ♦ గారమైన
సజ్జనావళిలోఁ పల ♦ సంతతంబు
మొల్లకీర్తిని నపకీర్తి ♦ ముద్దుపళని
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 91

సీ. రామచంద్రునివంటి ♦ రమణునిఁ బెండ్లాడి
కుశలవులనుబోలు ♦ కొడుకులఁగని
పతిభక్తిలోపలఁ ♦ ప్రఖ్యాతిగాంచిన
సతిసీతకైవడి ♦ చరితఁగలిగి
పుట్టినయింటికి ♦ మెట్టినయింటికి
క్షీణింపఁబోని స ♦ త్కీర్తిఁబెంచి
నీభక్తిలోపల ♦ నిరతంబు నెగడుచు
నానందమునఁదేలి ♦ యాడుకొఱకు

గీ. జననమొసఁగితివనుబుద్ధి ♦ తనకు లేక
మానమునుమాని సానిగా ♦ మనెడునట్టి
చానకంటెనుశ్వానంబు ♦ చాలమేలు
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య!

సీ. నిప్పులఁగురిసెడు ♦ నిండువేసవినైన
వదలకవర్షించు ♦ వాననైన
గజగజవణఁకించు ♦ కడుశీతముననైన
రేలైనఁ బవలైన ♦ రెంటనైనఁ
గోపించిపైఁబడు ♦ క్రూరునికడనైనఁ
జెడఁదిట్టు నీచుని ♦ చెంతనైన
విధివిడుగడలేని ♦ వృత్తియందేమైన
దేశదేశమ్ములఁ ♦ దిరిగియైనఁ

గీ. గష్టపడిగడియించి రొ ♦ క్కమ్ముదెచ్చి
తన్నుఁబోషించుభర్తకుఁ ♦ దప్పినడచు
సుదతికిహపరసౌఖ్యముల్ ♦ సున్నసున్న
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 98

సీ. కనికరముగఁ గారాబ ♦ మునఁ బెంచుచుండిన
తల్లిదండ్రుల ప్రాపు ♦ నెల్ల వదలి
యాటపాటలఁదను ♦ నలరించుచుండిన
తనదుతోఁబుట్టులం ♦ దఱినివదలి
యిరుగునఁబొరుగున ♦ నెలమితోఁగ్రీడల
సలుపుచుండినయట్టి ♦ సఖులవదలి
పలుమాఱుఁజూచుచుఁ ♦ బలుకరించుచునున్న
మితిలేనిబాంధవ ♦ ప్రతతివదలి

గీ. సర్వమునుభర్తయేయని ♦ శ్రద్ధతోడ
వచ్చికొల్చెడుసాధ్విని ♦ వదలిపెట్టి
కష్టములఁబెట్టువాఁడెపో ♦ కటికవాఁడు
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 94

సీ. మానుషజన్మంబు ♦ మాన్యంబుగాఁ జేయఁ
గార్యమ్ము లెన్నియో ♦ కలిగియుండఁ
జీట్లాడువారును ♦ జీటికిమాటికిఁ
బోట్లాడువారను ♦ బుద్ధుకొట్టి
కాట్లాడువారును ♦ కనికరమునుమాని
కోళ్ళపందెముఁజూచి ♦ కులుకువారు
వెలలేనివీర్యంబు ♦ వేశ్యలపాల్సేసి
యిల్లాలినింట సే ♦ డ్పించువారు

గీ. స్వర్గమును నరకంబుగ ♦ సలుపువారు
దేవ! వీరినినీవోక ♦ దెబ్బగొట్టి
మంచిమార్గానఁ బెట్టు నీ ♦ మహిమవలన
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 95

సీ. బడలికఁ దీర్చెడు ♦ బంధువుగాఁ దోఁచి
పిమ్మటఁ బీలిచి ♦ పిప్పి చేయు
జిత్తమ్ము వికసింపఁ ♦ జేయునట్లగుపడి
చేయఁగూడని పనుల్ ♦ సేయనిచ్చు
నప్పటికప్పుడా ♦ ప్యాయమానంబయి
విపరీతదాహంబు ♦ వెనుకఁ గూర్చు
నంతకంతకుమితి ♦ నభివృద్ధికిని దెచ్చి
కొనకు మేరనుమీఱి ♦ కొంపఁదీయుఁ

గీ. బుట్టుక నువ్యర్థపఱచుఁ బై ♦ న్యూభతమగుచు
నీకు దూరంబుగా నుంచు ♦ నీతిఁ జెరచుఁ
గానఁ దాఁగుడుకంటెను ♦ గలదె కీడు?
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 96

సీ. హాయిగావీచుచు ♦ నాయాసమునుదీర్చు
చుహిమసొంపొప్పెడు మంద ♦ మారుతమును
ఆప్యాయమానంబు ♦ లమృతతుల్యంబులు
నిర్మలంబులునైన ♦ నీరములును
అవయవంబులకెల్ల ♦ ననువైనబలమును
బొసఁగించుమృష్టాన్న ♦ భోజనమును
అంతకుమీఱిన ♦ యతిశయసౌఖ్యంబు
నెమ్మదిలోఁగూర్చు ♦ నిద్దురయును
గీ. నీప్రసాదముచేఁగల్గి ♦ నెగడుచుండ
వానితోఁదృప్తిఁబొందుట ♦ మానిమద్య
పానమొనరింప నిహమును ♦ బరముచెడదె?
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 97

సీ. వేర్వేఱురుచులచే ♦ విందులుగొలిపెడు
పలుతెఱంగులమంచి ♦ పండులుండఁ
దలఁచిననోరూరు ♦ తాలింపులకుఁజాలు
గణనకుమీఱు శా ♦ కంబులుండ
దినమొక్క-దినుసుగాఁ ♦ దనియింపఁగలమేలు
పలురకంబులపిండి ♦ వంటలుండ
గరగరఁగరఁగిపో ♦ వరుగులువడియాలు
గడుఁజవిగలయూరుఁ ♦ గాయలుండఁ

గీ. బాలుపెరుఁగు సమృద్ధిగాఁ ♦ బరగుచుండ
గనికరముమాని మాంసంబుఁ ♦ దినమరగిన
క్రూరమతి కేడ? నీభక్తి ♦ కుదురుటేడ?
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 98

సీ. తొమ్మిదినెలలు గ ♦ ర్భమ్మునమోచి నె
ప్పులకోర్చికనెడు ప ♦ భూతమాత
యైతఱిబిడ్డకు ♦ నేమివచ్చునెయని
భీతిల్లు కరుణా స ♦ మేతమాత
మలమూత్రములుమీఁద ♦ సలిపినవిసువక
పోషించునట్టి ప ♦ పూతమాత
తెగులువచ్చినవేళఁ ♦ బొగలుచుమెలకువ
గలిగివర్తించు వి ♦ ఖ్యాతమాత

గీ. పరమపావనగుణగణ ♦ భరితమాత
యట్టిమాతనుసేవించు ♦ నట్టిచేత
నీకుఁగూర్చినచేతలో ♦ నైకమాత
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 99

సీ. రక్తికుటుంబ భా ♦ రము నెల్ల వహియించి
వారక పనిచేయు ♦ వాఁడు తండ్రి
యింట నెవ్వరి కెప్పు ♦ డేమి కావలసినఁ
బనిపూని తెచ్చెడు ♦ వాఁడు తండ్రి
గృహ కార్యములయందు ♦ గృహిణికిఁ దోడ్పడి
వర్తించుచుండెడు ♦ వాఁడు తండ్రి
మందిరమ్మున మహా ♦ నందమ్ము గలుగంగఁ
బరమమైత్రిని గూర్చు ♦ వాఁడు తండ్రి

గీ. వసుధలోఁ దల్లి సరితూఁగు ♦ వాఁడు తండ్రి
అట్టి తండ్రిని గొల్వని ♦ యట్టివాఁడు
బ్రతికిచచ్చినవాఁడన ♦ వచ్చుఁ దండ్రి!
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 100

సీ. తనజన్మకారకుల్ ♦ తలిదండ్రులగుటను

భావించివారిని ♦ దేవతలుగఁ

దనతల్లిపేర్వెట్టి ♦ దానధర్మమ్ములఁ

బడఁతులదుఃఖముల్ ♦ పాయఁ జేసి

దీనులదైన్యంబు ♦ దీర్పఁగాఁ దనతండ్రి

పేరిడిసత్కార్య ♦ వితతిసలిపి

మాతాపితలనిట్లు ♦ మన్నించిభక్తితో

భవదీయకరుణకుఁ ♦ బాత్రుఁడగుచు

గీ. స్త్రీలుదీనులు దీవెనల్ ♦ చాలనొసఁగ

జననసాఫల్యమొనరించు ♦ కొనెడునట్టి

తనయుఁడొక్కఁడువంశపా ♦ వనుఁడుచాలు

సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 101

సీ. సుగుణరత్నంబుల ♦ సుందరహారమై
కులదీపకుండగు ♦ కొడుకుకొడుకు
నీతివర్తనమందు ♦ నిరతుఁడై నిరతంబు
సదుపదేశముసేయు ♦ సఖుఁడుసఖుఁడు
పతినిప్రాణంబుగా ♦ భావించి సేవించి
భక్తితోమెలఁగెడు ♦ భార్యభార్య
ఆత్మకుసమముగా ♦ నతివనుఁజూచుచుఁ
బరమమైత్రిఁగూర్చు ♦ భర్తభర్త
గీ. సకలమునునీకు నర్పించి ♦ సంతతంబు
నీదునాజ్ఞలఁదలఁదాల్చి ♦ నిష్కళంక
భూరితేజంబుతోఁబొల్చు ♦ బుధుఁడుబుధుఁడు
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 102

సీ. సకలవిద్యలలోని ♦ సారంబుగ్రహియించి

సర్వభూతములందు ♦ సమతనుంచి

భావంబుఁగరుణాప్ర ♦ వాహంబుచేనించి

తవిలినీయాజ్ఞ నా ♦ దలధరించి

యభిమానమునుగూల్చి ♦ యాగ్రహంబునుగాల్చి

కలుషజాలములెల్లఁ ♦ గడిగివైచి

యుంచఁజెహృదయార ♦ విందమ్ములనుభక్తి

రసమునుగురిపించు ♦ రక్తిమించి

గీ. సుగుణమణిహారసూత్రమై ♦ సొంపుగుల్క

వినయసూత్రంబు ధరియించి ♦ వెలుఁగుచుండు

వాఁడెపో బ్రాహ్మణుండన ♦ వసుధయందు

సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 103

సీ. దీనరక్షణకళా ♦ దేదీప్యమానుఁడై
విషయభోగాసక్తి ♦ విముఖుఁడగుచు
భూరిదానవినోద ♦ పారిజాతంబయి
క్రూరమహీజకు ♦ ఠారమగుచు
వివిధవిద్వద్బృంద ♦ విబుధనాథుఁడయి
మూఢులపాలికి ♦ మూకయగుచు
భవదీయమహిమాను ♦ వాదనవందివై
పాపులకడరు ద ♦ వాగ్మియగుచు

గీ. భవ్యకరుణోపవీత సం ♦ బద్ధశౌర్య
ఖడ్గభూషణకాంతిచే ♦ గ్రాలుచుండు
వాఁడెపో క్షత్రియుండన ♦ వసుధయందు
సకలకల్యాణగుణాఢ్య! ♦ సర్వమాన్య! 10

సీ. కృషిశిల్పవాణిజ్య ♦ వృత్తుల ధనమును

విరివిగాఁగూరిచి ♦ వృద్ధిఁజేసి

లోభంబు విడనాడి ♦ లోకైకహితకార్య

ములయందు ధారాళ ♦ ముగ నొసంగి

యపరకర్ణుండని ♦ యందఱుఁ బొగడంగఁ

బరమ విఖ్యాతిచేఁ ♦ బరిఢవిల్లి

నీభక్తిలోపల ♦ నిరతంబు మగ్నుఁడై

యానందమునఁ దేలి ♦ యాడుచుండి

గీ. క్షమయు సత్యంబు దయయును ♦ సమములైన

మూఁడుపోఁగులు దాలిచి ♦ పొలుచుచుండు

వాఁడెపో వైశ్యరత్నంబు ♦ వసుధయందు

సకల కల్యాణగుణధన్య ! ♦ సర్వమాన్య! 105

సీ. అవనికి సర్వస ♦ స్యాఢ్యయన్ నామంబు
సార్థకంబగునట్లు ♦ శ్రమలకోర్చి
సకలధాన్యంబుల ♦ సర్వశాకంబులఁ
బలుతెఱంగుల మంచి ♦ పండ్ల నెల్ల
విరివిగాఁ బండించి ♦ సిరులను గడియించి
నీతిమార్గమునందు ♦ నెగడుచుండి
పరిపూర్ణ కరుణతోఁ ♦ బసులను బోషించి
పాడి సమృద్ధిగాఁ ♦ బడయుచుండి

గీ. అన్నదాతగ నందఱుఁ ♦ దన్నుఁ దలఁచి
దండములుపెట్టునంత యు ♦ ద్దండ భక్తి
తోడఁ బొల్చెడు వాఁడె శూ ♦ ద్రుండనంగ
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 106

సీ. నీతిబాహ్యముగాని ♦ నిర్మలవృత్తిని
నెవరుదాల్చిననేమి ♦ హేయమగునె?
విద్వాంసులును మఱి ♦ విమలవర్తనులగు
విబుధులుచేపట్టు ♦ వృత్తులెల్ల
వికసించు దేశంబు ♦ విద్యానివాసమై
విరివిగా సిరులచే ♦ విఱ్ఱవీఁగు
దేశస్థులకునెల్ల ♦ దివ్యతేజంబబ్బుఁ
గరము నెలుంగు శ్రీ ♦ భరతమాత

గీ. కాని నీభక్తి గలుగక ♦ కలసిమెలసి
యందఱును నొక్కయనుకూల ♦ మైన మార్గ
మందు వర్తించుటెట్లబ్బు? ♦ సప్రమేయ!
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య!

సీ. కన్నులు చల్లని ♦ కాంతులీనుచునుండఁ
బలుకుల నమృతంబు ♦ లొలుకుచుండ
గరుణచే హృదయంబు ♦ గరఁగి పాఱుచునుండ
మోమున శాంతంబు ♦ పొదలుచుండ
హస్తంబు దీనుల ♦ కభయమిచ్చుచునుండ
విజ్ఞానమున బుద్ధి ♦ వెలయుచుండఁ
బొంగిపొరలి భక్తి ♦ పొరలివచ్చుచునుండ
దలమీఁద వినయంబు ♦ గులుకుచుండ

గీ. మించి లోకంబులేల నే ♦ తెంచు యోగి
యోగియగుఁగాక తక్కిన ♦ జోగులెల్ల
యోగులౌదురె? ఋషిహృద్య ♦ యోగివేద్య !
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 108

సీ. చాతుర్యముగ నీతిఁ ♦ బ్రీతితోఁ దెలిపిన
యఖిలలోకయోగి వే ♦ మన్న యోగి
తత్త్వమ్ము కందగీ ♦ తములందుఁ జెప్పిన
యాత్మానుభోగి వే ♦ మన్న యోగి
తనజీవితమునందు ♦ త్యాగమ్ముఁ జూపిన
యనుపమత్యాగి వే ♦ మన్న యోగి
తను నందఱిలలోనఁ ♦ గొనియాడఁ జేసిన
మంత్రిప్రియోగి వే ♦ మన్న యోగి

గీ. దేవ ! నీభక్తియనియెడి ♦ నావనెక్కి
సూటిగా భవవార్ధిని ♦ దాఁటినట్టి
యమృతలోకానురాగి వే ♦ మన్న యోగి
సకలకల్యాణగుణధన్య ! ♦ సర్వమాన్య! 109

సీ. కోర్కిమై సంసార ♦ ఘోరమహారణ్య
మందు నీతేజంబు ♦ నొంది చొచ్చి
నిఖిలమూఢాచార ♦ నిబిడాంధకారమ్ము
సరకుసేయక నీతి ♦ సంచరించి
భవదీయభక్తియన్ ♦ పదునైన వాలునఁ
గ్రూరపాపమ్ముగాలిఁ ♦ గూలనడఁచి
సాధుల దీనుల ♦ సంత్రాసములఁ దీర్చి
యాదర్శమూర్తులై ♦ యలరుచుండి

గీ. మఱల నినుఁ జేర వచ్చెడు ♦ మహితమతులు
భూమిలోపల నవతార ♦ పురుషులనఁగ
నక్షయంబైన కీర్తిచే ♦ నమరుచుంద్రు
సకలకల్యాణగుణధన్య ! ♦ సర్వమాన్య! 110

సీ. లోకరక్షణకళా ♦ లోలుఁడై పొల్చు నీ
కరుణకుఁ గరములు ♦ కరముమోడ్చి
త్రిభువనసామ్రాజ్య ♦ విభుఁడవై యొప్పునీ
సిరులకుఁ బలుమాఱు ♦ శిరమువంచి
సకలసృష్టిస్థితి ♦ సంహారకారి యా
త్వన్మహాశక్తికి ♦ దండము లిడి
ఋషిమునియోగీంద్ర ♦ హృదయస్థితుండవై
యలరెడు నీకు జో ♦ హారొనర్చి

గీ. నిఖిలభువనైకదండమై ♦ నిల్చునీదు
మహిమకెంతయు భక్తిన ♦ మస్కరించి
నన్ను నీభక్తునిగఁ జేయ ♦ విన్నవింతు
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 111

సీ. ఊషరక్షేత్రమై ♦ యూరక చెడుచుండు
మనమును నందన ♦ వనముఁ జేసి
కఠినకార్యములకుఁ ♦ గడఁగుచుండెడునట్టి
కరముల వరదయా ♦ కరముఁ జేసి
పరుషవాక్యములచేఁ ♦ బతితమౌనక్త్రంబు
భవ్యవాక్సుధలచే ♦ బాగుఁజేసి
బుద్ధిని భవదీయ ♦ శుద్ధవిజ్ఞానతే
జంబుచే భాసమా ♦ నంబుఁ జేసి

గీ. యఖిలమును నీదుసేవకై ♦ యప్పగించు
విమలమైనట్టి భక్తిని ♦ సమరఁ జేసి
నెమ్మి రక్షించుభారమ్ము ♦ నీదిసుమ్ము
సకలకల్యాణ గుణాధన్య ! ♦ సర్వమాన్య! 112

సీ. దేశభక్తుల మహా ♦ దివ్యచారిత్రముల్
మించిన వేడ్క నా ♦ లించుదినము
దీనులయాపదల్ ♦ దీర్పంగ ధనమును
హెచ్చినతమిని వె ♦ చ్చించుదినము
వివిధవిద్యలయందు ♦ విఖ్యాతులగువారి
నెలమి మీఱంగ గౌర ♦ వించుదినము
బంధుమిత్రాదుల ♦ బాగు నోగును గని
యెంతయుఁ బ్రీతి మ ♦ న్నించుదినము

గీ. నిన్నుఁ గరుణాస్వరూపుని ♦ నిష్కళంక
భక్తితోఁ గొల్చిపొల్చి సౌ ♦ భాగ్యదినము
దిన మగుచుఁ గాక తక్కిన ♦ దినము దినమె
సకలకల్యాణగుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 113

సీ. పూనినసత్కార్య ♦ మును బూర్తిసేయఁగా
నపుడుగల్గెడు నట్టి ♦ హర్షమొకటి
మహనీయుఁడొక్కఁడు ♦ మందిరమ్మును జేరి
నపుడుగల్గెడు నట్టి ♦ హర్షమొకటి
చాలకాలమువిూఁద ♦ సఖునిఁజూడఁగ గల్గి
నపుడుగల్గెడు నట్టి ♦ హర్షమొకటి
కలుగక కలుగక ♦ కడకుఁ బుత్త్రుఁడు గల్గి
నపుడుగల్గెడు నట్టి ♦ హర్షమొకటి

గీ. చెప్ప శక్యంబు గాదని ♦ చెప్పుచుండ్రి
గాని నినుఁ గన్నసమయానఁ ♦ గలుగునట్టి
హర్షమున కెద్దిసాటి? స ♦ ర్వర్షి వినుత!
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 114

సీ. లోకబాంధవుఁడని ♦ లోకమెన్నఁగ దీన
లోకంబుఁగాచు సు ♦ శ్లోకుఁ డగుచు
క్షితుల్ఁ డీతండని ♦ మించుకూరిమితోడ
బుధులు మెచ్చెడు పుణ్య ♦ పురుషుఁడగుచు
శ్రీపీఠికాపురీ ♦ సింహాసనంబును
పూర్వాదిఁబోల్చు స ♦ న్మూర్తియగుచు
భవదీయ భక్తి ప్ర ♦ భాభాసమానుఁడై
రాజిల్లు శ్రీసూర్య ♦ రావుప్రభువు

గీ. ఆయురారోగ్యపుత్ర పౌ ♦ త్రాభివృద్ధి
సకలసంపత్సమృద్ధియు ♦ శాంతిఁ గల్గి
ప్రబలుఁ గావుత నీకృపా ♦ పటిమచేత
సకలకల్యాణ గుణధన్య! ♦ సర్వమాన్య! 115

సీ. దంపతు లన్యోన్య ♦ ధర్మముల్ రక్షించి
యురుసుఖాబ్ధిని దేలు ♦ చుందురిగాక
ప్రజలు రాజును పర ♦ స్పరము ప్రేమించుచు
మితిలేని శుభముల ♦ మింతురిగాక
మిత్రులు పరిశుద్ధ ♦ మైత్రితో వర్తిల్లి
కలకాలమును గీర్తిఁ ♦ గాంతురిగాక
జనకులు సంతాన ♦ మును బాడిఁ గాపాడి
కులపావనము చేసి ♦ కొందురిగాక
గీ. అందఱును గూడి నిన్ను నా ♦ నందమయుని
భక్తిఁ గొల్చుచు సంతోష ♦ భరితులగుచు
బృథ్వినేస్వర్గభూమి గా ♦ వింతురిగాక
సకల కల్యాణగుణధన్య ! ♦ సర్వమాన్య! 116

శ్రీ

# లోకపావనశతకము.

ఉత్పలము.

శ్రీరమణీయమూర్తి వయి ♦ శిష్టముముక్షుజనానువర్తివై
చారువిశాలకీర్తి వయి ♦ సర్వమునీంద్ర హృదబ్జవర్తివై
గూరిమి మీఱఁగా భువన ♦ కోటుల నేలెడు చక్రవర్తివై
సారెకు వెల్గుచుండుదువు ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 1

ఉత్పలము.

చంపకమాలికల్ మఱియుఁ ♦ జక్కనియుత్పలమాలికల్ గడుఁ
సొంపులు గుల్కనొక్కకృతిఁ ♦ జొక్కఁపుభక్తిఁ గూర్చినీకి దే
యింపుగ నప్పగింతుఁబర ♦ మేశదయన్ గయికొమ్మురమ్మునా
సంపదయెల్ల నీవె కద ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 2

ఉత్పలము.

శ్రీకరము న్విచిత్రమగు ♦ సృష్టినొనర్చి చెలంగు నీదు శో
భాకృతి యోగిరాడ్తతి స ♦ మంచితరీతి సమాధిఁ జూచి నిర్
నాకధునీప్రవాహముల ♦ నవ్వోడు వాగ్ఘరుల న్నుతించు నీ
శా ! కవిలోకమూలధన ! ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 3

చంపకము.

నిరతము నీవినోదములె ♦ నిర్మలబుద్ధికిఁ దోఁచుచుండుటన్
నిరుపమగీతజాతముల ♦ నీగుణగానముఁ జేయు చాత్మలో
గురియగునిన్నుఁ గాంచిబుధు ♦ కూటముగంతులువైచియాడెడిన్
సరసమనోహరా ! సకల ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 4

ఉత్పలము.

ఆశ నిరాశయా తతిని ♦ నద్భుతరీతిని నాస గొల్పు స
ర్వేశ ! భవద్విచిత్రముల ♦ నెల్లను జూచి మునీంద్రులందఱా
వేశముచేత నీయశము ♦ వింతగఁ బాడి సుఖించుచుందు రీ
శా ! శరణాగతాభయద ! సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 5

చంపకము.

తమగలిఁదప్పకుండఁగన ♦ దాగ్రిహాంబులుధూమకేతువుల్
గ్రిమముగఁ దోఁచుచుండుటను ♦ గాంచిబుధుల్ గడుఁజోద్య
[మందుచున్
బ్రిమదము మీఱ నీనియమ ♦ పాళినిబాడుచునుందురిభక్తితో
శమదమభూషితాత్ములయి ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 6

ఉత్పలము.

ఆకసమందుఁ బక్షికుల ♦ మందముగా విహరించునట్లు లీ
లోకచయమ్ము నీకడుపు ♦ లోపల వింతగ సంచరించుచున్
వాకొనుచుండు నీమహిమ ♦ వారక యెప్పుడు వేయినోళ్లతోఁ
జోకగఁ జెప్ప నానె నిను ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 7

ఉత్పలము.

చల్లని కీర్తిచంద్రికలఁ ♦ జల్లుచు లోకము లేలు మన్మనో
వల్లభ ! నీపరిభావమునఁ ♦ బాపచయంబుల నెల్లదుంచి వ
ర్ధిల్లుచు భక్తిభావమున ♦ దివ్యతరస్తుతి పుష్పమంజరుల్
చల్లగనియ్యవే సకల ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 8

ఉత్పలము.

అందఱు స్వేచ్ఛమీఱఁగవి ♦ హారముసల్పెడు నందనంబు గా
సుందరమైనయాధరను ♦ సూరులు మెచ్చ రచించినావు నీ
యందము చందమిందుఁగని ♦ హర్షసుధాంబుధిఁ దేలిమేమునీ
సౌందర్యయశంబుఁ బాడుటకు ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 9

చంపకము.

అణువునకంటెసూక్ష్ముఁడవె ♦ యంతట నెట్టులునిండినావు? నూ
కనులకుఁగానరావెపలు ♦ కాంతులఁ జిమ్మెడుసూర్యకోటులన్
ఘనమతి ! యెట్లుచేసితివి ! ♦ గాంచగ నీపనులెల్లవింతలౌ
సనకసనందనాదినుత ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 10

ఉత్పలము.

చందురుశైత్యమెంతమఱి ♦ సంద్రములోపలి లోఁతదెంతపే
రొందిన గ్రీష్మభానుని స ♦ ముజ్జ్వలభీష్మపరితాప మెంత నీ
యందలి సీతు లోఁతులకు ♦ నాకనివేఁడికి ముందు విస్ఫుర
త్సౌందర్యయశోమహావిభవ! ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 11

ఉత్పలము.

నీవొకసారి ఊఁ అనిన ♦ నీరధు లెల్లఁగలంగిపారెడున్
దావకృశానుఁడెంతయును ♦ దర్పముమీఱిజగంబుఁగాల్చెడున్
భూవలయంబు చూర్ణమయి ♦ పోవఁగవీచును జండవాతముల్
స్థావర మెల్లరూపడఁగు ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 12

చంపకము.

నను నిటు గట్టిపెట్టితివి ♦ నాబలమెల్లను గుంగిపోయెడిన్
దినములవెన్ని నేనిటులు ♦ దీనుఁడనై పడియుండుఁ జెప్పవే
యని మొఱనీకు బెట్టెడికి ♦ యర్ణవము ఘోషిలుసంద్రమెప్పుడున్
సనియమశక్తిసంభరణ ! ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 13

ఉత్పలము.

భూతములన్ వరాశ్వములఁ ♦ బొందికతోనొడఁగూర్చిలోకమున్
ఖ్యాతరథంబునీవుగడఁ ♦ కన్నడిపింపఁగ మేముహాయిగా
భీతిని మాని నీకృపకు ♦ భృత్యులమై సుఖమున్నవారమీ
శా ! త్రిజగన్నుతైకయశ ! ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 14

ఉత్పలము

పిల్లలుమేము నీకృపను ♦ బెల్లుగ నాటల నాఁడు కొంటకై
యెల్ల పదార్థముల్గలుగు ♦ నిల్లుగ భూమినలంకరించి మా
యుల్లముసల్లవించునటు లొప్పగవింతలఁజూపుచుందువో
సల్లలితప్రశస్తగుణ ! సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 15

ఉత్పలము.

బాలురమయ్య మేము సరి ♦ పాఠము సెప్పఁగురుండవీవునీ
పాలితమైనలోక మిది ♦ భవ్యతరం బగు పాఠశాల వే
యేలభవత్ప్రబోధమున ♦ సిద్ధచరిత్రుల మౌదు మయ్యయీ
శా ! లలితప్రభాకలిత ! ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 16

ఉత్పలము.

ఎల్ల ఆ నీదుగర్భమున ♦ నెల్ల పురుల్ వహియించియుండుటన్
గొల్లగభోజ్యవస్తువులఁ ♦ గూరిమిఁతోనొడఁగూర్చుచుండుటన్
బెల్లుగ నీకృప న్పృథివి ♦ పీడని గోపికఁ బెంచుచుండుటన్
జల్లని తల్లివీవెకద ! ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 17

ఉత్పలము.

అందఱుమమ్ము వీడిచను ♦ నప్పుడుమా వెను వెంటనుండి మా
డెందములోని కుందులను ♦ డిందగఁ జేసి కడింది ప్రేమతో
ముందును వెన్కఁ దోడగుచు ♦ మోదముఁగూర్చెడుమిత్రుఁడీవెగా
చందనశీతలా ! విమల ! ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 18

చంపకము.

అకలుష! భక్తవత్సల! ద ♦ యామయ! నీవు భవాబ్ధిపోతమై
ప్రకట జగత్త్రయంబునకు ♦ బంధువునై పరమోపకారివై
త్రికరణ శుద్ధిగాఁ గొలుచు ♦ ధీరులకుం గడుఁదోడునీడవై
సకలమున న్వెలింగెదవు ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 19

ఉత్పలము.

సర్వమునీదయంగలుగు ♦ సంగతిభక్తిఁ జెలంగుఁ గానఁదా
గర్వము మాని సర్వమును ♦ గాన్కగనీకునొసంగియాత్మలోఁ
బర్విన వేడ్కనుత్సవముఁ ♦ బాయక సల్పుచునుండునిత్యముల్
సర్వశుభప్రదా! సకల సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 20

ఉత్పలము.

సంతత మంత రంగమున ♦ సత్యపథంబునుజాటిచూపుచున్
వింతగనంతయున్ దెలిసి ♦ వేయువిధంబులఁ బ్రీతిఁబ్రోచుచున్
బంతముతోడనందఱను ♦ బట్టిసుమార్గమునందె పెట్టుచున్
సంతస మందు దేల్చెదవు ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 21

ఉత్పలము.

సత్యమునీస్వరూపమని ♦ స్వాంతములోఁ దలఁపోసినిత్యముల్
సత్యవచోవిహారమున ♦ సర్వమునర్పణసేయునట్టియా
సత్యపరితాపశీలుర ప్ర ♦ శాంతమనస్కులసత్యకీర్తికిన్
సత్యము నీవె కారణము ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 22

చంపకము.

దురితములొక్కటంబుయుకి ♦ దూఁకగనెంచినయప్పుడాత్మలోఁ
బరుషముపూనియన్నిటిని ♦ బారఁగఁ దోలెడుశక్తినీదుసం
స్మరణముచేతఁ గల్గునిది ♦ సత్యము సత్యము సత్యమంచునిన్
స్మరణముచేసి చెప్పఁగల ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 23

చంపకము.

పరమకృపాళు వౌకతనఁ ♦ బాపదవాగ్నినిగ్రాఁగు వారలన్
గర మనురక్తి నెత్తికడ ♦ కన్గరుణాయత వీక్షమాలికల్
బఱపి పరిశాంతచిత్తులుగ ♦ భాసిలఁ జేయుదు మదువారనీ
శరణమె శాంతికారణము ♦ సజ్జనజీవన! లోక పావనా! 24

చంపకము.

దురిత దవాగ్ని దూఁకితిని ♦ దుఃఖపరంపరలందుఁ గ్రాఁగితిన్
దరిగనరాక కుందితిని ♦ దర్పముఁ దక్కితి నీకు మ్రొక్కితిన్
గురిసి భవత్కృపామృతము ♦ గొబ్బున శాంతిని గూర్ప వేఁడితిన్
శరణముఁ జొచ్చితిన్ వినుము ♦ సజ్జనజీవన! లోక పావనా! 25

చంపకము.

మనసును జొచ్చి చూచెదవు ♦ మాటలచే నినుమోసపుచ్చఁగా
ననువగు నేపరాత్పర! స ♦ మంచితచారుచరిత్ర నీకు నా
మనసును విప్పి చూపెదను ♦ మానక నన్ గృతార్థుఁ జేయవే
చనవున నిన్నె చేరితిని ♦ సజ్జనజీవన! లోక పావనా! 26

ఉత్పలము.

మీఱితి నీదు నాజ్ఞలను ♦ మేలును గీడును నెంచకెంతయున్
జాఱితిఁ బాపకూపమున ♦ జన్మము దుఃఖము పాలు సేసితిన్
జేరితిఁ గావ్రు కావుమని ♦ చేతులు మోడ్చితి దీనుఁడైతి వే
సారితి నింక నీవె గతి ♦ సజ్జనజీవన! లోక పావనా! 27

చంపకము.

అతుల విచిత్ర లోకముల ♦ నద్భుతరీతి సృజించి ప్రోచునీ
ప్రతిభకు నన్నుఁ గాచుటొక ♦ భారమె యోకరుణాసుధానిధీ !
మతినిను నెంచినంతటనె ♦ మాని వెతల్, సుఖియించు నెంతయున్
సతతము నీవె నాకు గతి ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 28

ఉత్పలము.

చింతలు పైఁబడన్ బొదివి ♦ చెచ్చెరఁ గీలలఁ బోలె నంటినన్
బంతముతో రుజావళులు ♦ పట్టి పొరింబొరి బెట్టుఁదాఁకినన్
వింతఁగ శాంతమై మఱలు ♦ విశ్వవిభుండగు నిన్ స్మరించినన్
శాంతినికేతనా ! సకల ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 29

ఉత్పలము.

ఘోరవిపత్సముద్రమునఁ ♦ గూలినవారికి నీకటాక్షమే
పారముఁ జేర్చునావకద ♦ భక్తచకోరక పాళికిన్సదా
పారణపూర్ణచంద్రికయుఁ ♦ బాపవిమోచనధారయుం గదా
చారుకృపాసుధాసదన ! ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 30

ఉత్పలము.

భూతలమందుఁ బ్రాణులను ♦ భూరివిపద్దశ నొంద జేయుచున్
ఘాతుకులై మెలంగు నప ♦ కారవిహారుల నీతిదూరులన్
బ్రాతిగ శిక్షసేయునెడ ♦ భవ్యతరంబగు నీకటాక్షమే
శాతకృపాణమై తనరు ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 31

చంపకము.

నిరతమునీదయామృతము ♦ నిండిజగంబునఁబర్వుచుండియుఀ
దురితమునఀ బ్రివర్తులగు ♦ దుష్టుల బుద్ధికిఁగోచరించు నే?
మఱిమఱిఁబైపయిన్‌గవియు♦ మంటగఁదాఁగనుపించుఁగాకయీ
శ్వర! సుఖపూర! పాపహర! ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 32

ఉత్పలము.

సారెకుఁబాపపంకమున ♦ జారెడుమూర్ఖులమమ్ము నెత్తుచుఀ
దీరని ప్రేమతోఁ దుడిచి ♦ దిద్దుచునుందువు, కొంచమైనవే
సారవు, నీక్షమాగుణము ♦ సన్నుతిసేయఁగ మాకుశక్యమే
చారుకృపామహాభరణ! ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 33

ఉత్పలము.

నీకరుణావలోకనము ♦ నిల్చియ దెవ్వనిమీఁదఁ బొల్చునోఁ
లోకము లెల్ల నాతనికి ♦ లొగ్గి నమస్కృతి సేయు, నాతఁడ
స్తోకమనీషతో వెలుఁగు, ♦ దోఁగుచునుండుసుఖాబ్ధిలోన, నీ
శా! కరుణానివేశయశ ! ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా ! 34

చంపకము,

దయహృదయాంబరస్థలిని ♦ దద్దయుబూర్ణసుధాంశుమించెడు
న్దయహృదయాంబుజాతమునఁ♦ దన్మకరందముగాస్రవించెడుఀ
దయహృదయాభ్రిసంజనిత ♦ధన్యతమామృతవృష్టియైచనుఀ
స్వయమది నీగుణంబగుట ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా! 35

### ఉత్పలము.

శిష్టులసద్గుణం బనెడు ♦ చెన్నుపసిండి మెఱుంగు దేరఁగాఁ
గష్టము వెట్టి రాచెదవు ♦ కానఁగ లేరుగ నీప్రభావముల్
నష్టమతుల్ ప్రపంచమున ♦ నాథ! భవత్కరుణావిశేషముల్
స్పష్టములౌను సాధులకె ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 36

### చంపకము.

తరిచినకొద్ది వెన్న దధిఁ ♦ దగ్గును గాని జగంబులో నిర్
దరచినకొద్ది నీకరుణ ♦ తద్దయు వర్ధిలి కానుపించు, నిర్
దఱుఁగనివాని నెవ్వఁడు స ♦ దామదిఁ గొల్చునో, వాఁడె ధన్యుఁడై
సరగున ముక్తిఁ జూఱఁగొను ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 37

### ఉత్పలము:

సృష్టిని జూచి, నీమహిమ ♦ చిత్తములోఁ దలపోసిపోసి, నీ
కిష్టము లేనివానికడ ♦ కింతయుఁ బోవక ద్రోసిత్రోసి, యే
కష్టము వచ్చినన్ విడక ♦ గ్రక్కున నీపని చేసి చేసి, నిర్
స్పష్టముగాఁ గనంగ నగు ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 38

### చంపకము.

వదలక నీవు సర్వమున ♦ వ్యాపకుఁడై విలసిల్లినావు; నీ
యుదరమునందు సర్వమును ♦ హోత్త మరీతి వసించునైన స
మ్ముదమున భక్తులందఱును ♦ బూతచరిత్రునిబూజ్యునిన్ను హృ
త్సదనములందె చూచెదరు ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 39

ఉత్పలము.

చిత్రవిచిత్రయంత్రములఁ ♦ జెన్నలరారెడు దేహయంత్రమున్
బుత్త్రులమంచుమాకుఁబరి ♦ పూర్ణదయన్ దయచేసినావు; నీ
చిత్రము లెల్లఁ జూచినను ♦ జిత్తములోఁ గనిపొంగికొల్వ, నీ
శా! త్రిజగత్ప్రకాశయశ! ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 40

చంపకము.

రవికిసజుట్టుభూమియును ♦ రమ్యముగాభువిచుట్టుఁ జంద్రున్
భువి తనచుట్టుఁదాఁ దిరిగి ♦ పొల్పుగ వత్సర మాసవాసరా
లవనిని గల్గ జేయును మ ♦ హాద్భుతరీతిని నీదు శాసన
స్తవమొనరించుచున్ సతము ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 41

ఉత్పలము.

వింతగభూవిమానమున ♦ విశ్వవిభూ! మమునుంచిమింటిపై
నెంతయు వేడ్కఁద్రిప్పెదవ ♦ దేమివిచిత్రమొ? త్రిప్పినట్టులో
కింతయుఁగానరాదహహ!♦ యెన్నఁదరంబె భవత్ప్రభావముల్
సంతతసౌఖ్యహేతువులు ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా! 42

ఉత్పలము.

ఆకసమున్ బటంబునమ ♦ హాద్భుతరీతి మహేంద్రచాపమున్
శ్రీకమనీయవర్ణములఁ ♦ జిత్రితరంబుగ రెప్పపాటులో
నే కలిగించి చూపెద వ ♦ దెంతటి చిత్రపు వ్రాతకాఁడ వీ
శా! కమనీయశుభ్రయశ! ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 43

చంపకము.

రవి దివి వచ్చి పోవుతఱి ♦ రాజిలు చిత్రపటంబులోయనన్
బ్రవిమలకాంతులీనెడు ప్ర♦భాతరుచుల్ మఱిసాంధ్యరాగముల్
దవిలి నభోంగనామణి స ♦ దానినుఁగూర్చి రచించివ్రాయుసం
స్తవకవితాప్రభావములు ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 44

ఉత్పలము.

వారిధిలోని నీరమును ♦ బాష్పవిధంబుగఁ బీల్చి దానినే
వారక వారిదాకృతిగ ♦ వర్ధిలఁజేసి సువృష్టి భూములం
జారుతరంబుగాఁగురుపు♦చక్కనియంత్రము భాస్కరుండునీ
సారెనుఁజాటుచుండెడిని ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 45

ఉత్పలము

చీఁకటిఁజిమ్మునీ వడరి ♦ జెంగు ఫిరంగి గడంగి కాల్చునన్
బ్రాకటమైన తెల్లపొగ ♦ పర్వెననంగను బూర్వదిక్కునన్
వేఁకువఁ దెల్లవాఱు రవి ♦ బింబము వచ్చును గుండుభాతి నీ
శా! కమనీయభూరియశ ! ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా! 46

ఉత్పలము.

ఎండని, మీఁదఁ జేవయిచి ♦ లీలగఁ జూచెదు మాడ్కిఁ దోఁపఁగా
నండజముల్ రొద ల్సలుపు, ♦ హాయిగఁ జల్లనిగాలివీచు మా
ర్తాండుని రశ్మిపైఁ బయిని ♦ దద్దయుఁ బర్వఁ, బ్రభాతవేళ నీ
చండతరప్రభావమున ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 47

చంపకము

ఉదయమునందు లేచి నిను ♦ నుజ్జ్వల భక్తిభజించువారికిన్
హృదయము సద్గుణంబులకు ♦ నెంతయు నాకరమై చెలంగెడున్
మదముఖదుర్గుణావళులు ♦ మ్రిందినిరంతరశాంతియబ్బెడున్
సదమలశాసనా! సకల ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 48

ఉత్పలము.

పెల్లుగ వెల్గు వేవెలుఁగు ♦ వేఁడికి ముందుగఁ గంటి విందుగాఁ
జల్లగఁ బైపయిన్ సుధలఁ ♦ జల్లెడు పున్నమనాఁటి నిండు జా
బిల్లి సృజించి నీకుఁ గల ♦ ప్రేమకు సూచనఁ జూపి తౌర! నీ
చల్లఁదనం బదెంతటిదో? ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 49

ఉత్పలము.

జల్లునఁ గీర్తి నీపయినఁ ♦ జల్లిన మల్లెలో! నీజయోత్సవం
బెల్లడఁ జాటు దీపములొ? ♦ యీశ్వర! నీదు విలోకనంబులో?
కొల్లఁగ మింటఁ జుక్కలనఁ ♦ గోట్లకొలంది వెలుంగు లోకముల్
సల్లలితప్రభావిభవ! ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 50

ఉత్పలము.

సూర్యుడునీకుముందునెఱ ♦ సున్న ప్రతాపమునందుజంద్రుఁడో
స్థైర్యముపూని చెప్పటకుఁ ♦ జాలఁడుదానర  సున్నెసున్న యో
వీర్యయశంబులందు. నర ♦ విందముబిందులఁదెల్పుఁ జెల్వలో
శౌర్యముఁ జూఁపజాల నని ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 51

ఉత్పలము.

ధారుణిమీఁద భాస్కరుఁడు ♦ దారుణరశ్ములు వేలుచిమ్మినన్
గూరుచు శాంతిమేఘములు ♦ గూరిమిఁగోట్లకొలంది చిన్కులన్
సారెకు నీప్రభావమున ♦ సర్వదయాపర! భక్తకింకరా!
చారుపవిత్రసచ్చరిత! ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 52

చంపకము.

ఖరకరుఁడెంత తీక్ష్ణముగఁ ♦ గన్నులకున్ మిఱుమిట్లు గొల్పినన్
శిరము నొకింత యెత్తికడుఁ ♦ జెన్నగుపచ్చనియాకు బొంపమున్
సరగునఁజూడ నేత్రములు ♦ శాంతి సుధాంబుధినోలలాడు నీ
శరణము చొచ్చువారివలె ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 53

ఉత్పలము.

నీదగుసృష్టి చిత్రముల ♦ నెమ్మిగనందగు చారుసౌధముల్
ఖేదముమాపుగంధవహు ♦ క్రీడకుఁజాలిన రమ్యరంగముల్
మోదముగూర్చువాహినుల ♦ మూలపదంబులుభూరిశైలముల్
సాదరముల్ భవత్కృతులు ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 54

ఉత్పలము.

భూమికి సారమున్ గొలిపి ♦ పూతశరీరులఁ జేసి స్నాతులన్
బ్రేమను జీవకోటులకుఁ ♦ బెల్లుగ జీవనమిచ్చి నీదయా
స్తోమముగల్గ వెల్విరిసి ♦ తోయధిఁగూడెను నమ్మహానదుల్
స్వామి! భవద్యశోలతలు ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 55

చంపకము.

తగువిగతావగోధమునఁ ♦ దద్దయు స్వేచ్ఛమెలంగుఁ గావునన్
మృగములుపక్షులున్ మఱిస ♦ రీసృపముల్ ఫలపుష్పవృక్షముల్
సొగసుగఁజాటు నీప్రభలు ♦ సుందరబంధురమౌ మహాటవిన్
స్వగతస్వతంత్రసౌఖ్యమున ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 56

ఉత్పలము.

ఇమ్ముగ లేఁజిగు ళ్మెసవి ♦ యింపుగఁగూసెడు కోకిలావళుల్
ప్రిమ్మినప్రేమఁబండ్లఁదిని ♦ పల్కులముద్దులు చిల్కచిల్కలున్
గమ్మని తేనెనానుచు సు ♦ కమ్ముగజుమ్మని పాడుతుమ్మెదల్
సమ్మతితో నినున్ బొగడు ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 57

ఉత్పలము.

తీయని తేనె నానుటకుఁ ♦ దేంట్లకుఁ బూల నొసంగి, కోకిలల్
మేయఁగఁ లేఁ జిగుళ్ళనిడి, ♦ మించుతమిన్ దిన దోరగాయలన్
బాయని ప్రేమఁజిల్కలకుఁ, ♦ బండ్లనుమాకొదవించి, మావినీ
ఛాయ నొకింత చూపెడిని ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 58

చంపకము.

పనసకుఁబూలు లేవు; మఱి ♦ పండులు మల్లెకు లేవు, క్రోటనుల్
ననలనుఁబండ్లు నీవు; కరు ♦ ణామయ! మామిడిపూల బండ్లతోఁ
తనరుచునుండుఁ జోద్యము గ ♦ దా! భవదీయవిచిత్రసృష్టి యే
జనుఁడు నుతింపఁగాఁగలఁడు? ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 59

చంపకము

అలరులు పండ్లు క్రోటనుల ♦ యందుదయింపని లోటుఁ బాపఁగా
విలసదనంతవర్ణముల ♦ వెల్గెడు నాకులు వానియందు సం
కలితము చేసి చిత్రముగఁ ♦ గన్నుల విందొనరించినావు; నీ
సలలితసృష్టి వింత గద! ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 60

చంపకము

ఋతువునకొక్క పూవెతన ♦ యింపును సొంపునఁ జూపుచుండఁగా
సతతము నొక్క తీరునవ ♦ సంతము సేయు గులాబిగాపునన్
బ్రతికవి దీనిఁబువ్వులకు ♦ రాణిగఁ జెప్పుచు నీయశంబు నే
సతమును జాటుచుండెడిని ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 61

ఉత్పలము.

మెత్తని చిత్తముం గలిగి ♦ మేల్మకరందముఁ బోలు భోజనం
బుత్తమయాచకాళికిడి ♦ యూర్జితమౌ ఘనకీర్తిసౌరభం
బొత్తుగ దిక్కులన్నెఱపు ♦ యోగ్యుఁడె నీదగు భక్తుఁడంచుఁ దా
సత్తమె చాటుఁబుష్పమిల ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 62

ఉత్పలము.

మల్లెలు నీవిలాసముదు ◆ మాటికిఁ జాటుట చేతనేకదా
చల్లఁగఁ గంటికద్దుకొని ◆ చానలు వేసవి వానిఁ దాల్చుటల్
మల్లెలె గ్రావవేవయిన ◆ మన్ననఁ జెందు నె నిన్ను వీడి? భా
స్వల్లలితపరిభావిసర! ◆ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 63

ఉత్పలము.

నీవిధి దాఁటువారలకు ◆ నేరుపుమీఱ ననేకరోగముల్
నీవుసృజించియుంటి మఱల ◆ నీదగుకూరిమి పేర్మితోడ నా
నావిధులన్ బ్రతిక్రియలు ◆ నాథ! మహౌషధులందుఁ గూర్చితౌ
స్థావరసత్కృపాభరణ! ◆ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 64

చంపకము.

పఱచెడువాని పైఁ బడక ◆ పట్టుకుఁ జిక్కని వానిజోలికిన్
బఱవక క్షుత్తు లేని తఱి ◆ వన్యమృగంబుల జూడఁ బోక భీ
కరత గభీరతన్ గలిగి ◆ కాననసీమల నేలుచుండు కే
సరిని సృజించినావు గద ◆ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 65

చంపకము.

తమతమజట్టు వీడని వి ◆ ధంబున జంతులనాజ్ఞఁ బెట్టగా
సమదమృగోత్కరంబులను ◆ సంసృతిలో సృజియించినావు నీ
క్రమమును దప్పువాని కిల ◆ గట్టిగ ముప్పు ఘటిల్లితీరెడున్
సమధిక దుష్టనిగ్రహణ! ◆ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 66

### ఉత్పలము.

కాకము కావుకావుమని ♦ కర్ణకఠోరముగాఁగఁ గూసినన్
వేఁకువ దెల్పదే? మఱియు ♦ వేయివిధంబులఁ దన్ను దెప్పినా
కోకిలఁ బెంపదే భువిని? ♦ గుందులకున్ సుగుణాళిఁగూర్చియీ
శా! కృపఁజూపినావుగద ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 67

### చంపకము.

అతులిత శేముషీగరిమ ♦ నద్భుతమై తనరార గూడునన్
చితగతిఁ గట్టుచుండుటను ♦ శిల్పిగణంబులు భూమిలోపలన్
బతఁగుల శిల్పిరాజనుచు ♦ బంగరుపిచ్చుకఁ బిల్చు టెల్ల నీ
చతురతచేతఁగల్గెగద ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 68

### ఉత్పలము.

పక్షములెప్పుడున్ మెఱుఁగు ♦ ఛాయనిరీతిని రాచికువ్వ్యకోన్
బక్షికిఁబుచ్ఛకోశమున ♦ భవ్యతరంబుగ మంచితైలమున్
రక్షణచేసి దువ్వెనగ ♦ రాజిలు ముక్కును నీమకూర్మికిన్
సాక్షిగనిచ్చినావుగద ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 69

### ఉత్పలము.

పాపముచేత బుద్ధి చెడి ♦ పావన! నీపొడఁజూడ నోడు నా
పాపినిబోల్పి చెప్పుటకు ♦ భానునిఁజూడఁగ నోడు గూబలన్
జూపితి వౌర లోకమున ♦ శుభ్రయశోవిభవాభిరామ! సం
స్థాపితసర్వధర్మపథ! ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 70

ఉత్పలము.

పీలిచి ప్రాణవాయువును ♦ బెల్లుగ మే మిడు దుష్టవాతమున్
గ్రోలుచుమంచిగాలి నెడ ♦ గూర్చుచునుండెడువృక్షజాలముల్
చాల సృజించినీమహిమఁ ♦ జాటితివౌర! జగంబులోపలన్
జాలు నెవండు నిన్బొగడ ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 71

ఉత్పలము.

అన్నిటికంటెముఖ్యముగ ♦ నాదరువై తనరారి యందరన్
గ్రన్ననఁగాచుచుండునది ♦ గాలిగదా యనిదాని నెల్లెడన్
బన్నులు రాజు లెవ్వరును ♦ బన్ననిరీతిని నించినావు నిన్
సన్నుతిసేయఁగాఁ దరమె? ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 72

ఉత్పలము.

ధాటిగఁ బ్రాణికోటులిల ♦ దాహముదీర్చుకొనంగ ద్రావునా
నీటిని దేటఁ జేయుటకు ♦ నేరుపుమీఱఁగ మీనయంత్రముల్
కోటులకొద్దిఁ జేసితివి ♦ కూరిమిలోపల నీకు నెవ్వరున్
సాటియె విశ్వసంభరణ! ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 73

చంపకము.

పసిఁడిని జేయఁగా నరులు ♦ భస్మములున్ రసము ల్ఘటించినన్
బసిడికఁగాక పెక్కుపని ♦ పాటలకున్ ఫలకారియౌచు నీ
యసమకృపావిలాసముల ♦ నంతటఁ జాటెను లోకమందు నీ
జసమె వెలుంగుఁగా సకల ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 74

ఉత్పలము.

పిల్లలు దొర్లుచు న్బడుచుఁ ♦ బెల్లుగ నాడుదురంచువారిలోఁ
బల్లవకోమలంబు లన ♦ పాయములౌ నెముకల్ ఘటించిమో
వల్లభ ! యెల్లరుం దెలియు ♦ వైఖరిఁ జక్కఁగఁ జాటితౌర! నీ
సల్లలితార్ద్రచిత్తమును ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 75

ఉత్పలము.

వెన్నునఁ గాలుమోపి కరి ♦ వెళ్ళినవెంటనె యంతొవింతగాఁ
దిన్నగఁ జీమ దెప్పిరిలి ♦ తేరువఁ దెన్నునుబట్టి పోయెదుర్
భిన్నుల నెల్ల నెంతయును ♦ బ్రేమ భరింతువు చిత్రరీతిని
సన్నుతిసేయ శక్తులమె? ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 76

ఉత్పలము.

వేసవిలోన గొత్రాలకు ♦ వేసటఁ దాపఁగఁ దీయు నున్నయే
వాసిగ శీతకాలమునఁ ♦ బాపును మాచలి నిట్టు లిర్వురన్
గాసికిఁ దప్పుమార్గమును ♦ గల్గఁగఁ జేసితి వౌర ! నీకృపా
శాసన మెన్న మాతరమె? ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 77

చంపకము.

రవికిఁ బ్రదక్షిణంబుగను ♦ రమ్యముగా భువినీవుద్రిప్పుటన్
బ్రవిమల సౌఖ్యసంపదలు ♦ భవ్యతరంబుగ మాకుఁగూర్పఁగా
వివిధఋతుల్ క్రమానుగతి ♦ వింతగఁగల్గుచునుండునీకృపన్
స్తవమొనరింపఁగా వశమె? ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 78

చంపకము.

చిగురులచీరఁగట్టి మఱి ♦ చెన్నలరారెడునట్టి పువ్వులన్
నగలుగఁదాల్చి భృంగముల ♦ నాదముతోఁబికకూజితంబులన్
సొగసుగఁగూర్చి స్వామినిను ♦ సొంపుగఁబాడి వసంతలక్ష్మిదా
స్వగతసుఖంబుఁ జాటుఁగద ! ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా! 79

చంపకము.

చనిచని యంతుగానని ర ♦ సాతల మంటిన నీటి సూటిగాఁ
దనకిరణాళి గ్రీష్మరవి ♦ తద్దయుఁ బీల్చుటచేతనే కదా
ఘనముగ నెల్లనాళములఁ ♦ గాంచిజలంబుతరుల్ చిగుర్చుటల్
జను లరుదంది నిన్బొగడ ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 80

చంపకము.

మెఱు మనునిప్పుసోఁకఁగనె ♦ మేఘశతఘ్నిభయంకరంబుగా
నుఱుమునుగాని జల్లుమని ♦ యుత్తమశీతలసౌఖ్యవృష్టియే
గురియునుగాదె నీకరుణఁ గూరిమి నెవ్వరు నీసముల్ దయా
శరధివి నీవెగా సకల ♦ సజ్జనజీవన ! లోక-పావనా ! 81

ఉత్పలము.

పున్నమనాఁటిచంద్రుఁ డను ♦ పూర్ణసుధాకలశంబు చేతిలోఁ
గ్రిస్మసునఁ దా శరత్కమల ♦ గైకొని నీకభిషేక మింపుగా
మన్ననఁ గోఁడ జేసెడిని ♦ మాఁటికి భక్తులు సంతసిల్లఁగా,
సన్నుతసద్యశోవిభవ ! ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 82

ఉత్పలము.

సుందరశిల్పకల్పము వ ♦ సుంధర గావ్రున దీనియందమున్
గుందఁగఁ జేయరా దనుచుఁ ♦ గూరిమి నీవొడఁగూర్చికప్పమే
లొందిన జిల్గుగా సెసఁగ ♦ నొప్పు హిమంబు హిమర్తువందునీ
చందము లెన్నఁ జిత్రములు; ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా! 83

ఉత్పలము.

లేమిని మమ్ము పీడకుము ♦ లేదనఁబోకుము మాకు దిక్కునీ
వే మహనీయయంచు నిను ♦ నెంతయు వేఁడెదనగ్నశాఖలం
దామనియందుఁ బూర్ణకృప ♦ నాకులఁబూల నలంకరింతువా;
స్వామివిగావె యన్నిఁటికి? ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 84

ఉత్పలము.

నిర్వచనీయశక్తియుత ! ♦ నేర్పున గొంగళిపుర్వు నందమై
పర్వెషుతాక్కలం గలిగి ♦ భాసిలు సుందరకీటకంబుగా
నుర్విని మార్చు నీప్రతిభ ♦ నొక్కటిచాలదె నిన్నుఁజాటఁగా
సర్వశుభప్రదా ! సకల ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా ! 85

ఉత్పలము.

పీలిచి పిప్పిచేసినను ♦ బెల్లగ ముక్కలుగాఁగఁ గోసినన్
గూలిచి శీర్షమున్నఱకి ♦ క్రూరరతి గానుగఁ బెట్టిత్రిప్పినన్
జీలిచివేసినన్ మధుర ♦ శీలమె చూపుదు భక్తిఁ జాటఁగాఁ
జాలదె పో భువిం జెఱకు ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా! 86

ఉత్పలము.

చిన్ననినూవుగిం జయినఁ ♦ జేయఁగఁజాలము సర్వలోకముల్
చెన్నుగఁ జేయుచుండునినుఁ ♦ జింతనసేయము కండక్రొవ్వునన్
మిన్నును మన్నుఁగానము క్షు ♦ మించెదొ మున్మదలించిదిద్దదో
సన్నుతసత్కృపాభవన ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 87

ఉత్పలము.

అర్థములేనివస్తువొక ♦ టైనను గల్గునె నీదుసృష్టిలో?
వ్యర్థులుగామె మేము పర ♦ మార్థమున న్బనిసేయకుండినన్?
స్వార్థములేని కేవలప ♦ రార్థపరుండవు నీవు గావునన్
సార్థులఁ జేయు మయ్య మము ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా !

ఉత్పలము.

పచ్చిక మెత్తపానుపుగఁ, ♦ బాడ్లను దియ్యనివిందుగా సదా
యచ్చపునీరె పానముగ, ♦ హాయిగ సోఁకెడు చల్లగాలియే
నిచ్చలు వీచు వీవనఁగ, నెమ్మదినెంచుచు నిన్నుఁ గొల్చునా
సచ్చరితుండె ధన్యుఁడుగ ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 89

చంపకము.

కలకలలాడుచంద్రుఁగని, ♦ కాకలఁజిమ్మెడుసూర్యుఁగాంచి, వే
జలజలఁ బారునేఱులను ♦ జల్లఁగ వీచెడు గాలిఁ జూచి, భూ
వలయమునందుఁ బండు పలు ♦ పంటలఁగన్గొని నీకుదండముల్
సలుపనివాఁడు మానవుఁడె? ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా! 90

ఉత్పలము.

కోరినవెల్ల నీయవని ♦ కొందఱు దూపణసేయుచుండ్రినీ
గోరినవెల్ల నీవిడినఁ ♦ గూళలమై భువి నెల్లఁ గూల్పమే?
కూరిమి నిడ్డవెన్నిఁటినొ ♦ కుత్సితమార్గములందుఁ గాల్పమే?
సారథివై మము న్నడపు ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 91

చంపకము.

వరద ! యసంఖ్యహస్తముల ♦ వారక యిత్తువు నీవు గోరికల్
కరముల రెంటనే నెటులు ♦ గైకొనఁజాలుదునయ్య నీకృపల్
గరములుమోడ్చి నీకిడెద ♦ గౌరవసూచకమౌ నమస్కృతిల్
సరవిఁ బరిగ్రహింపు మిదె ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 92

చంపకము,

గిరగిర సర్వలోకములఁ ♦ గేలిగఁ ద్రిప్పెడు నీదుశక్తికిన్
బారిఁబారి దుష్టులం బొడివి ♦ బుద్ధిని నేర్పెడు నీదుయుక్తికిన్
మరిమరి భక్తులన్మనుచు ♦ మానితమైన త్వదీయరక్తికిన్
శరణముజొచ్చి మ్రొక్కితిని ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 93

### చంపకము.

హృదయసభాస్థలిన్ బరమ ♦ హృద్యముగాఁ బనరారుభక్తియన్
సదమలభద్రపీఠమున ♦ స్వామిని నిన్ను వసింపఁ జేసి స
మ్మదమునఁ గొల్చి ధన్యుఁడయి ♦ ముక్తిని నేను జెలంగు టెన్నఁడో
సదయ ! నిరంతరాభ్యుదయ! ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా! 94

### ఉత్పలము.

మాఱునుజంద్రుఁడున్ రవియు ♦ మాఱుగ్రహంబులుపగ్ర
హంబులున్
మాఱును జంతుసంతతులు ♦ మాఱును మానవజాతిరీతులున్
మారును సర్వ; మెన్నఁటికి ♦ మాఱనివాఁడవు నీవుమాత్రమే
సారెకు వెల్గుచుండుదువు ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 95

### ఉత్పలము.

ఆకసమందు మేఘము మ ♦ హాద్భుతరీతిని మాఱునట్లు లో
కైకశరణ్య! నాహృదయ ♦ మర్కటమాటికి మాఱుచుండెడిన్
నీకరుణాకటాక్షమున ♦ నిర్మలము స్థిరమౌను గాక యీ
శా ! కరుణాసుధాకలశ ! ♦ సజ్జనజీవన ! లోకపావనా ! 96

### ఉత్పలము.

ఎచ్చటనుండినన్ మఱియు ♦ నేగతి నుండిన నేమి చేసినన్
బొచ్చెములేని భక్తి నినుఁ బూజ్య ♦ చరిత్రుని గొల్వనిచ్చి నా
యిచ్చను దీర్పుమయ్య పర ♦ మేశ్వర! నన్విడనాడకయ్య నీ
సచ్చరితంబె పాడెదను ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 97

ఉత్పలము.

త్యాగము భోగముంగలిగి ♦ ధర్మపథంబునఁ బీఠికాపురిన్
దాఁ గృపనేలు సూర్యనర ♦ నాథుని నాతనిరాణి ధీమణిం
బాగుగ వారిసంతతిని ♦ బాయనిప్రేమను బ్రోవుమయ్యనిన్
సాగిలిమ్రొక్కి వేఁడెదను ♦ సజ్జనజీవవ! లోకపావనా! 98

ఉత్పలము.

అందఱు నీకు భక్తులయి ♦ యంచితరీతి దయార్ద్రచిత్తులై
సుందరసద్గుణాభరణ ♦ శోభితులై ధరణీతలంబు నా
నందమయంబుగా సలిపి ♦ నర్మిలి వర్ధిలుచుండ్రిగాక స
త్సాంద్రయశోవిశాలురయి ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 99

చంపకము.

జయజయ భక్తకోటినుత! ♦ చారువిశాల యశోవిరాజితా!
జయజయ ఘోరపాపహర! ♦ సర్వశుభంకర! దుష్టభీకరా?
జయజయభూరిశాంతికర! ♦ సాధుమనోహర! సత్కృపాకరా!
జయజయపూర్ణ! శ్రీసదన! ♦ సజ్జనజీవన! లోకపావనా! 100

ఓమ్

# ప్రబోధశతకము.

శ్రీకరుండును దుర్జన ♦ భీకరుండు
శంకరుండును బాపనా ♦ శంకరుండు
రంజనుండును భక్తార్తి ♦ భంజనుండు
విశ్వపతి గాన నతని సే ♦ వింపు మనస. 1

గీతము.

నిల్వఁగా నేల, బాగుగాఁ ♦ బీల్వ గాలిఁ,
త్రాగఁగా నీరుఁ, దినఁ బండ్లు, ♦ ధాన్యములను
గొల్లగాఁ బెట్టి జగమను ♦ నిల్లు గట్టె
హరికి మనమీఁద నెంతటి ♦ కరుణ మనస. 2

గీతము.

వింతవింతగ మెఱపుతో ♦ పీట పీటఁ
గోట్లకొలఁదిగ దీపముల్ ♦ గూర్చ నేమి
దివిని దేవుండు వెల్గించు ♦ దీపమైన
సూర్యునకు సాటివచ్చునే ♦ చూడు మనస. 3

గీతము.

ఆఁకలికి నేయ్యఁ బాలిచ్చి ♦ యలఁతఁ దీర్చు
నిదుర వచ్చిన జోకొట్టి ♦ నిదురపుచ్చు
మందగింపక వ్యాధికి ♦ మందు వోయు
అమ్మ పరమేశుదయకుఁ జి ♦ హ్నమ్ము మనస. 4

గీతము.

పెద్దలను భక్తితోడ సే ♦ వింపవలయు
సములతో మైత్రి నెప్పుడు ♦ సలుపవలయుఁ
బతితులను బ్రేమ నుద్ధరిం ♦ పంగవలయు
వసుధ హరికృపఁ గనఁగోరు ♦ వారు మనస. 5

గీతము.

లోపములనెల్లఁ దేటగాఁ ♦ జూపువాఁడు
మేలు నెప్పుడుఁ గోరుచు ♦ మెలఁగువాఁడు
ఇడుములను బాపఁ బ్రాణమే ♦ నిచ్చువాఁడు
మిత్రుఁ డనఁదగువాఁడు ధ ♦ రిత్రి మనస. 6

గీతము.

పాలు పాకింతయుఁ జెడకుండఁ ♦ బాలనుండి
తేనియను బీల్చుచుండెడు ♦ తేఁటికరణి
సౌఖ్య మింతయుఁ జెడకుండ ♦ జనులనుండి
పన్నుఁ గొనుటయె ప్రభునకుఁ ♦ బాడి మనస. 7

### గీతము.

సదమలం బయి సుగుణాళి ♦ సదన మైన
స్వాంతమే కద భువిలోన ♦ స్వర్గ మనఁగ
మలినమయి దుర్గుణాళికి ♦ నిలయ మైన
చిత్తమేకద నరకంబు ♦ చెపుము మనస. 8

### గీతము.

బలము విద్యయు సుగుణ సం ♦ పదయుఁ గలిగి
ప్రాయమం దుండువారు వి ♦ వాహ మైన
సంచితం బగుసంతాన ♦ మబ్బుఁ గాని
బాల్యమునఁ బెండ్లి యాడిన ♦ ఫలమె మనస. 9

### గీతము.

నీతి లేకున్న జగతి వి ♦ ఖ్యాతి లేదు
నీతి లేకున్న మదికి సం ♦ ప్రీతి లేదు
నీతి లేకున్న నాత్మకు ♦ జ్యోతి లేదు
ఏదియును నీతికిని సాటి ♦ రాదు మనస. 10

### గీతము.

తనకు నభిమానవిషయమౌ ♦ దాని జనుఁడు
దిరముగాఁ గృషి చేసి సా ♦ ధింపవలయు
నన్యవిషయము లెల్ల సా ♦ మాన్యముగను
దెలిసి విద్యావినోది గా ♦ వలయు మనస. 11

గీతము.

ఒకని మెప్పింప సాధ్యమై ♦ యొప్పుఁ గాని
సర్వజనులను మెప్పింప ♦ సాధ్య మౌనె ?
కానఁ దనయంతరాత్మయై ♦ క్రాలుచుండు
నొక్క దేవుని మెప్పింప ♦ నొప్పు మనస. 12

గీతము.

పగను బగ పోదు గావునఁ ♦ బొగరు దక్కి
ధరణి నంతటఁ బ్రేమామృ ♦ తమ్ముఁ బఱపి
పగను జల్లార్చివైచెడు ♦ పావనుండె
పరమసంతోషధామంబుఁ ♦ బడయు మనస. 13

గీతము.

ధర్మమును సుంతయైనను ♦ దప్పకుండఁ
దగినమార్పులఁ గాలోచి ♦ తముగఁ జేసి
కాలచక్రంబుతోఁ బాటు ♦ కదలుజాతి
పరమసౌభాగ్యవంతమై ♦ ప్రబలు మనస. 14

గీతము.

స్వర్గమునకంటెఁ దనదగు ♦ జన్మభూమి
నెంతయును గొప్పగా నెంచి ♦ సంతతంబు
దానివృద్ధికి నన్నివి ♦ ధాలచేతఁ
బూని పనిసేయు దేశాభి ♦ మాని మనస. 15

గీతము.

ప్రబలు లెప్పుడు భువిని దు ♦ ర్బలులఁ ద్రుంప
వేచి యుందురు గాన వి ♦ వేకమతులు
దైవమును నమ్మి యెంతయు ♦ ధైర్యమూని
యెల్ల బలముల నార్జింప ♦ నెంత్రు మనస. 16

గీతము.

అవయవము లెల్ల నైకమ ♦ త్యమ్ముతోడ
దేహమును గాచుచుండెడు ♦ తెఱఁగు దోఁప
దేశభక్తులు దమతమ ♦ దేశములను
గాచుకొం డ్రైకమత్యంబు ♦ గలిగి మనస. 17

గీతము.

తమసుఖమ్మును దుఃఖమ్ము ♦ తనవి గాఁగ
నెంచి తమపయి సుఖమె వ ♦ ర్షించుచుండి
ప్రాణపదముగఁ దమ్ముఁ గా ♦ పాడునేని
ప్రభునకియ్యరె ప్రాణమేఁ ♦ బ్రజలు మనస. 18

గీతము.

ఎప్పటికి నెవ్వి జనుల క ♦ భీప్సితములొ
యప్పటికి వాని నిర్మించి ♦ యద్భుతముగ
నమ్మకము గొల్పి యోగ్యలా ♦ భమ్ముఁ గొనుచు
నమ్మి ధనవంతులౌట న్యా ♦ యమ్ము మనస. 19

గీతము.

పరులు దనపట్ల నెట్లుండ ♦ పరఁగఁగోరుఁ
బరులపట్లను దానట్లు ♦ పరఁగుచుంట
ధరణిలోపల నుత్కృష్ట ♦ ధర్మమంచుఁ
జాటి రార్యులు సర్వదే ♦ శముల మనస. 20

గీతము.

వివిధవిజ్ఞానశాస్త్రముల్ ♦ విశ్వవిభుని
నిరత మొకతీరుగా నెల్లు ♦ నియమములను
చెప్పి యాతనిమహిమను బో ♦ ధించుఁ గాన
వాని నందఱుఁ బఠియింప ♦ వలయు మనస. 21

గీతము.

తాను వసియింపఁ బ్రేమతోఁ ♦ దైవ మిడిన
సుందరమ్మగు దేహమ్ము ♦ నందు నుండు
యంత్రములగూర్చి యెఱుఁగని ♦ యప్పుఁ డెల్ల
కడు సుఖమ్ముగ వసియింపఁ గలఁడు మనస. 22

గీతము.

సృష్టిలోపలిచేతనా ♦ చేతనములు
పరుల కుపకార మొనరించి ♦ వఱలు చుండ
మానవుఁడు స్వార్థపరుఁ డయి ♦ మనియెనేని
వానిజన్మంబు భువిని ని ♦ ష్ఫలము మనస. 23

### గీతము.

ఆకసంబున నెల్లబ్ర ♦ హ్మాండములను
నలుసులట్లుగఁ దేల్చి య ♦ నంతమహిమఁ
జూపుపర్వేశు మదిలోనఁ ♦ జూడఁడేని
వాఁడెపో యంధుఁ డనఁదగు ♦ వాఁడుమనస. 24

### గీతము.

చూచువా రెంతయును మదిఁ ♦ జోద్యమందఁ
జిత్తరువు వ్రాసి దానికి ♦ జీవ మిడఁగ
శక్తి లేమిని గర్వంబు ♦ సర్వ మడఁగి
దైవమును జిత్రకారుఁడు ♦ దలఁచు మనస. 25

### గీతము.

వేనిచేతను దేశముల్ ♦ వృద్ధిఁ గనెనొ
వేనిచేత నశించెనో ♦ వాని నెల్ల
దేశచరితలలోఁ గాంచి ♦ దేశమునకు
వృద్ధి గూర్పఁ గడంగుము ♦ బుద్ధి మనస. 26

### గీతము.

పెరుఁగును మథింపఁ గలిగెడు ♦ వెన్నమాడ్కిఁ
బ్రకృతిని మథించుకొలఁదిఁ బ్ర ♦ పంచమునకు
మేలు సమకూర్చువస్తువుల్ ♦ వేలకొలఁదిఁ
గలుగుఁ దఱుఁగనిపరమేశు ♦ కరుణ మనస. 27

### గీతము.

పువ్వులోపలఁ దేనె, ను ♦ వ్వులను నూనె,
యబ్ధిలో నుప్పు, దారువు ♦ లందు నిప్పు,
పెరుఁగులో వెన్న పెట్టిన ♦ కరణి నెన్న
నీశ్వరుఁడు దేహమునఁ బ్రాణ ♦ మిడెను మనస. 28

### గీతము.

వినెడువారికి వీనుల ♦ విందుగాఁగఁ
బరమపురుషుని సుగుణప్ర ♦ భావములను
వివిధవృత్తాళిలోపల ♦ వినుతి సేసి
సుకవిసంతోషభరమునఁ ♦ జొక్కు మనస. 29

### గీతము.

రాగతాళమ్ములను గూర్చి ♦ రమ్యఫణితిఁ
బాడనేర్చిన మాత్రాన ♦ ఫలము గలదె
దేవదేవునిదివ్యప్ర ♦ భావములను
జెన్నుమీఱఁగఁ గీర్తింప ♦ కున్న మనస. 30

### గీతము.

ఒక్కవైపున సూర్యుని ♦ నొక్కవైపు
సుస్థిరంబుగఁ జుక్కలఁ ♦ జూపుకొఱకు
రమ్యతరమైనభూమియన్ ♦ రాట్నమందుఁ
బెట్టి మము ద్రిప్పఁగద విశ్వ ♦ విభుఁడు మనస. 31

### గీతము.

పలు తెఱంగులఋతువులు ♦ గలిగి జనులు
వివిధ సౌఖ్యమ్ములను గాంచి ♦ వెలయుకొఱకు
సకలజగదేకనాథుఁడా ♦ సనము చేతఁ
ధరణిచుట్టును దిరుగును ♦ ధరణి మనస. 32

### గీతము.

దుష్టులే లేకయుండిన ♦ శిష్టులకును
సుగుణసంపద యెల్లను ♦ జూపుటకును
సమయ మబ్బునె కావున ♦ జగతియందుఁ
గ్రాలు నన్నిటఁ బరమేశు ♦ కరుణ మనస. 33

### గీతము.

పాపికిడు భీతి, బాధకుఁ ♦ బార మొసఁగు
వచ్చువారికిఁ జోటిచ్చుఁ, ♦ బ్రితిభఁ జూపఁ
గ్రొత్తవారికి సమయంబుఁ ♦ గూర్చుఁ గాన
మరణమునఁగూడ హరికృప ♦ మెఱయు మనస. 34

### గీతము.

పాటుపడఁ దిండి రుచ్యమై ♦ పరఁగుచుండుఁ
బాటుపడ హాయిగా నిద్ర ♦ పట్టుచుండు
బాటుపడ దేహ మారోగ్య ♦ భాగ్య మందుఁ
బాటుపడువాఁడె సుఖములఁ ♦ బడయు మనస. 35

గీతము.

బడలికను దీర్ప, నొడలికి ♦ బలముగూర్పఁ,
బాటవముతోడ బుద్ధికిఁ ♦ దేటగొల్పఁ
జక్కఁగాఁ బనిసేయను ♦ త్సాహ మిడఁగ
నుచితమగునిద్ర పరమేశుఁ ♦ డొసఁగె మనస. 36

గీతము.

ప్రస్తుతం బున్నతిని గాంచఁ ♦ బాటుపడక
పూర్వులపరాక్రమాదులే ♦ పొగడికొనుచు
వ్యర్థముగఁ గాలమునుబుచ్చు ♦ వాని బుధులు
వట్టిమూర్ఖునిగా నెంతు ♦ వసుధ మనస. 37

గీతము.

స్త్రీలు పురుషులుగూడ నే ♦ దేశమందు
మోద మిడుచురో విద్యావి ♦ నోదు లగుచు
నద్ది సర్వేశుకరుణచే ♦ నలరుచుండి
దేశములకెల్లఁ దిలకమై ♦ తీరు మనస. 38

గీతము.

లోపములఁ జూపువారిపైఁ ♦ గోపపడక
వందన మొనర్చి తనకున్న ♦ కుందులెల్లఁ
బాపుకొనఁ బాటుపడుచుండు ♦ భవ్యమతియె
యఖిలసద్గుణవంతుఁడై ♦ యలరు మనస. 39

గీతము.

ఎట్టివాఁడైనఁ బరమేశు ♦ సృష్టిలోన
గర్వభరమునఁ గన్నులు ♦ గానఁడేని
లోఁతు తెలియంగరానట్టి ♦ గోతిలోనఁ
దల్లకిందుగఁ బడును ద ♦ థ్యమ్ము మనస. 40

గీతము.

తన్నునమ్మినవారల ♦ యున్నతికిని
దఱిని సాయమ్మొనర్పఁగఁ ♦ దప్పువాఁడు
కీడుమూఁడినయప్పుడు ♦ తోడుగనక
డిల్లపడి నొంతయును దల్ల ♦ డిల్లు మనస. 41

గీతము.

దిక్కుమాలినదీనులఁ ♦ బెక్కులైన
తంత్రములచేత నెక్కుఁగాఁ ♦ దలచువాని
నొక్కసారిగ భగవంతుఁ ♦ డుక్కడంచు
దీనరక్షమె తనదీక్ష ♦ గాన మనస. 42

గీతము.

తీసి యీలేనిప్రాణముల్ ♦ దీసి తీసి
భావముం దుండుకరుణను ♦ బాపి పాపి
చేత వాతను బాపముల్ ♦ చేసి చేసి
బ్రదుకుమనుజుఁడు భూమికి ♦ బరువు మనస. 43

గీతము.

ఒరులయున్నతి వీక్షించి యుడుకువాఁడు
తనప్రతాపమ్ము కొనియాడు ♦ కొనెడువాఁడు
బాధపడువారిఁ గని దుఃఖ ♦ పడనివాఁడు
పరమపాతకుఁ డనఁదగు ♦ వాఁడు మనస. 44

గీతము.

శత్రువేషంబుఁ దాల్చిన ♦ మిత్రుఁ డరయఁ
జేయలేఁడేని మేల్ కీడు ♦ సేయకుండు
మిత్రవేషంబుతో నున్న ♦ శత్రు వన్నఁ
గూర్మిఁ జూపుచునే గొంతుఁ ♦ గోయు మనస 45

గీతము.

దుర్జనులు సజ్జనులవలెఁ ♦ దోఁచుచుంద్రు
తోఁచుచుందురు సుజనులు ♦ దుష్టులట్టు
లున్నరీతిని గనపడ ♦ కుంద్రు జనులు
గానఁ బైవేషముల నమ్మఁ ♦ గాదు మనస. 46

గీతము.

పరులదోషముఁ గనఁ జాటు ♦ పడుటకంటెఁ
దొడరి తనదోషమును జూడఁ ♦ దొడఁగెనేని
మాని తనయల్పభావంబు ♦ మానవుండు
పడయుచుండు నుదారభా ♦ వంబు మనస. 47

గీతము.

జగములోపల నిష్ప్రయో ♦ జనముగాఁగ
నేదియును హరి సృష్టింప ♦ లేదు గానఁ
బనికిమాలిన దని దేనిఁ ♦ బలుకకుండ
దానియుపయోగ మెఱుఁగంగఁ ♦ దగుదు మనస. 48

గీతము.

వానకోయిల తమిఁగోడ ♦ వానచినుకు
కొఱకు వేచెడుగతిని స ♦ ద్గుణముకొఱకు
వేచి యెచ్చట నది గన్న ♦ విడువకుండ
నీదిగా నెంచి కైకొంట ♦ నీతి మనస. 49

గీతము.

అప్పటికిఁ గష్ట మొదవిన ♦ నెప్పటికిని
సుఖమె కలిగెడు పని సేయఁ ♦ జూడవలయు
నప్పటికి మేలు గల్గిన ♦ నెప్పటికిని
గష్టమబ్బెడు పని సేయఁ ♦ గాదు మనస. 50

గీతము.

హానిలాభమ్ములనుబట్టి ♦ యరసి చూడఁ
గొందఱకు నష్ట మొదవినఁ ♦ గొంచెముగను
బలువురకుఁ జాల మేలును ♦ గలుగఁజేయు
పనులు సేయుచు నుంటయే ♦ పాడి మనస. 51

గీతము.

పాపపుణ్యంబులనుగూర్చి ♦ భవ్యమతులు
స్పష్టముగఁ దెల్పినట్టిల ♦ క్షణము వినుము
పరుల కపకార మొనరింపఁ ♦ బాప మగును
బరుల కుపకృతి పుణ్యమై ♦ పరఁగు మనస. 52

గీతము.

మంచిచెడుగులు రెండును ♦ మనుజునందుఁ
బెనగొనియె యుండు, మంచిని ♦ బెంపకున్నఁ
జెడుగు చెలరేఁగుఁ, జెడుగును ♦ జెడ నడంప
మంచి తలయెత్తి యొంతయు ♦ మించు మనస. 53

గీతము.

సుగుణమణిహార సూత్రమై ♦ నెగడుచుండు
మార్తురనుగూడ సఖులుగా ♦ మార్చుచుండు
గుప్తముగఁ గీర్తి నల్గడఁ ♦ గూర్చుచుండు
నడఁకువయె యెల్లవారికిఁ ♦ దొడవుమనస. 54

గీతము.

పరుల కుపకార మొనరింపఁ ♦ బాటుపడెడు
పుణ్యమూర్తికి హృదయానఁ ♦ బొదలుశాంతి
ఘోరతరములు గష్టముల్ ♦ గోట్లకొలఁది
వచ్చినను నోర్చుకొనశక్తి ♦ నిచ్చుమనస. 55

గీతము.

తమసుఖమె చూచుకొనుచుండు ♦ దంపతులకు
నీశ్వరుఁడు ప్రేమసంతాన ♦ మిడుట చూడఁ
బరులకై స్వార్థమును వీడి ♦ పాటుపడఁగ
నెఱ్ఱినెసఁగెడుపరిథమపా ♦ ఠమ్ము మనస. 56

గీతము.

తనబలమ్మును విద్యయుఁ ♦ దనధనమ్ము
దేవదత్తము లని మదిఁ ♦ దెలిసి వాని
సతతము పరోపకృతి నిడు ♦ సదయుమీఁద
హరి సుఖామృతవృష్టిని ♦ గురియుమనస. 57

గీతము.

విత్తనము నష్టమైనను ♦ వృక్షరూప
మొంది వర్ధిల్లుచుండెడు ♦ చందమునను
గాయ మెడలినసుజనుండు ♦ ఖ్యాతిరూప
కాయమును బొంది వర్ధిల్లుఁ ♦ గాదె మనస. 58

గీతము.

వివిధభాషలయం దుండు ♦ విషయములను
లలితమౌ శైలితోడ స ♦ లక్షణముగ
మాతృభాషను భాషాభి ♦ మానివ్రాసి
యక్షయంబగుకీర్తిచే ♦ నలరు మనస. 59

గీతము.

సూది బెజ్జంబులోపల ♦ సూటిగాను
సానుజంబైన దూరంగఁ ♦ జాలుఁగాని
మోక్షరాజ్యమహాద్వార ♦ మును జొరంగ
లేఁడు విషయాబ్ధి మునిఁగిన ♦ వాఁడు మనస 60

గీతము.

యుద్ధమున వేలకొలఁదిగ ♦ యోధవరులఁ
గూల్చువీరునికంటెను ♦ ఘోరపాప
జాలములతోడఁ బోరాడి ♦ జయముగాంచు
వీరుఁడే యుర్వి శ్రేష్ఠుఁడై ♦ వెలయు మనస. 61

గీతము.

అఖిలపాపములకు మూల ♦ మగుచు నడరు
నింద్రియాళిని నెదిరి జ ♦ యించి వాని
సత్పథంబున నడిపింపఁ ♦ జాలఁడేని
నెన్నిరాజ్యము లేలిన ♦ నేమి మనస. 62

గీతము.

ఎంతధనమున్న బిరుదుల ♦ నెన్నిగన్న
సకలవిద్యలయందును ♦ జాణయైన
నెవఁడు దనజన్మభూమిపే ♦ మింపకుండు
వాఁడె జీవన్మృతుండనఁ ♦ బడునుమనస. 63

### గీతము.

వివిధదేశస్థులందఱు ♦ విహితమతిని
మించునన్యోన్యప్రేమ వ ♦ ర్తించిరేని
జగడములుమాని శాంతితో ♦ నెగడిరేని
భూతలంబెల్ల స్వర్గమై ♦ పొదలు మనస. 64

### గీతము.

పాపమునుగూడ మర్యాదఁ ♦ బడయుటకును
బుణ్యవేషంబుఁ దాల్చెను ♦ పోల్కిఁ జూడఁ
బూని పాపంబుగూడ న ♦ పుణ్యమునకు
గౌరవముఁ జూపుచుండుట ♦ గాదె మనస. 65

### గీతము.

సత్యమనుధ్రువరేఖపై ♦ సంతతంబు
దిరుగుచును నిల్చి హరియుండఁ ♦ దిరముగాను
సత్పథమ్మున నరుగుప్ర ♦ శస్తమతియె
భూతలస్వర్గలోకమై ♦ పొల్చు మనస. 66

### గీతము.

పొగడుఁగాక జనావళి ♦ దెగడుఁగాక
పెంత్రుగాక నృపాలురు ♦ నొంత్రుగాక
చేరుఁగాక సుఖమ్ములు ♦ జాఱుఁగాక
సత్పథమునుండి తొలఁగంగఁ ♦ జనదు మనస. 67

### గీతము.

సత్యమైయొప్పు న్యాయ ప ♦ క్షంబుఁ బూని
సములపైఁగాని తమకంటె ♦ శక్తియందు
నధికులౌ వారిపైఁగాని ♦ యడరి తొడరి
గెలుపుకొనుటయె శౌర్యమై ♦ వెలయు మనస. 68

### గీతము.

దీనులై తమకెవ్వరు ♦ దిక్కులేక
పొక్కువారలపైఁ బొగ ♦ రెక్కియరిగి
పెక్కుబాధలఁ జిక్కించు ♦ ఫక్కిచూడఁ
గ్రౌర్యమే కాని శౌర్యంబు ♦ గాదు మనస. 69

### గీతము.

మహిని దప్పొనరించుట ♦ మనుజగుణము
తప్పు క్షమియించుటెంతయు ♦ దైవగుణము
గానఁ జేసినతప్పుకై ♦ కరము వగచు
దీను క్షమియింప హరి మెచ్చి ♦ తీరు మనస. 70

### గీతము.

చూపవలయును మిత్రుని ♦ లోపములను
జూడవలయును శత్రుని ♦ సుగుణములను
జూచికొని తనలోపలఁ ♦ జొచ్చియున్న
పాపములనెల్లఁ బాపుకో ♦ వలయు మనస. 71

గీతము.

తమచరిత్రల నుత్తమో ♦ త్తమములుగను
జేసికొనఁగోరువారల ♦ చిత్తములకు
నెదుట నాదర్శకము లయి ♦ పొదలుచుండు
ధరమహాత్ములసచ్చరి ♦ త్రములు మనస. 72

గీతము.

బలము నార్జింప సుగుణసం ♦ పద గడింప
భక్తి మదిఁ బెంపఁ బరమపా ♦ వను భజింప
గురుల సేవింప విద్యల ♦ నెఱిఁ బఠింప
బ్రహ్మచర్యంబు వహియింప ♦ వలయు మనస. 73

గీతము.

అందఱానందమునఁ దేలి ♦ యాడుచుండ
నేడ్చుచును వత్తు విబ్భువి ♦ కెల్లరమును
వగవ మనకంద ఱానంద ♦ ముగను మనము
పోవునట్లుగ మెలఁగంగఁ ♦ బోలు మనస. 74

గీతము.

వచ్చి గర్వంబు దనలోనఁ ♦ జొచ్చెనేని
హానికిఁ దనకును నుండెడు ♦ నంతరంబు
మనుజుఁడు దలంప నెండకు ♦ మంచువోలెఁ
గరఁగిపోవును గర్వ మా ♦ క్షణమె మనస. 75

గీతము.

పాపరోగంబు నిన్నుండి ♦ పాయుటకును
వేకువను సంజ నిత్యంబు ♦ విడువకుండ
హరిగుణధ్యాన మనుపర ♦ మౌషధంబు
భక్తియుతముగ సేవింప ♦ వలయు మనస. 76

గీతము.

హృదయసింహాసనంబున ♦ నీశు నునిచి
సకలజీవులకును దన ♦ శక్తికొలఁదిఁ
గూర్మితో సాయమొనరించు ♦ కొలు వొనర్చి
మనెడుకరుణాళువే భక్తుఁ ♦ డనఁగ మనస. 77

గీతము.

భక్తు లని వేషములు వేయ ♦ వచ్చుఁగాని
నిర్మలం బగుమదితోడ ♦ ధర్మ మెఱఁగి
పరమపురుషునియాజ్ఞలో ♦ పల మెలంగి
ధన్యతము లౌట మిగులదు ♦ స్తరము మనస. 78

గీతము.

చాటుచాటుగఁ బాపముల్ ♦ చాల సలిపి
యందఱెఱుఁగ నొకింతపు ♦ ణ్యంబు చేసి
జనుల వంచింప నగుఁ గాని ♦ సర్వమెఱుఁగు
దైవమును మోసపుచ్చంగఁ ♦ దరమె? మనస. 79

### గీతము.

పాపములకయి లోనఁ జీ ♦ వాట్లు పెట్టి
యంద ఱెఱిఁగెడునట్లు పు ♦ ణ్యంబులకును
దగినయాదరమును గూర్చి ♦ దయను జూపు
జగదధీశున కెవ్వరు ♦ సాటి? మనస! 80

### గీతము.

మిత్రుఁడుగఁ గొందఱకు నుండు ♦ శత్రువుగను
గొందఱకు నుండుఁ దక్కిన ♦ యందఱకును
మహిఁ దటస్థుఁడుగా నుండు ♦ మానవుండు
అందఱకు మిత్రుఁడగువాఁడు ♦ హరియె మనస. 81

### గీతము.

నిప్పు గాల్పంగ లేనట్టి ♦ నీరమైన
గడిగివేయంగ లేనట్టి ♦ గాలియైనఁ
బారఁదోలంగ లేనట్టి ♦ పాపములను
నిముసమునఁ బాపు హరిఁ జేరి ♦ నెగడు మనస. 82

### గీతము.

అంతరాంతరహృదయగు ♦ హాంతరమునఁ
గదలి మెదలక తిరముగాఁ ♦ బాదలుమహాని
తేట తెల్లంబుగాఁ జూపు ♦ తెన్నువట్టి
మోక్షసామ్రాజ్యమును జేరఁ ♦ బొమ్ము మనస. 83

గీతము.

విన్నఁ బరమేశుమాటలే ♦ వింటివేని
గన్నఁ బరమేశుతత్త్వమే ♦ కంటివేని
మన్నఁ బరమేశుసేవనే ♦ మంటివేని
సున్నయై పోవు పాపమ్ము ♦ లన్ని మనస. 84

గీతము.

పాడుచుండుము హరికీర్తి ♦ భక్తితోడఁ
గూడుచుండుము భక్తులఁ ♦ గూర్మితోడ
వీడుచుండుము దుష్టుల ♦ వెరపుతోడ
హరి ముదంబున నీతోడ ♦ నాడ మనస. 85

గీతము.

గుట్టు సఖులకుఁ దెల్పినఁ ♦ గూర్మి మఱచి
వెల్లడింతురు లోలోన ♦ నెల్లరకును
ఎన్ని దెల్పినఁ విని హరి ♦ యించుకైన
నెవరికిని జెప్పఁ డెంతటి ♦ హితుఁడు మనస. 86

గీతము.

ఇచ్చటికి నిన్ను దేవుఁడు ♦ దెచ్చినప్పు
డెన్నిసదుపాయములఁ గూర్చె ♦ నెఱుఁగుదు గద
యెచటకుం గొనిపోయిన ♦ నచటఁగూడ
నిట్లె కృపచేయు నని నమ్మ ♦ వేల ? మనస. 87

గీతము.

గర్భమందున్నయప్పుడు ♦ గాచినాఁడు
గాఢమానిద్రయందును ♦ గాచినాఁడు
గావక్కుండునె మరణంబు ♦ గాంచినపుడు
చెప్పి తనఁబొడి హరి నిన్నుఁ ♦ దేర్చు మనసఁ 88

గీతము.

జననికడనుండి వచ్చి యా ♦ జననిదరికి
నరుగఁ జింతిల్లునినుఁ జూడ ♦ నలుక వొడముఁ
బుట్టినింటికి నందఱు ♦ ముదముతోడఁ
బోవ నీకిది యేమిదు ♦ ర్బుద్ధి మనస. 89

గీతము.

పట్టియున్నట్టిమైలను ♦ బాపుటకును
బట్టలను బండపైఁ బెట్టి ♦ బాదునట్లు
పీడిపోవంగఁ బాపముల్ ♦ వెతను బెట్టి
దేవుఁ డుతుకును నిన్ను భీ ♦ తిలకు మనస. 90

గీతము.

ఎప్పు డెచ్చటఁ గోరిన ♦ నప్పు డచట
దర్శనం బిచ్చి నినుఁగాచు ♦ దాత యైన
దైవ ముండంగ నల్పుల ♦ దరిని జేరి
వృథగ యాచించుచుండుదు ♦ వేల ? మనస. 91

### గీతము.

కూర్మి నీమీఁద శుభములే ♦ కురియుచుండు
దేవుఁ డొసఁగినదానితోఁ ♦ దృప్తి గనక
యేల యడిగెద విది యది ♦ యిమ్మటంచు
నెఱుఁగఁడే హరి నీకెద్ది ♦ హితమొ ? మనసీ. 92

### గీతము.

ఒండొకటితోడ డీకొన ♦ కుండుమాడ్కి
నద్భుతమ్ముగ దివిని బ్ర ♦ హ్మాండములను
వివిధరీతులఁ ద్రిప్పెడు ♦ విశ్వప్రభుని
చేతిలీలారవిందమై ♦ చెలఁగు మనస. 93

### గీతము.

రమ్యకల్యాణగుణమణి ♦ రచితభక్త
హృదయసింహాసనంబునఁ ♦ బాదలుచుండి
సకలజగముల నేలెడు ♦ సార్వభౌము
కూర్మిబిడ్డవు నీకేమి ♦ కొదువ ? మనస. 94

### గీతము.

అర్కశతకోటిచంద్రస ♦ హస్రకోటి
కలితలలితమహాద్భుత ♦ కాంతియుక్త
చారుసౌందర్యమూర్తియా ♦ స్వామియెదుట
నిల్వుటద్దముగా నిల్చి ♦ నెగడు మనస. 95

గీతము.

ధర్మవైరులఁ జెండాడ ♦ దైవ మెంచి
వారిపై నినుఁ గొల్పన ♦ నార్యధైర్య
శౌర్యములఁ జూపి పోరాడి ♦ జయము గాంచి
దివ్యభృత్యుఁడ వనుకీర్తిఁ ♦ దెమ్ము మనస. 96

గీతము.

నమ్మి నీకంతయు నొసంగు ♦ నమ్మకమ్ము
స్వామికిని గల్గునట్లుగా ♦ సంచరించి
పరమస్తుతిని నాతని ♦ పజ్జఁ జేరి
యార్తులకు నెల్ల నాప్తుఁడ ♦ వగుము మనస 97

గీతము.

నేను వరియింప నెవరిని ♦ నిన్నె కాని
యంచు నన్నియు విడనాడి ♦ హరిని నీవు
వలచితివి గాన నతఁడును ♦ వలచె నిన్నుఁ
గూర్మి నెకమైతి రింకేమి ♦ కొఱఁత? మనస. 98

గీతము.

ఏకతంబున లోనఁ బ్రా ♦ ణేశుఁడైన
పరమపురుషుని-తోఁ గూడి ♦ పాడియాడి,
నిరుపమానందభరమునఁ ♦ గరము సొక్కి
మఱచిపొమ్మెల్ల నిను నీవు ♦ మఱచి మనస. 99

### గీతము.

ఎంతకూరిమి నెక్కుడై ♦ యొసఁగుచున్న
ప్రభువు వరియించె నని గర్వ♦ పడితివేని
పడినపాట్లు వ్యర్థమై ♦ ప్రథమదశకు
నిన్ను నగ్గర్వమే దెచ్చు ♦ నిజము మనస. 100

### గీతము.

స్వచ్ఛమైనట్టిభక్తిఁ ♦ స్వామిసేవ
నఖిలవిధములచేత నీ ♦ వాచరించి
మరలి రాకుండ మోక్షసా ♦ మ్రాజ్య మందె
యలరుచుందుము నాప్రియ ♦ మైనమనస. 101

### గీతము.

అంద ఱాప్రభుసంతాన ♦ మగుటఁ దెలిసి
గాఢసోదరభావంబు ♦ గలిగి మెలఁగి
భూతలం బెల్ల స్వర్గమై ♦ పొదలునట్లు
సలుపవేఁడుము సర్వేశు ♦ సతము మనస. 102

### గీతము.

శతక మిది వ్రాయఁగోల్పిన ♦ హితుని సుగుణ
రతుని నాయనివేంకట ♦ రంగనృపునిఁ
దత్సతిని సంతతిని మహా ♦ దారమతిని
బెంపఁ బరమేశు భక్తిఁ బ్రా ♦ ర్థింపు మనస. 103

శ్రీ

# భక్తకర్ణామృతము.

మధ్యమావతి-చాపు

ఎంతవాఁడను నిన్నుఁ గీర్తింప

ఈశ్వర నే

నెంతవాఁడను నిన్నుఁ గీర్తింప

సుంతయైనను గాన సాహిత్య ♦ సొంపెఱుంగని శుద్ధమూర్ఖుఁడ॥ నెం॥
వింతవింతగ నిన్నుఁ గూరిచి ♦ వేయివిధములఁ బాడుటకు నా
కెంతయో మది యున్నదది ఫల ♦ వంతమగు టెట్లో యెఱుంగను
॥ఎం॥

చారుసంగీత ప్రవీణులు నారదాదిమహామునీంద్రులు
సారెకును బాడంగఁ గూరిమి ♦ మీఱ నాకర్ణించు విభుఁడవు॥ఎం॥
రాగతాళము లెల్ల నేరిచి ♦ భక్తితో నినుఁ బాడి నీయను
రాగమును నార్జించి మించిన ♦ త్యాగరాజును గాను బీదను॥ఎం॥
భక్తితో నీశుభగుణమ్ముల ♦ భవ్యరీతులఁ బాడుటకుఁ గల
శక్తులెవ్వియు లేనివాఁడను ♦ స్వామి నిన్నే నమ్మువాఁడను ॥ఎం॥
హెచ్చుగా నినుఁ గొల్చి పాడెడు ♦ నెందఱో మహానీయులుండఁగ
మెచ్చుకొందువె యీశ్వరా నా ♦ వచ్చిరాని గీతజాతము॥ఎం॥

2 కమాచ్ - ఛాపు

కొనియాడఁదరమే నిన్నుఁ

గువలయవినుత

కొనియాడఁదరమే నిన్ను

దినకరశశితార ♦ గణములవెలిఁగించు

ఘనతేజమునుజూపు ♦ కాంతిమంతుఁడవీవు ॥కొని॥

బొంగరమ్ములమాడ్కి ♦ భూమ్యాదిగ్రహముల

నింగి గిరగిరఁద్రిప్పు ♦ నేర్పుకాఁడవునీవు ॥కొని॥

ఒండొంటి డీకొన ♦ కుండలోకములను

ద్దండరీతిని నడుపు ♦ చండశాసనుఁడీవు ॥కొని॥

స్తుత్యమౌనీసృష్టి ♦ సుందరమ్ముగఁజేసి

యత్యద్భుతముఁజూపు ♦ నైంద్రజాలుఁడవీవు ॥కొని॥

పాఠశాలగ జగతి ♦ బహువిధములఁ జేసి

పాఠములనునేర్పు ♦ పరమగురుఁడవు నీవు ॥కొని॥

### 3 సురట-ఆదితాళము

పొగడఁదరమె నిన్ను మాప్రభు పొగడఁదరమె నిన్ను

ధగధగ మెఱసెడు ♦ తరణికోటులకు
జిగిబిగిఁ గూరుచు ♦ చిన్మయరూపా! ॥పొగ॥
అగణితమగు బ్ర ♦ హ్మాండకోటులను
సొగసుగఁ దీరిచి ♦ సూత్రధారివయి
గగనరంగమునఁ ♦ గడుఁ జోద్యమ్ముగఁ
దగ నాడించెడు ♦ తాండవ లోలా! ॥పొగ॥
నేత్రపర్వముగ ♦ నిగనిగలాడెడు
చిత్రవిచిత్రపుఁ ♦ జిన్నెలవన్నెల
ధాత్రిని నతిసొం ♦ దర్యరాశియా
చిత్రశాలగాఁ ♦ జేసినస్వామీ! ॥పొగ॥
వీనుల విందుగ ♦ వివిధస్వరముల
గానము చేసెడు ♦ కలకంఠాదుల
మానితకీర్తిని ♦ మహినలరించెడు
గానకళాలం ♦ కరణధురీణా! ॥పొగ॥
పరిపరివిధముల ♦ పాపరోగములఁ
బరితపించుమా ♦ పరితాపమ్ములఁ
బరమకృపామృత ♦ ఫలితౌషధములఁ
బరిహారము సేయు ♦ వరవైద్యమణీ! ॥పొగ॥

4 బేహాగ్-ఆదితాళము

నినుఁ గొనియాడఁగ ♦ నేర్చునెవ్వఁడు భువి
మనమునకందని ♦ మహిమలునీవి ॥నిను॥

మునులు ఋషీంద్రులు ♦ ముదమునహృదయాన
ననుదినమును నిన్నె ♦ యరయుచునుండియు
దినకరకోటుల ♦ దివి వెలిఁగించియుఁ
గనఁబడకున్నావు ♦ కరమువిచిత్రము ॥నిను॥

వివిధజగమ్ముల ♦ వింతగఁదిప్పుచు
నవనవలీలల ♦ నటనము సల్పుచు
నెవరు నెఱుంగని ♦ యేకాంతమ్మునఁ
బ్రవిమలకాంతితో ♦ భాసిలుచుందువు ॥నిను॥

నమ్మినభక్తుల ♦ నెమ్మదిలోపలఁ
దుమ్మెదవలెవాలి ♦ ఝుమ్మనిపాడుచుఁ
గమ్మనిభక్తిర ♦ సమ్మును గ్రోలుచుఁ
గొమ్మని శుభములఁ ♦ గురియుచునుందువు ॥నిను॥

5 శంకరాభరణము. రూపకము

దేవనీప్రభావగరిమ ♦ తెలియశక్యమా
కేవలకరుణా పరిపూరమ ♦ కీర్తిధామమా ॥దేవ॥

పరమభక్తినిన్నుఁగొల్చు ♦ భక్తవరులకు
దురితములను దఱుముశక్తి ♦ నిరతమిత్తువు ॥దేవ॥

పరులహితముకొఱకె పాటు ♦ పడెడువారికి
నిరుపమానంద పదవి ♦ నెమ్మిఁగూర్తువు ॥దేవ॥

నిన్నుఁజూడ నిచ్ఛయించు ♦ నీతిపరులకు
నన్నిచోట్లదర్శనమిడి ♦ యాదరింతువు ॥దేవ॥

వివిధజగములను వెలంగు ♦ వింతఁ జూపఁగ
వివిధదేహముల నొసంగు ♦ విశ్వవిభుఁడవు ॥దేవ॥

మొదటఁగష్టపెట్టిమదిని ♦ బదనుపఱచుచు
సదయహృదయుఁడొటతుదకు♦ముదమునింతువు ॥దేవ॥

6 మాయామాళవగౌళ-ఆదితాళము

ఏమనిపిలుతును నిన్ను నే ♦ నేమనిపిలుతునునిన్ను

స్వామీయందున ♦ సఖుఁడాయందున

ప్రేమకు నెలవగు ♦ ప్రియుఁడాయందున ||ఏమని||

తల్లియందున ♦ తండ్రియందున

యెల్లరఁబ్రోచెడు ♦ నీశ్వరయందున ||ఏమని||

దివ్యసౌఖ్యమిడు ♦ దేవాయందున

అవ్యయుఁడగు పర ♦ మాత్మాయందున ||ఏమని||

భవరోగ మహా ♦ వైద్యాయందున

వివిధజగద్గణ ♦ వేద్యాయందున ||ఏమని||

గురులకునెల్లను ♦ గురువాయందున

వరములనిడుకల్ప ♦ తరువాయందున ||ఏమని||

ఎంతయుభక్తుల ♦ హృదయరంగముల

వింతగవెలిఁగెడు ♦ వెలుఁగాయందున ||ఏమని||

## 7 శ్రీరాగము-చాపు

ఏడనిన్ జూడఁగనగుదు -నీ
జాడ తెల్పుము నాకు ♦ జడమతి నేను
వేడఁగఁజాలను ♦ పాడఁగఁజాలను
కూడి నీతో నుండ ♦ వేడుక గలిగెను ॥ఏడ॥

ఏమని పిలువఁగవలెనో-ని
న్నెచ్చట వెదకఁగవలెనో
నామమెఱుంగను ♦ ధామమెఱుగను
ఏమని పిలుతు ని ♦ న్నెచ్చట వెదకుదు ॥ఏడ॥

అందఱు నిన్నెఱిఁగినారు-నే
నెందఱనడిగిన ♦ నెఱుఁగమన్నారు
పొందుగ నినుఁబొందితి ♦ పొంగి ముదమ్మున
నుందామనునాశ ♦ యుదయించియున్నది ॥ఏడ॥

ఒకపరి దర్శనమిమ్ము-నీ
వొకపరి మాటాడి పొమ్ము
ఇఁక నినుఁబిలువను ♦ ఇఁక నేమియడుగను
సకలమర్పించి నే ♦ సుఖముగనుందును ॥ఏడ

8 బేహాగ్-రూపకతాళము

నినువినా జగదీశ మాకు ♦ నెయ్యుఁడెవ్వఁడు
కనికరమున మమ్ముఁగాచు ♦ కాంతుఁడెవ్వఁడు ॥నిను॥

తల్లి గర్భమందునున్న ♦ తరుణమునందుఁ
బిల్లల మముఁగాచినావు ♦ ప్రేమదాతవు ॥నిను॥

తల్లిఁ దండ్రిగురువు నన్నఁ ♦ దమ్ముల సఖుల
నెల్లబంధువులనొసంగి ♦ యెలమిఁగూర్తువు ॥నిను॥

చింతలనొకక్షణములోన ♦ శాంతిపఱతువు
వింతవింతగ సృష్టిఁజేసి ♦ వేడ్కనింతువు ॥నిను॥

పాపదావాగ్నిఁజిక్కి ♦ పరితపించెడు
పాపులమము నుద్ధరించు ♦ పావనుండవు ॥నిను॥

### 9 బేహాగ్-ఆదితాళము

నీనామమె యెంతో రుచిరా ♦ నిఖిలసజ్జనగోచరా
మానసమునకింపునింపు ♦ మహితవీణారవమురా ॥నీ॥
మధురమైన నీనామమె ♦ మానులకుజపమురా
అధమాధములనుద్ధరింప ♦ నంచితసాధనమురా ॥నీ॥
అఖిలపాపములను బాప ♦ నదియెసిద్ధౌషధమురా
సుఖమునాత్మబలము నిచ్చు ♦ సురుచిరామృతరసమురా ॥నీ॥
భవ్యధర్మరంగస్థిత ♦ భక్తవీరకోటికి
నవ్యయోత్సాహమ్ముగొల్పు ♦ దివ్యభేరీరవమురా ॥నీ॥

---

### 10 శంకరాభరణము - ఆదితాళము.

నీకంటెవేఱెవ్వరు మమ్మలరింపఁగ నీకంటెవేఱెవ్వరు
శోకాపనోదివి ♦ లోకవినోదివి
రాకాసుధాంశుకోటి ♦ రమణీయమూర్తివి॥ నీకంటె॥
బ్రహ్మాండకోటులతో ♦ బంతులాడెదునీవు
బ్రహ్మాది బిరుదుల ♦ భాసిల్లుచున్నావు ॥నీకంటె॥
రవిచంద్రతారల ♦ రాజిల్లు దివియెల్ల
ప్రవిమలరత్నాల ♦ పందిరిగదనీకు ॥నీకంటె॥
రక్తినిఁ గొల్చు పరి ♦ సక్తితోఁ జెన్నారు
భక్తులహృదయమ్మె ♦ భద్రపీఠము నీకు ॥నీకంటె॥

## 11 నవరోజు - చాపు.

నిండుచందురుఁడీవుపర్భువర ♦ నిర్వికారశుభంకరా
పండువెన్నెలఁ దిను చకోరపుఁ ♦ బక్షినేను పరాత్పరా ॥నిం॥
కమలపుష్పము నీవుదేవర ♦ కమ్మతేనియఁదాగ్రివునా
భ్రమరమేను త్రిలోకసుందర ♦ భవ్యవిభవధురంధరా ॥నిం॥
నిరుపమప్ర్జ్ఞానజ్యోతివి ♦ నీవు భక్తవశంకరా
దరిసినీపయి వలచివాలుప ♦ తంగమేనుమనోహరా ॥నిం॥
నీవుపరమానందపూరిత ♦ నీరదముసంపత్కరా
నేవినోదము మీఱనాడెను ♦ నెమిలిమునివరగోచరా ॥నిం॥
కాంతమినుమును డాసిముద్దిడు ♦ కరణికరుణాసాగరా
చెంతఁజేర్చిసుదంబుగూర్పుము♦చిత్తజలరుహ భాస్కరా ॥నిం॥
నీరువీడిన చేపనైవడి ♦ నిన్నువీడి తపించితిన్.
నేరమెంచకు నక్షమింపుము ♦ నిఖిలవిమలగుణాకరా ॥నిం॥
చాతకంబను వేచివాఁడను ♦ స్వామినేనొకచినుకుకై
ప్రీతిఁగురియుముపూర్ణవర్షము॥ప్రియతమామృత జలధరా॥నిం॥

12 కల్యాణి - ఆదితాళము.

దినమది సుదినముకాదా

పల్లవి

దినమది సుదినముకాదా

కనుగొని నినుమది ♦ గానము చేసెడు ||దిన||

ఘనులగు నీభక్త ♦ జనములఁగూడి

మునినుతనినుఁగూర్చి ♦ ముచ్చటలాడెడు ||దిన||

కనికరమెదలోఁ ♦ గరఁగిపాడఁగా

ననదలకష్టము ♦ లన్నియుఁ దీర్చెడు ||దిన||

ధీరతనీయాజ్ఞఁ ♦ దీరిచిపొల్చెడు

వీరుల చరితము ♦ వినిహర్షించెడు ||దిన||

కళలఁదేరి స ♦ త్కార్యములొనరిచి

విలసిలు బుధులను ♦ వేడ్కమన్నించెడు ||దిన||

నీదయఁ గల్గిన ♦ నిఖిలబంధువుల

నాదరించి ముద ♦ మందుచునుండెడు ||దిన||

13 కాంభోజి - చాపు

ఓనాథనీగుణ మొకయింత తెలిసిన ♦ వానిజన్మమెజన్మము
మానసముప్పొంగి ♦ మేనుపులకరించి
యానందాశ్రుపులొల్క ♦ నాగంభమగు దేవా ॥ఓనాథ॥
జ్ఞానము కరుణయు ♦ న్యాయమువర్ధిల్లఁబూనుధర్మవ్రతము
మానావమానముల్ ♦ మదిని దలంపక
తానునీయాజ్ఞకై ♦ తనవెల్లనర్పించు ॥ఓనా॥
ఎన్నికీడులుమూడి తన్నుబాధించిన ♦ నన్నివిడువఁగల్గిన
నిన్నెదలోనెంచి ♦ నీయాజ్ఞ పాలించుఁ
దన్ను నిరతముఁగాచు ♦ తండ్రినీవెయంచు ॥ఓనా॥
సత్యమెనమ్ముచు సత్యమెపల్కుచు ♦ సత్యమెయాచరించు
సత్యంతభక్తితో ♦ నన్నిటనినుఁజూచి
నిత్యానందములోన ♦ నిరతమోలలాడు ॥ఓనా॥
దీనులయాపదల్ దీర్పంగసమకట్టి ♦ నానాబాధలుపడును
ప్రాణమున్న వఱకుఁ ♦ బరులకుఁదోడయి
తాను జీవనయాత్ర ♦ ధన్యముగాసల్పు ॥ఓనా॥

## 14 కాఫి - చాపు

వారెకృతార్థులు ♦ వసుమతిలోస్వామి
కూరిమితోనిన్నుఁ ♦ గొల్చుచునుండెడు ॥వారె॥

దూరినదారుణ ♦ దుఃఖములొందవిన
ధీరతనీయాజ్ఞఁ దీరిచిపొల్చెడు ॥వారె॥

విబుధులఁజేరి ♦ విద్దెలఁదేరి
శుభగుణవంతులై ♦ శోభిలుచుండెడు ॥వారె॥

పరిబలబలాఢ్యులై ♦ భక్తినినమ్రులై
యబలులకెల్లను ♦ నభయమొసంగెడు ॥వారె॥

అంతటనీవని ♦ అన్నియునీదని
అంతయు నీకయి ♦ యర్పణచేసెడు ॥వారె॥

## 15 మధ్యమావతి - ఆదితాళము.

పతితపావనుఁడవు నీవు ♦ పతితులము మేము
అతులితకృపనుద్ధరింపు ♦ మంచు వేఁడినాము ॥పతి॥

తల్లినీవు పిల్లలుమేము ♦ దయను జేపితనుపుము
ఉల్లమురంజిల్లఁగ నీ ♦ యొడినిడికొని కాపాడుము ॥పతి॥

గురుఁడవీవు శిష్యులుమేము ♦ కోరితిమి సుజ్ఞానము
పరమజ్ఞానదీపముమా ♦ స్వాంతముల వెలిఁగింపుము ॥పతి॥

కేవలముమా స్వామివీవు ♦ సేవకులము మేము
దేవనీకు నిష్టమైన ♦ సేవలోనుముఁ బెట్టుము ॥పతి॥

అనుపమసుఖదాతవీవు ♦ యాచకులము మేము
కనికరించి బిచ్చమిడుము ♦ కరము చాఁచినాము ॥పతి॥

ప్రభుడవీవు ప్రజలము మేము ♦ భాగ్యమే సౌభాగ్యము
శుభములనంతములు మాపై ♦ సూటిగా గురియింపుము ॥పతి॥

## 16 బిల్హరి - రూపకతాళము.

మొగము నేనెట్లు చూపుదు ♦ పూతచారిత్ర నీకు
అగణితపాపౌఘములను ♦ ఆచరించి యాచరించి ॥మొగ

సుగుణరాశివైన నీదు ♦ సుగుణములను దలఁచియైన
తగని చెడ్డపనులనుండి ♦ తలగకుండనుండియుండి ॥మొగ॥

ఎట్టివారికట్టిఫలము ♦ లిత్తువంచుఁ దెలిసి తెలిసి
గుట్టుగుట్టుగాన వెన్నో ♦ కూళపనులఁ జేసి చేసి ॥మొగ॥

పరుల మెప్పుబడయుటకే ♦ పాటుపడుచుంటిఁగాని
పరమపురుష నీవుమెచ్చు ♦ పనులఁ జేయకుంటినే ॥మొగ॥

దేవ నీనివాసమయి ♦ తేజరిల్లు డెందమును
కేవలదుశ్చింతలకును ♦ గృహముచేసి చెఱచి చెఱచి ॥మొగ॥

పరమస్వర్గధామమయి ♦ భాసిలు సంసారమును
నరకముగాఁ జేసికొంటి ♦ పతి నీదునాజ్ఞ దాఁటి ॥మొగ॥

17 కమాచ్ - చాపు

ఎంతయుఁదగుదునురా! ఈశ్వర! శిక్ష

కెంతయుఁ దగుదునురా

ఇంతైన పుణ్యము ♦ నేఁజేయఁగనైతి

సంతతమును దుష్ట ♦ చర్యలజరిపితి ॥ఎంత॥

అంతమె లేదునా ♦ యపచారకోటికి

నెంతదండించిన ♦ నీశ్వర! నినుదూర ॥ఎంత॥

ఎందఱినో నిం ♦ దించినవాఁడను

గంచుదును సుఖమని ♦ కడుస్వార్థపరుఁడనై ॥ఎంత॥

మోక్షమునకు శిక్ష ♦ మొట్టమొదటిమెట్టు

శిక్షయొతగుమందు ♦ చిత్తశుద్ధికి ముందు ॥ఎంత॥

18 భైరవి - ఆదితాళము.

ఆపద్బాంధవ ♦ అతులదయార్ణవ
పాిపునీవని నీ ♦ పాలఁబడితి దేవ ॥ఆప॥
పాపములెన్నెన్నో ♦ పలుమఱు సలిపితిఁ
దాపములను బడి ♦ తల్లడిల్లితిని
గోపము చూపకేఁ ♦ గూర్మితో నేలుము
పాపములను బాపు ♦ పరమపావనరూప ॥ఆప॥
ఘోరదుష్కృతములు ♦ కోటులు చేసితి
వీరభక్తుడనని ♦ వేసము వేసితిఁ
గోరఁగూడనియట్టి ♦ కోర్కెలఁగోరితి
నేరీతిఁజూపెదొ ♦ యీశ్వరనీదయ ॥ఆప॥
పంచభూతమ్ములఁ బ్రాణేంద్రియముల
నంచితబంధుల ♦ నాహారాదుల
వంచకునకు నాకు ♦ వరముగనిడితివి
ఎంచగదరహూనె ♦ యీశ్వరనీకృప ॥ఆప॥
ఎన్నియొకరుణించి ♦ యిచ్చినదానిని
నెన్నకయింకను ♦ నియ్యలేదనుచు
నిన్ను నిందించిన నీచాతి ♦ నీచుఁడను
నన్ను శిక్షించెదొ ♦ నాథరక్షించెదొ ॥ఆప॥

### 19 శుద్ధసావేరి - ఆదితాళము.

ఇఁకనిను విడువను ♦ ఏమయిననుగాని
ప్రకటితముగ నీవె ♦ ప్రభువని దెలిసెను ॥ఇక॥
చకచకలీనెడు ♦ చంద్రసూర్యాదులు
సకలచరాచర ♦ సహితలోకమ్ములు
ప్రకటములయినీలోఁ ♦ బ్రబలుచునుండును
అకలంకతేజనీ ♦ యందెలయించును ॥ఇక॥
అతులితసుఖముల ♦ నలరఁగఁజేసి
మతికిఁజోద్యమ్ముగ ♦ మహిమలఁజూపి
హితములెంతయు ♦ నెలమిలోఁదెల్పి
సతతముఁబ్రోచెడు ♦ జనకుఁడవి నీవు ॥ఇక॥
దోసముచేసి నీకు ♦ దూరమైపోయిన
గాసిలి హాయసి ♦ కరములుమోడ్చిన
దాసులఁజేరఁదీసి ♦ తప్పులక్షమియించి
త్రాసముదీర్చెడు ♦ తండ్రివి నీవు ॥ఇక॥
అందఱు విడనాడి ♦ యరిగెడునప్పుడు
కొందఱుమంది మది ♦ కుందెడునప్పుడు
డెందము నిరాశతో ♦ డిందెడునప్పుడు
కుందని యుత్సాహము ♦ కూర్చెడు సఖుఁడవు ॥ఇక॥

20 ధన్యాసి ♦ రూపకతాళము.

ఎన్నికష్టమ్ములు ♦ నీశ్వర నేఁబడ్డ
నిన్నువిడువను నే ♦ నీబిడ్డ ॥ఎన్ని॥

కన్నతల్లిని జేగఁ ♦ గాసి వాసెనురీతి
నిన్నుఁజేరిన నా ♦ కన్ని బాధలుదీఱు ॥ఎన్ని॥

కన్నవారలనెల్లఁ ♦ గన్నవాఁడవు నీవు
ఎన్న నీకన్నను ♦ నెక్కుడెవ్వరురా ॥ఎన్ని॥

ఎప్పుడు లోపల ♦ నేకాంతముగవెల్గి
తప్పులొప్పులఁ దెల్పు ♦ తండ్రివిగదరా ॥ఎన్ని॥

నాలోనుందువు నీవు ♦ నీలోనుందును నేను
ఏలీలఁజూడ న ♦ న్నేలువాఁడవు నీవె ॥ఎన్ని॥

ఖేదమెకానిర ♦ మోదమెకానిర
యేదైననేమిర ♦ నీదయకదరా ॥ఎన్ని॥

## 21. మోహన - ఆదితాళము.

అంత నీదయరా ♦ అఖిలోద్ధార ♦ అంత నీదయరా
చింతలు నీదయ ♦ చిత్తము నీదయ
వింతలు నీదయ ♦ విత్తము నీదయగా ॥అంత॥
జనకుండు నీదయ ♦ జనని యు నీదయ
జన్మమరణ ♦ సంసారము నీదయ ॥అంత॥
శత్రువు నీదయ ♦ మిత్రుడు నీదయ
పుత్రుడు పుత్రిక ♦ శత్రుము నీదయ ॥అంత॥
గాలియు నేలయు ♦ గగనజలాగ్నులు
కాలము దేశము ♦ కష్టము నష్టము ॥అంత॥
భావము నీదయ ♦ భాషయు నీదయ
పావనతరమగు ♦ ప్రాణము నీదయ ॥అంత॥

---

## 22. భైరవి - ఆదితాళము.

వెదకి వెదకినా ♦ హృదయములోపలి
మదాదిరిపులను ♦ వధింపరా తండ్రి ! ॥వెదకి॥
త్వదీయశరణమె గ ♦ దా మదాత్మకు
మునుంబు నొసంగును ♦ సదాదయానిధి ॥వెదకి॥
నిరంతరమునర్గ ♦ దురంతచింతలు
గరంబుగాల్చెను ♦ భరింపలేనిక ॥వెదకి॥

పరాత్పరా నిను ♦ నిరాటంకముగ
స్మరించుటకు నవ ♦ సరంబు దొరకుర ॥వెదకి॥
స్మరించి నిన్నును ♦ సరించినీతిని
జరించి భవములఁ ♦ దరింపనేస్తును ॥వెదకి॥

23. ఆనందభైరవి - చాపు.

ఆనందామృతము నీ ♦ యాత్మలో బ్రవహింప
నందు నీమది ముంపవేల ♦ ముంపవేల?
మానసేంద్రియముల ♦ మంచిమార్గమునఁద్రిప్పి
ప్రాణేశునుదయఁగాంచవేల ♦ కాంచవేల? ॥ఆనం॥
దానముగా నెన్నో ♦ దైవము దయసేయు
దీనులకును నియ్యవేల ♦ నియ్యవేల?
మానవకోటికి ♦ మానము నిచ్చేను
మానవంతులఁగూడవేల ♦ కూడవేల? ॥ఆనం॥
భావములోపలఁ ♦ బరితాపాగ్ని నిగోల్పి
పాపములను గాల్పవేల ♦ కాల్పవేల?
పావనమూర్తిని ♦ వరశుభకీర్తిని
భక్తిమీఱఁగఁ బాడవేల ♦ పాడవేల? ॥ఆనం॥
నమ్మఁగూడనివారి ♦ నమ్మి ధర్మమ్మునకు
నమ్మచేయుచునుందువేల ♦ ఉందువేల?
నెమ్మదిం విభు ♦ నమ్మనవారికే
నెమ్మదియని నమ్మవేల ♦ నమ్మవేల? ॥ఆనం॥

## 24. కల్యాణి .. చాపు.

రమ్ము నాహృదయమ్మును ♦ ప్రాణేశకై
కొమ్ము నీగృహముగను
నెమ్మి నీకయి నేను ♦ నిరతము వేచితి
వమ్ము చేయకు ♦ నా వాంఛితార్థమునిమ్ము ॥రమ్ము॥

శాంతినికేతనమా ♦ సర్వోత్తమ
సుంత నీదయకల్గిన
వింతగ సద్గుణ ♦ వితతిచే మెప్పారి
స్వాంతము పరిపూర్ణ ♦ స్వర్గధామంబగు ॥రమ్ము॥

సర్వేశ్వర శ్రీకర ♦ సర్వాధార
సర్వసద్గుణసాగరా
సర్వము లోపల ♦ స్వామి నీమహిమనె
సర్వదా చూచెడు ♦ శక్తినియ్యవె చాలు ॥రమ్ము॥

ఎన్నిసుఖములఁగూర్చితో యెలమిని నాకు
నెన్నశక్యమె యీశ్వరా
సన్నుతింపఁగనేర ♦ స్వామి నీకరుణను
మన్నమస్కృతులివె ♦ మన్నించికొనవే ॥రమ్ము॥

## 25. కళావతి - ఆదితాళము.

నన్నుఁగన్నతండ్రి ♦ నన్నువీడకే
నిన్నెకాని గతిగా ♦ నెన్న నెవ్వరిని ॥నన్ను॥

ఎన్నికష్టముల ♦ నున్న నిన్నె మదిని
నెన్నికొల్చుశక్తి ♦ నిచ్చి కావవే ॥నన్ను॥

అలుకలేనియట్టి ♦ యధిపుఁడంచు నిన్నుఁ
బలుకుచుండ భక్త ♦ వరులు వింటినే ॥నన్ను॥

పాపజాలములు ♦ పట్టిలాగువేళ
ప్రాపు నీవై నన్నుఁ ♦ బట్టఁబోవవే ॥నన్ను॥

సుగుణరాశివౌ నీ ♦ సుతుఁడనౌట యెఱిఁగి
తగినరీతిమెలఁగు ♦ దారిఁజూపవే ॥నన్ను॥

## 26. శహానా - చాపు.

ప్రభునిమఱచితివేలె ♦ పాపపుమనసా
శుభదృష్టిలో నిన్నుఁ ♦ జూచుచుగదవే. ॥ప్రభుని॥

విభుదయలేకున్న ♦ విశ్వములోన
విభవములెన్నైన ♦ విలసిల్లగలవె ॥ప్రభుని॥

నీపుట్టకమున్నె ♦ నీకయు దయతోఁ
గావలసినవెల్లఁ ♦ గల్పించెగదవే ॥ప్రభుని॥

శరణని యాప్రభు ♦ మఱుఁగునఁ జేర
దరిలేని దుఃఖాబ్ధి ♦ దాఁటించుఁగదవె ॥ప్రభుని॥

తలఁపులోపలనుండి ♦ ధర్మమెచూపి
పలు తెఱఁగుల నిన్నుఁ ♦ బాలించుఁగదవె ॥ప్రభుని॥

కరుణాదిసద్గుణ ♦ గణమణిఖనివై
పరిపరివిధముల ♦ భాసిల్లుఁగదవె ॥ప్రభుని॥

## 27, తోడి - ఛాపు.

ఏలా నిరాశ? ఈశ్వరుఁడుండ ఏలా నిరాశ?

పాలించు నినునతఁడు ♦ భయపడకుము మనస ॥ఏలా॥

లీలతో జగముల ♦ నేలుచుండియునతఁడు

నీలోనే యున్నవాఁడు ♦ నినువిడువఁడు ॥ఏలా॥

పతితపావన బిరుదు ♦ పడసినవాఁడతఁడు

అతనికంటెను హితుఁ ♦ డన్యుఁడెవ్వఁడు లేఁడు ॥ఏలా॥

సుఖదుఃఖముల వంకఁ ♦ జూచుచుందువదేల

సఖుని నాతనిఁగొల్వ ♦ సర్వము సుఖమగు ॥ఏలా॥

అన్ని జాతులవారి ♦ నన్ని మతములవారి

నన్ని స్థితులవారి ♦ నరసిరక్షించును ॥ఏలా॥

## 28. ముఖారి - ఆదితాళము.

నిఖిలజగము లేలు ఱేఁడు ♦ నిన్ను నేలకుండునా?
నిఖిలమెఱుఁగు సర్వసాక్షి ♦ నిన్ను నెఱుఁగకుండునా ?
॥నిఖిల॥

నిఖిలజీవరక్షకుండు ♦ నిన్నుఁ గావకుండునా?
నిఖిలభువననాయకుండు ♦ నిన్ను నడుపకుండునా? ॥నిఖిల॥

నిఖిలమతనికి నప్పగింప ♦ నిన్ను మెచ్చకుండునా?
నిఖిలమతని దయ యేయనిన ♦ నీకు దుఃఖముండునా ?
॥నిఖిల॥

నిండియంతటనుండువాఁడు ♦ నీలో నుండకుండునా?
నిండు మదిని నతనిఁ గొల్వ ♦ నీకు లోపముండునా? ॥నిఖిల॥

### 29. జంఝూటి - ఆదితాళము.

వదలి కుమార్గము ♦ వరమార్గమ్మున
వర్తిలుచుండవె ♦ యోమనసా
సదమలభక్తిని ♦ స్వామినిగొలుచుచు
సౌఖ్యములందవె ♦ యోమనసా ॥వదలి॥
పరులసుఖమునే ♦ పాటించుచుభువిఁ
బనులొనరింపవె ♦ యోమనసా
దురితదవాగ్నిని ♦ దూఁకుచుదారుణ
దుఃఖములందకె ♦ యోమనసా వదలి॥
సత్యమె సర్వ ♦ శ్రేయస్కరమని
సతతమెఱుంగవె ♦ యోమనసా
సత్యవ్రతమును ♦ సలిపెడునప్పుడె
శౌర్యముఁజూపవె ♦ యోమనసా ॥వదలి॥
న్యాయమె స్వర్గ ♦ ప్రాయముజగతిని
నమ్ముము ధృఢముగ ♦ నోమనసా
న్యాయముదప్పిన ♦ నరకంబుగభువి
నాఁడేమాఱునె ♦ యోమనసా ॥వదలి॥
సుగుణరత్నముల ♦ సొగసుగఁదాలిచి
శోభిలుచుండవె ♦ యోమనసా
అగణితగుణ ర ♦ త్నాకరుఁడగు పర
మాత్మయె శరణము ♦ వినుమనసా ॥వదలి॥

## 30 మధ్యమావతి - ఆదితాళము.

మరి రాదుర యీ ♦ మానుషజన్మము
పరమపురుషుకృప ♦ వలననె కలిగెను ॥మరి॥

పరమేశుని వే ♦ పరమాద్భుతముల
దరిసెన మొనరింపఁ ♦ దగుయంత్రం బిది ॥మరి॥

పరిపరివిధములఁ బరులకు హితములఁ
దజేని జేయ సా ♦ ధనరాజ మ్మిది ॥మరి॥

ఘనసద్గుణమణి ♦ గణము గడింపఁగ
నునకు లభించిన ♦ మహితధన మ్మిది ॥మరి॥

దేవుని జేర్పఁగ ♦ జీవుని గొని చను
దేవత్రమా ♦ దివ్యరథం బిది ॥మరి॥

కాని దీనిఁ జెడు ♦ కార్యములం దిడు
వానిజన్మ మిల ♦ వ్యర్థము వ్యర్థము ॥మరి॥

## 31 పంతువరాళి - చాపు.

ప్రాతఃకాలం బయ్యె ♦ భక్తులారా లెండు
చేతుల జోడింతము ♦ శ్రీకరుఁ దలఁచి ♦ చేతులజోడింతము ||ప్రా||

రాతిరి యేసుఁడు ♦ రాకుండ రక్షించి
ప్రీతి నెంతయుఁ జూపెను ♦ ప్రియతమవిభుఁడు
ప్రీతినెంతయుఁ జూపెను ||ప్రాతః||

బడలియుండినమన ♦ యొడలికి బలమును
గడుదయ నొడఁగూర్చెను ♦ కరుణానిధి
కడుదయనొడఁగూర్చెను ||ప్రాతః||

సందమందమ్ముగ ♦ మారుతమ్మును గొల్పె
నందఱ లేపంగను ♦ ఆనందజలధి ♦ యందఱ లేపంగను||

ఇంపుగఁ గూయుచు ♦ హెచ్చరికలు దెల్పఁ
బంపెఁ బిట్టలగుంపుల ♦ ప్రాణేశుఁడు ♦ పంపెఁ బిట్టలగుంపుల||

చిమ్మచీఁకటి మున్గి ♦ చెన్ను దప్పినభువిని
గ్రమ్మఱ వెలఁగించెను ♦ కమనీయకీర్తి ♦ క్రమ్మఱవెలిఁగించెను||

చేతనాత్మకములై ♦ చెలఁగంగఁజొచ్చెను
భూతజాలములెల్లను ♦ భువనేశుదయను ♦ భూతజాలములెల్లను||

ఆలసింపకుఁ డింక ♦ ఆప్తులారా లెండు
ఆలించి సేవింతము ♦ ఆప్రభునాజ్ఞ ♦ ఆలించి సేవింతము||ప్రా||

## 32 కురంజి - ఆదితాళము.

సంజ యెంతయు మంచి ♦ సమయము కాదా
ప్రాంజలిఁ గూర్చి ప్రభు ♦ ప్రార్థన సలుప ॥సంజ॥

మంజులఘణితిని ♦ మానసకల్మష
భంజను భక్తజన ♦ రంజను బాగడ ॥సంజ॥

శాంతుఁడై రవి యస్త ♦ శైలపీఠముఁ జేరి
శాంతి గొల్పునుగద ♦ స్వాంతములందు ॥సంజ॥

పంకజాతమ్ములు ♦ భక్తిని దల వంచి
సంకటహారునకు ♦ సలుపు నమస్కృతి ॥సంజ॥

చుక్కలు నింగిపై ♦ నెక్కి యుప్పొంగుచు
మక్కువతో విభు ♦ మహిమను జాటు ॥సంజ॥

మాని గొదలు పక్షుల్ ♦ మౌనముతో విభు
ధ్యానమొనర్చును ♦ దమతమగూండ్ల ॥సంజ॥

కామక్రోధాదులు ♦ గర్వ ముడిగి మన
స్వామిని సేవింప ♦ సాయపడుమగద ॥సంజ॥

## 33 హిందూస్థానిభైరవి - రూపకము.

విశ్వవిభునిధ్యానము ♦ విమలముక్తిసోపానము
శాశ్వతసుఖసంధానము ♦ సకలఋషివిధానము ॥విశ్వ॥

కామక్రోధలోభముల్ ♦ కఠినశత్రుజాలముల్
నేమముతో వాని నడుప ♦ నిజము చెదరు దురితముల్ ॥విశ్వ॥

చిత్తమం దసూయ పుట్టి ♦ చిచ్చుపోలె నుండకుండ
నుత్తమశాంతస్వభావ ♦ మూనియుండుము నిరతము ॥విశ్వ॥

మిత్రదృష్టితోడఁ బ్రాణి ♦ మాత్రి మెపుడు చూడుము
పాత్రివర్తన గల్గి జీవన ♦ యాత్ర సలుపఁగడఁగుము ॥విశ్వ॥

జగము నద్భుతంబుగా ♦ సలిపి యేలువానికంటె
జగతి నధికుఁ డెవఁడు లేఁడు ♦ శరణ మతనిఁ బొందుము ॥విశ్వ॥

34 కన్నడ - చాపు.

అతనిఁ గన్గొనరే
అతులితసుఖరూపు ♦ నంతర్యామిని ॥అతని॥

మితిలేనిశుభముల ♦ సతతము వర్షించు
పతిని సర్వోత్తముని ♦ భక్తవత్సలుని ॥అతని॥

పలువిధములసూక్ష్మ ♦ పరమాణువులఁ గూర్చి
బలుసొంపునింపుప్ర ♦ పంచము చేసెను ॥అతని॥

జగతిలోపలిజంతు ♦ జాలము వర్ధిల్ల
తగినయాహారముల్ ♦ దయతో నొసంగెడు ॥అతని॥

జీవులకోరికల్ ♦ చెల్లింప సమకట్టి
కేవలాద్భుతదేహ ♦ గృహము లొసంగెడు ॥అతని॥

నిర్మలధర్మమ్ము ♦ నిరతము కాపాడు
ధర్మాత్ములకెల్ల ♦ ధైర్య మొసంగెడు ॥అతని॥

### 35 బేహాగ్ - ఆదితాళము.

భజింపుఁ డతని సదా ♦ భవాబ్ధి సుఖముగఁ దరింపఁగోరిన

భజింపుఁడతని సదా

నిజానుచరులను ♦ నిరంతరంబును

ద్యజింప కరసెడు ♦ దయాస్వరూపుని ॥భ॥

చరాచరంబుల ♦ జగద్గణంబుల

భరించుచుండెడు ♦ పరిభూత్తమోత్తము ॥భ॥

మునీంద్రనిర్మల ♦ మనోంబరంబున

ఘనంబుగా వెల్గు ♦ దినేంద్రమూర్తిని ॥భ॥

అనంతసుఖముల ♦ ననంతజీవుల

కనుగ్రహించెడు ♦ ననంతమహిముని ॥భ॥

## 36. హిందూస్థానిభైరవి - చాపు.

నేఁడు మనమందఱము కూడి
పాడుదము పరమేశుని
ఈడు జగమున లేక యంతట
పొంచి వెలిఁగెడుజ్యోతిని ॥ నేఁడు ॥

కందరమ్ముల మందిరమ్ముల ♦ గహనపర్వతసీమల
సుందరధ్వనితోడ మ్రోగులు ♦ స్తుతియొనర్చెడు దేవుని ॥ నేఁడు॥

చెట్టుచెట్టునఁ గాననంబునఁ ♦ జెలఁగుమధురరుతంబులఁ
బిట్ట లెవనిని బాడుచుండునొ ♦ ప్రీతిసాగరు నాతని ॥ నేఁడు॥

నూతులందును చెఱువులందును ♦ లోఁతు తెలియని జలధిలో
శీతజలమును దాఁగి కీర్తన ♦ చేయు జలచర మాతని ॥ నేఁడు॥

ఉత్సవంబుల నుల్ల మలరఁగ ♦ నువిద లెవ్వనిఁ బాడుచు
నుత్సహింతురో యాదయామయు ♦ నుత్తమోత్తమపురుషుని ॥

శూరులును వీరాతివీరులు ♦ శుద్ధహృదయాంబుజముల
సారెసారెకు నెవనిఁ దలఁతురో ♦ సత్స్వరూపుఁబరేశుని ॥ నేఁడు॥

## 37 శుద్ధసావేరి - చాపు.

సేవింతము రండు ♦ దేవదేవేంద్రుని
కేవలానందనిధిని ♦ కైవల్యఘనుని ॥సే॥

ఏవంకఁ జూచిన ♦ నావంక నావిభు
పావనచిహ్నమ్ములె ♦ భాసిల్లుచుండును ॥సే॥

భావించి యాప్రభు ♦ భవ్యగుణమ్ముల
సేవించువారికిఁ ♦ జింతలెల్ల ను దీఱు ॥సే॥

చండసూర్యుఁడు గూడ ♦ సన్నమిణుఁగురుఁ బోలు
నిండారువిభునిప్ర ♦ చండతేజముముందు ॥సే॥

పూర్ణ చంద్రుఁడు గాజు ♦ ముక్కకైనను దగఁడు
పూర్ణుఁడౌవిభునిసం ♦ పూర్ణకీర్తికి ముందు ॥సే॥

ప్రభ దప్పి తుంపరల్ ♦ పగిదిఁ దోఁచును నదుల్
విభునిదయామృత ♦ విమలపూరముముందు ॥సే॥

## 38 మధ్యమావతి - చాపు

రండు మనహృత్పీఠమున బ్ర ♦ హ్మాండనాథుండు
నిండుకొలువుండంగ వచ్చెను ♦ లెండు లేలెండు ॥రండు॥

సుగుణమణిగణతోరణంబుల ♦ సాదరంబుగఁ గట్టుఁడు
నెగడుపరమోత్సాహధ్వజమును ♦ నింగి ముట్టఁగ నిల్పుఁడు॥

భవ్యతరముగ నెప్పుదయయను ♦ పట్టుగొడుగును బట్టుఁడు
దివ్యవిజ్ఞానప్రదీప్తులఁ ♦ దేజరిల్లఁగఁ జేయుఁడు ॥రండు॥

శాంతిసత్యము లనెడు తెల్లని ♦ చామరంబుల వేయుఁడు
చెంతదుర్గుణగణము లెవ్వియుఁ ♦ జేరకుండఁగఁ దఱుముఁడు॥

వినుతు లనియెడువిరులవానను ♦ విరివిగాఁ గురియింపుఁడు
ఘనతరంబుగఁ గ్రాలుభక్తిని ♦ గావ్యగా వర్షింపుఁడు ॥రం॥

## 39 బేహాగ్ - ఆదితాళము.

పరమపితా మా ♦ ప్రార్థన వినురా
పాపములోఁ బడ ♦ నీయకురా
శరణాగతర ♦ క్షకుఁడని నిన్నే
శరణుచొచ్చితిమి ♦ విడువకురా ॥పరమ॥

పరులను మావలె ♦ భావించెడు మదిఁ
బరమాత్మా మా ♦ కొసఁగుమురా
నిరతము నంతట ♦ నీమహిమలఁ గను
నిరుపమవిద్యను ♦ నేర్పుమురా ॥పరమ॥

నీయాజ్ఞలనే ♦ నెఱవేర్పఁగ మది
నిర్మలభక్తిని ♦ గొలుపుమురా
న్యాయసత్యకరు ♦ ణాలయ మాలో
నద్భుతనాట్యము ♦ సల్పుమురా ॥పరమ॥

శాంతిధామ మా ♦ స్వాంతమునందలి
చింతల నీ వెగఁ ♦ జిమ్ముమురా
అంతరంగ మను ♦ నరవిందము నీ
కెంతయుఁ బ్రీతి వ ♦ ర్పింతుమురా ॥పరమ॥

## 40 అఠాణా - చాపు.

బుద్ధిపై పొరఁడీయరా ♦ భువనేశ్వర ♦ బుద్ధిపై పొరఁడీయరా
శుద్ధమగునీసత్స్వరూపముఁ ♦ జూచి చూచి కృతార్థులగుదుము
శ్రద్ధతో నీసేవలొనరిచి ♦ శాశ్వతానందమ్ముఁ గాంతుము ॥బు॥
భక్తిభిక్షము పెట్టరా ♦ ప్రాణేశ్వర ♦ భక్తిభిక్షము పెట్టరా
సక్తిమీఱఁగఁ బాపచయములఁ ♦ జక్కఁగాఁ జెండాడి వైతుము
రక్తితో మాహాత్మ్యపురంబును ♦ రాజధానిగ నీకు నిత్తుము ॥భ॥

దయను మాపయిఁ గురియరా ♦ దయాకర
దయను మాపయిఁ గురియరా

దయను మాపయి నీవు గురిసినఁ ♦ దాపములు చల్లారిపోవును
రయముగా హృత్క్షేత్రములస ♦ ద్రమ్యగుణముల పంటపండును॥
ఐకమత్యముఁ గూర్పరా ♦ అఖిలాధారా ♦ ఐకమత్యముఁ గూర్పరా
లోకమంతయు నీకుటుంబము ♦ లోనిదే యని తెలిసి మెలఁగుము
నీకటాక్షముచేత వర్ధిలి ♦ నిఖిలసుఖములఁ బడయుచుందుము॥ఐ॥

## 41 బేగడ - ఆదితాళము.

కనుఁగొంటిని ♦ కనులపండువుగాఁ గనుఁగొంటిని

కనికరంపుగనిపై ♦ కాంక్షలుచుండు నిను ॥కను॥

జనన మిచ్చి ప్రీతి ♦ స్తన్యపాన మొసఁగి

మనిచినట్టివాఁడు ♦ మాతయందు నిన్ను ॥కను॥

నయభయమ్ములచే ♦ నాహితమ్మె కోరి

దయను జూపినట్టి ♦ తండ్రియందు నిన్ను ॥కను॥

మఱవరానినీదు ♦ మహిమ లెన్నొ నాకుఁ

గరుణఁ దెల్పినట్టి ♦ గురునియందు నిన్ను ॥కను॥

మాయలేనితనము ♦ మాకుఁ జూపుటకును

నీయొసంగినట్టి ♦ నిసువులందు నిన్ను ॥కను॥

చింత నున్నవేళఁ ♦ జెంతఁ జేరి నాకు

సంతసమ్ము నిడిన ♦ సఖులయందు నిన్ను ॥కను॥

## 42 నారాయణి - చాపు.

కరుణామృతపూరమా ♦ పరంధామ

కరుణామృతపూరమా

శరణు వొచ్చినవారిపాలికి ♦ నరయ సుందరపారిజాతమ

పరమసుగుణసముద్రమా మునివరులకునునినుబొగడఁదరమా

సర్వేశ్వర శ్రీకర ♦ సర్వాధర ♦ సర్వేశ్వర శ్రీకర

సర్వదుర్గుణములకు లోఁబడి ♦ గర్వమునఁ గనుగానకుండెడు

దుర్వినీతులఁ బట్టి దిద్దెడు ♦ సర్వశక్తుఁడ వీవె దేవర ॥సర్వే॥

న్యాయపాలనభూషణ♦అన్యాయశోషణ♦న్యాయపాలనభూషణ

న్యాయమునవర్తించువారల ♦ కేయమేయసుఖంబులొసఁగుదు

న్యాయమునుబ్రకటించుసుజన ♦ ధ్యేయనిరుపమపరమపావన॥

సత్యవ్రతధారక ♦ శాంతిప్రసారక ♦ సత్యవ్రతధారక

నిత్యసుఖధర్మప్రచారక ♦ నిరుపమానందైకకారక

సత్యదీక్షాచరణపూరక ♦ సాధుతాపత్రయనివారక ॥సత్య॥

43 కాఫి - చాపు.

తామసమేల స్వామి ♦ తనయునినేలవేమి
నాతోమొఱవినవేమి ♦ నాగతియేమి ||తామ||

వేమఱువేడిన ♦ వెక్కినేనేడ్చిన
నీమదికెక్కదేమి ♦ నేరమదేమి ||తామ||

అందఱనాదరించు ♦ నతికృపామతివని
యందరుపల్కుట ♦ యనృతమయేమి ||తామ||

ఎందఱనోయుద్ధ ♦ రించినవాఁడవె
అందఱకంటెను ♦ నధముఁడనాయేమి ||తామ||

దిక్కునీవేయంటి ♦ దీనుఁడనేనంటి
నక్కటనన్నువిడ ♦ నాడకుమంటి ||తామ||

---

44 బేహాగ్ - ఆదితాళము..

దరిసెన మీయ్యరా ♦ ధన్యులఁ జేయరా
పరమదయాకరా ♦ పాపనివారా ||దరి||

మముఁ గృపఁజూడరా ♦ మా మొఱ వినరా
సుమనోమనోహరా ♦ శుద్ధవిచారా ||దరి||
రార మామదిదార ♦ రాజ్యము సేయరా
కోరికల్ మితిమీర ♦ కొల్లగఁబండురా ||దరి||
చింతలఁ దీర్పరా ♦ చిత్తాబ్జభాస్కరా
సంతాప మార్పరా ♦ శాంతిసుధాకరా ||దరి||

---

### 45. మోహన - ఆదితాళము.

నిరుపమానందము ♦ నిజముగఁ గల్గును
పరమపురుషు సేవ ♦ భక్తితో సల్పిన ||నిరు||
దురితములెల్లను ♦ దూరమైపోవును
కరుణాదిసద్గుణ ♦ గణము లభించును ||నిరు||
పలుకులఁ దేనియ ♦ లొలుకఁ దొడఁగును
తలఁపుల నొకవింత ♦ తెలివి చెలంగును|| ||నిరు||
వదనము తేజో ♦ వంతమై యొప్పును
పొదలు దేహమునిండఁ ♦ బులకలు పొడమును ||నిరు||
చూపుల నమృతంపు ♦ సోనలు గురియును
ఆపరమేశుఁడె ♦ యంతటఁ దోఁచును ||నిరు||

46. కాంభోజి - రూపకతాళము.

జయదేవా జయదేవా ♦ జయ త్రిభువనకర్తా
ప్రభు జయ త్రిభువనకర్తా
జయ సర్వాశ్రయదాతా ♦ భయసంకటహర్తా ॥జయ॥
నీమహిమను కొనియాడును ♦ నిఖిలచరాచరతతులు
ప్రభు నిఖిలచరాచరతతులు
నీముందటఁ దలవంతురు ♦ నిఖిలోర్వీశులు ప్రజలు ॥జయ॥
వర్ణింపఁగఁ దరమే నినుఁ ♦ బరమదయాకరమూర్తి
ప్రభు పరమదయాకరమూర్తి
పూర్ణముగా వెలుఁగొందును భువి ♦ దివి నీ శుభకీర్తి ॥జయ॥
చేతనము లచేతన మయి ♦ చెలఁగుదు వంతటను
ప్రభు చెలఁగుదు వంతటను
బ్రోతివి బహిరంతరముల ♦ వీక్షింతువు సతము ॥జయ॥
నీజ్ఞానము నలుగడలను ♦ నిగనిగమని వెలుఁగ
ప్రభు నిగనిగమని వెలుఁగ
సుజ్ఞానులు స్త్రీపురుషులు ♦ చూతురు చోద్యముగ ॥జయ॥
వర్ణింపఁగఁ దరమే నీ ♦ పరమాద్భుతశక్తి
ప్రభు పరమాద్భుతశక్తి
చూర్ణము చేయుము గర్వము ♦ సురుచిర శుభసూక్తి ॥జయ॥
అక్షయమగు నుత్సాహం ♦ బమరెడు నీ సేవా
ప్రభు అమరెడు నీ సేవా
భిక్షముగాఁ గోరితి మిదు ♦ ప్రేమాస్పద దేవా ॥జయ॥

## 47. సురటి - చాపు.

మంగళంమంగళంమా ప్రభునీకుమంగళంమంగళం॥మం॥

శృంగారమగుసృష్టి ♦ చిత్రముగాఁ జేసి
నింగి నేల నిండి ♦ పొంగి రంగారుచు
తుంగమహిమంబో ♦ వెలింగెడుదేవా ॥మంగళం॥

నీయాజ్ఞ పాలించు ♦ నీతివర్తనులకు
నీయానందమె యిచ్చి ♦ నెఱిఁ బ్రోచినీదు
న్యాయమె ప్రకటించు ♦ మాయయ్యనీకు ॥మంగళం॥

సదమలమగునీదు ♦ సద్గుణపుంజము
ముదముతో నెదవించు ♦ మదితోడ మాదా
హృదయాబ్జమందున ♦ నుదయించుతండ్రీ ॥మంగళం॥

# ఆర్యావర్తప్రశంస.

సీ. రత్నకిరీటమై ♦ రంజిల్లు నెద్దాని
శీర్షభాగంబున ♦ శీతనగము
ఆణిముత్తెమ్ముల ♦ హారమై యెద్దాని
కంఠాన నొప్పు గం ♦ గాభవాని
కమనీయతరమైన ♦ కాంచియై యెద్దాని
కటిఁ గ్రాలు వింధ్యన ♦ గంపుఁ జాలు
చిత్రచేలంబయి ♦ చెన్నారు దేనిపై
సర్వసస్యాఢ్యమౌ ♦ సారభూమి

గీ. దేనిపదపీఠమై లంక ♦ తేజరిల్లు
వీచికల దేని నిరువంక ♦ వీచువార్ధి
దేనిసిరి వింతగొల్పు వి ♦ దేశతతికి
నద్ది భూమండలికి రాణి ♦ ఆర్యధాని.

సీ. కర్ణాదిదాతలఁ ♦ గడుపారఁగాఁగన్న
యతిపూతచరిత యీ ♦ యార్యమాత
సత్యసంధుల హరి ♦ శ్చంద్రాదులనుగన్న
యతిపూతచరిత యీ ♦ యార్యమాత
భీష్మాదిభక్తులఁ ♦ బ్రేమమీఱఁగఁగన్న
యతిపూతచరిత యీ ♦ యార్యమాత
రామకృష్ణాదుల ♦ రవితేజులనుగన్న
యతిపూతచరిత యీ ♦ యార్యమాత

గీ. ధన్యుల శుకాది బ్రహ్మవే ♦ త్తలనుగన్న
యతులపరిపూతచరిత యీ ♦ యార్యమాత
సీత మొదలగు సాధ్వులఁ ♦ బ్రీతిఁగన్న
యతులపరిపూతచరిత యీ ♦ యార్యమాత

సీ. పిదికినకొలఁదిని ♦ బాదుగు చేపుచునుండు
కామధేనువనంగఁ ♦ గ్రాలినావు
ఆశ్రయించినవారి ♦ కన్ని సౌఖ్యములిచ్చు
నమర భూజమనంగ ♦ నమరినావు
సేవించువారల ♦ చింతలెల్లనుదీర్చు
చింతామణియనంగఁ ♦ జెలఁగినావు
శ్వేతోన్నతంబగు ♦ శీతనగంబను
నైరావతముచెంతఁ ♦ నలరినావు

గీ. గంగనమృతతరంగను ♦ గాంచినావు
పండువెన్నెలలకు బేరు ♦ పడసినావు
స్వర్గమేనీవు నీకంటె ♦ స్వర్గమున్నె?
యఖిలసుగుణగణోపేత! ఆర్యమాత!

సీ. వివిధసంపదలచే ♦ వింతగా విలసిల్లి
శ్రీమహాలక్ష్మివై ♦ చెలఁగినావు
వివిధభాషలచేత ♦ వింతగా విలసిల్లి
యలసరస్వతివయి ♦ యలరినావు
వివిధదృశ్యమ్ముల ♦ వింతగా విలసిల్లి
పార్వతీసతివయి ♦ పరఁగినావు
వివిధవైభవముల ♦ వింతగా విలసిల్లి
మొలమినిందారిణివై ♦ మొసఁగినావు
గీ. పరమసౌభాగ్య వతివయి ♦ ప్రబలినావు
ఇట్టి నీగర్భమందు జ ♦ న్మించినీకు
సేవచేసెడు జన్మమ్ము ♦ శ్రీకరమ్ము
అఖిలసుగుణగణోపేత ! ♦ ఆర్యమాత !

# గాంధీమహాత్ముఁడు.

(అమెరికాదేశపుఁ గవ్యారత్నమగు అంజలామార్గరెట్ దేవిగారి
ఆంగ్లగీతము ననుసరించి రచింపఁబడిన గీతమాలిక.)

వందిమాగధపాఠక ♦ పరితతిలేదు
తనువుపైఁగవచాదులు ♦ దాల్పలేదు
ఘాంకృతులతోడ ముందేగు ♦ భటులులేరు
చెలఁగు భేరీరవముతోడి ♦ సేనలేదు
ఎన్నఁడు కిరీటముధరించి ♦ యెఱుఁగఁడితఁడు
ఆయుధముఁబట్టి యెఱుఁగఁడు ♦ హస్తమందు
ఇతనియశమను రవిపుట్టి ♦ యిప్పుడిపుడె
వెలుఁగుచున్నాఁడు తనదగు ♦ నెలవునందు
క్రమముగ స్వజాతిజయమును ♦ గాంచుకొలఁది
ఈ రవియుఁగూడఁ దనరాజ్య ♦ మేలఁగలఁడు

ప్రీతితో నెన్నఁడేనియు ♦ నూతనముగ
ధర్మము విశేషరూపమ్ముఁ ♦ దాల్చినీకుఁ
దోఁపఁగనిదాని సామాన్య ♦ రూపములను
స్వాంతమున లెక్కసేయని ♦ వాఁడవేని,
ఎన్నఁడైనను రాత్రిమే ♦ ల్కాన్న వేళఁ
బరహితపు దివ్యచింత నీ ♦ భావమందుఁ
బ్రజ్వరిలఁగాంచి పొంగిన ♦ వాఁడవేని,
కష్టములమీఁదఁ గష్టముల్ ♦ గలిగెనేని
దీని నెరవేర్చితీరద ♦ దీనికొఱకె
నన్నుఁబుట్టించెఁ బ్రభువని ♦ యొన్నఁడేని
ప్రబలబలమాత్మ కొసఁగిన ♦ వాఁడవేని
ఎఱుఁగఁగలవీవు గాంధి దా ♦ నెట్టివాఁడొ.

ఆర్యమహిమాస్వరూపమ ♦ హర్షి యితఁడు

అతులశాంతాత్ముఁడైన మ ♦ హాత్ముఁడితఁడు

దేహముఁ దాల్చినట్టి ప్ర ♦ తిజ్ఞయితఁడు

భీతియేమి యెఱుంగని ♦ వీరుఁడితఁడు

ఎట్టిబాధకు లొంగని ♦ దిట్టయితఁడు

దారిఁజూపంగ నేర్చిన ♦ తారయితఁడు

ఎప్పుడైనను నెటనైన ♦ నీశ్వరుండు

వ్యక్తమగునను సత్యముఁ ♦ వ్యక్తపఱుప

నవనిపైఁబుట్టియున్నట్టి ♦ వ్యక్తియితఁడు,

మాయలోఁబడియుండుసా ♦ మాన్యులైన

మర్త్యలోకగోచరంబయి ♦ మానముగను
బ్రిచలితంబయి స్వర్గసా ♦ మ్రాజ్యమందు
శాశ్వతంబుగ నొప్పారు ♦ శాసనమును
స్పష్టతరముగఁ దనదివ్య ♦ దృష్టిఁగాంచి
అన్నివిధముల దానితో ♦ నైక్యమంది
అంతమెఱుఁగని దానిలో ♦ నరయఁదొడఁగె
స్వీయమానవజాతికిఁ ♦ స్థిరముగాను
న్యాయమొనరింపఁగలుగు మ ♦ హాపథమును
అతుల సద్గుణకంధి మ ♦ హాత్మ గాంధి

---

చూడు మనపయి వెలిఁగియు ♦ సూర్యకరణి
శుద్ధమతితోడ మనలను ♦ నుద్ధరింప
మహికినెట్టులు వంగెనో ♦ మనుజసరణి
మనుజుఁ బ్రేమించి దేవుఁడౌ ♦ మనుజుఁడనుచు
నేను నీవును నమ్మెదు ♦ దానికిపుడు
ప్రబల దృష్టాంతరూపమై ♦ పరఁగినాఁడు
అతుల సద్గుణ కంధి మ ♦ హాత్మగాంధి.

# యతిగీతము.

(శ్రీవివేకానందస్వామిగారి ఆంగ్లగీతముననుసరించి
రచింపఁబడిన గీతమాలిక)

---

ఎత్తిపాడుము కంఠము ♦ నెత్తిపాడు
యతివరా! ధీర! ఓంతత్స ♦ దనుచుఁ బాడు
పుట్టెనీగీతమతిదూర ♦ భూమియందు
విషయవాసన కందని ♦ విషయమందు
కామధనకీర్తి కాంక్షలఁ ♦ గలఁతఁగొనని
శాంతిమయకందరారణ్య ♦ చయమునందు
చారుతరసచ్చిదానంద ♦ పూరమందు
ఎత్తిపాడుము కంఠము ♦ నెత్తిపాడు
యతివరా! ధీర! ఓంతత్స ♦ దనుచుఁ బాడు

---

పట్టి త్రెంపుము త్రెంపునీ ♦ బంధనములఁ
మించుబంగారువే కాని ♦ మించకుండు
నినుపవే కాని మఱియువి ♦ యేవిగాని

పట్టి త్రెంపుము త్రెంపునీ ♦ బంధనముల
ద్వంద్వములు మంచిచెడ్డలుఁ ♦ బంధనములె
వైరరాగాదులునుగూడ ♦ బంధనములె
గానఁదెగఁద్రుంపవలయును ♦ వీనిఁగూడ
కొట్టఁబడినను బ్రేమచేఁ ♦ జుట్టఁబడిన
దాస్యమెట్లుండినను గూడ ♦ దాస్యమొకద
కట్టఁజాలదె గొలుసు బం ♦ గారుదైనఁ
గాన వేగమె తెగఁద్రెంచి ♦ వీని నెల్ల
యతివరా! ధీర! ఓంతత్స ♦ దనుచుఁ బాడు

---

మినుకు మినుకని చీఁకటిఁ ♦ మీఁదమీఁద
నలముచుండెడు కొఱవిద ♦ య్యంబుపగిదిఁ
దనరునజ్ఞానమును బాపి ♦ కొనుము వేగ
జననమరణమ్ములకులాఁగి ♦ కొనుచునేగు
జీవితపుఁ దృష్ణ నార్పుము ♦ శీఘ్రముగను
తన్నుఁదా గెల్చునేని వాఁ ♦ డన్ని గెల్చు
దీనిఁదెలియుము లొంగకు ♦ దేనికింక
యతివరా! ధీర! ఓంతత్స ♦ దనుచుఁ బాడు

అవనిఁజల్లినదెద్దిరో ♦ యదియెపండుఁ
గారణమ్మునుబట్టియే ♦ కార్యముండుఁ
జెడ్డచెడ్డకుమంచి మం ♦ చికినిగలుగు
దీనిఁదప్పించుకొనుటకుఁ ♦ దెరవులేదు
రూపుతో బంధనంబుండు ♦ రూఢముగను
అన్నిఁటిని మీఱియున్నది ♦ యాత్మగాన
నాత్మకుమరూప నామధే ♦ యములు లేవు
అదియెనీవను సత్యంబు ♦ మదినెఱింగి
యతివరా! ధీర! ఓంతత్స ♦ దనుచుఁ బాడు

---

తల్లియని తండ్రియని మఱి ♦ పిల్లలనుచు
భార్యయని మిత్రమని మఱి ♦ బంధువనుచుఁ
గలవరించెదువారలు ♦ దెలియలేరు
సత్యమేదియొ మఱియు న ♦ సత్యమెదియొ
ఆత్మకాలేదు స్త్రీపురు ♦ షాదిభేద
మెవనికిందండ్రి మఱియాతఁ ♦ డెవనిబిడ్డ
యెవనిశత్రువు మఱియాతఁ ♦ డెవనిసఖుఁడు
ఒక్కటే యాత్మయంతట ♦ నొప్పుచుండు

అంతయును నాత్మకాని య ♦ న్యంబులేదు
అదియె నీవనుసత్యంబు ♦ మదినెఱింగి
యతివరా ! ధీర ! ఓంతత్స ♦ దనుచుఁ బాడు

---

ఉండునదియెల్లఁ దా నయ్యె ♦ యొక్కఁడుండు
నాతఁడే జ్ఞాత ముక్తుండు ♦ నాత్మయతఁడె
ఆతనికిరూప నామధే ♦ యములులేవు
ఆతనికి దోషమింతయు ♦ నంటకుండు
నతనిలోనొక్కమాయ దా ♦ నలరుచుండుఁ
గలలనెన్నియొ యద్దియే ♦ కనుచునుండుఁ
గాని యాయాత్మసాక్షియై ♦ కాంచుచుండు
నదియెనీవను సత్యంబు ♦ మదినెఱింగి
యతివరా! ధీర! ఓంతత్స ♦ దనుచుఁ బాడు

---

ముజ్జగంబీయఁజాలని ♦ ముక్తికొఱకు
నెచట వెదకెదు? మిత్రమా! ♦ యెట వెదకెదు?
గ్రంథముల గుళ్ళ వెదకినఁ ♦ గలదె ఫలము?
నిన్ను దాలాగి కొనిపోవు ♦ చున్నత్రాడు

నీకరమునందె యున్నది ♦ నిజముగాను
వగచుటనుమాని నీవింక ♦ వదలిదాని
యతివరా! ధీర! ఓంతత్స ♦ దనుచుఁ బాడు

ఎట్టిప్రాణియునానుండి ♦ యించుకైనఁ
బడయకుండునుగాక య ♦ పాయమెపుడు
పైవసించెడు మఱికిందఁ ♦ బ్రాకుచుండు
నన్ని ప్రాణులకును నాత్మ ♦ యయినవాఁడ
ఇహపరంబుల జీవిత ♦ మెడలినాఁడ
స్వర్గనరకాశభయముల ♦ వదలినాఁడ,
ననుచు నీబంధనంబుల ♦ నట్టెత్రెంచి
శాంతిపాత్రమొసంగుచు ♦ సర్వమునకు
యతివరా! ధీర! ఓంతత్స ♦ దనుచుఁ బాడు

కాయమేమైనలక్ష్యమ్ము ♦ సేయఁబోకు
దానిపనిదీరెఁ గావున ♦ దానిఁబట్టి
కొట్టుకొనిపోని కర్మమే ♦ గట్టుకేని
దానికగుఁబట్టి పూండవ ♦ దండనముల

నించుకేనియు నెంచకు ♦ మేమియనకు
పొగడఁబడువాఁడు మఱియును ♦ బొగడువాఁడు
తిట్టఁబడువాఁడుమఱియును ♦ దిట్టువాఁడు
నొక్కఁడైయుండ స్తుతినింద ♦ లున్నె చెపుమ
స్వాంతమున నిర్విధంబున ♦ శాంతినించి,
యతివరా! ధీర! ఓంతత్స ♦ దనుచుఁ బాడు

---

కామమున మోహలోభముల్ ♦ గలుగుచోట
నుండునే సత్యమెన్నడు ♦ నుండఁబోదు
ఇంతినిఁ దనపత్నిగా ♦ నెన్నునట్టి
పురుషుఁ డెన్నఁడు పూర్ణతఁ ♦ బొందలేఁడు
తనదనుచు నెంత చిన్నదేఁ ♦ దలఁచువాఁడు
ఆగ్రహగుణంబుచే బద్ధుఁ ♦ డైనవాఁడు
తథ్యముగమాయగుమ్మము ♦ దాఁటలేఁడు
గాననీదుర్గుణమ్ముల ♦ మానివేసి
యతివరా! ధీర! ఓంతత్స ♦ దనుచు బాడు

నీకువిల్లేల? సిముఁబట్టు ♦ నిలయమున్న?
గడ్డియొపరుండుపాన్పు ఆ ♦ కసమెకప్పు
చిక్కినదెతిండిమంచి దే ♦ జెడ్డదేని
మంచిచెడ్డలమదిలోన ♦ నెంచఁబోకు
తన్నుఁదెలిసిన మహాత్మ ♦ కెన్నఁడేని
మరునెకళంకమన్న పా ♦ నములచేత?
పాఱునేఱుగనెప్పుడు ♦ బరఁగుచుండి
యతివరా! ధీర! ఓంతత్స ♦ దనుచుఁబాడు

---

కొందఱేసత్యమెఱుఁగుచు ♦ నుందురిలను
గానఁదక్కినవారలు ♦ ఘనుఁడ నిన్నుఁ
జేరినవ్వీన లక్ష్యమ్ము ♦ సేయఁబోకు
ముక్తుఁడాయెల్లకడలకుఁ ♦ బోయిపోయి
మోదమునకయి వెదకక ♦ ఖేదమునకు
భయపడకయుండి రెంటిని ♦ నదలిచనుచు
మాయతెఱఁ దీసి జనులత ♦ మమ్ముఁబాపి
యతివరా! ధీర! ఓంతత్స ♦ దనుచుఁబాడు

సర్వకర్మఫలంబులు ♦ సమయువఱకు
ననుదినంబివ్విధంబునఁ ♦ జనుచునుండి
నీవు నీయాత్మకొసఁగుము ♦ నిత్యముక్తి;
అప్పుడుండదు నీవు నే ♦ ననుటగాని
జననమును దేవమానవు ♦ లనుటగాని
ఆత్మపరమాత్మలకు భేద ♦ మనుటగాని
అదియెయానందమును మఱి ♦ యదియెనీవు
యతివరా! ధీర! ఓంతత్స ♦ దనుచుఁబాడు

---

ఉత్పలము.

పాపములెల్లఁ జీఁదొలఁచి ♦ భావములోఁ బరిశుద్ధభక్తియన్
దీపము నెల్లఁ జేసి భవ ♦ దీయదయామృతవృష్టిచేత నా
తాపములెల్లనార్చినను ♦ ధన్యునిజేయు మటంచు వేఁడి నీ
ప్రాపును జేరినాఁడను గృ ♦ పాగుణభూషణ! భక్తపోషణా!

# ప్రార్థన.

---

## గీతములు.

దేవ! నీదయభువినినా ♦ జీవితమ్ము
దివ్యతరమగు నొకచిన్న ♦ దీపమగుచు
నెచటనేనున్న నచ్చట ♦ నెమ్మిఁగూడ
విమలతరమైనకాంతితో ♦ వెలుఁగుఁగాత.

---

దేవ! నీదయభువిని నా ♦ జీవితమ్ము,
సహజమైనట్టి తనవికా ♦ సమునఁబొదలి
ముదమునొదవించు నొకచిన్న ♦ పుష్పమగుచు
నల్పమాతన నెలవున ♦ నలరుఁగాత

---

దేవ! నీదయభువిని నా ♦ జీవితమ్ము
దైన్యమును బాపిపరులకు ♦ ధైర్యమొసఁగి
పాటకానిని సంతోష ♦ పఱచునట్టి
చిన్నయొకగీతరత్నమై ♦ చెలఁగుఁగాత

దేవ! నీదయభువిని నా ♦ జీవితమ్ము
శక్తికొలఁదిని బరులకు ♦ సాయమిడుచు
నబలులకునెల్లనాదరు ♦ వైనచిన్న
యూతగజ్జిగ సతతంబు ♦ నొప్పఁగాత

---

దేవనీదయభువిని నా ♦ జీవితమ్ము
వింతగొల్పెడు నీకార్య ♦ వితతికలరి
పొంగిపొరలెడుభక్తితోఁ ♦ బొగడుచుండు
నందమౌచిన్నకీర్తన ♦ యగునుగాత.

---

దేవ! నీదయభువిని నా ♦ జీవితమ్ము
నవ్యభవదీయ మణిభూష ♦ ణమ్మునందు
నమరితనచోట నగకెల్ల ♦ నందమిచ్చు
చిన్నమిన్తెంపుఁబూసయై ♦ చెలఁగుఁగాత.

# ఉద్బోధన

## గీతములు.

ఛిమ్మచీఁకటి నీత్రోవఁ ♦ గ్రమ్మియున్న
ధైర్యమెదఁగొమ్ము సోదరా! ♦ తడఁబడకుము
దారిదీనులకును జూపు ♦ తారగలదు
దైవమును నమ్మిచేయుము ♦ ధర్మమెపుడు

---

తెరువుకడుభీకరంబైన ♦ దీర్ఘమైనఁ
గన్నులకగోచరంబుగ ♦ గమ్యమున్న
భయపడకపొమ్ము బలమున్న ♦ బడలియున్న
దైవమును నమ్మిచేయుము ♦ ధర్మమెపుడు

---

మాయమర్మమ్ములెల్లను ♦ మడియనిమ్ము
వెలుఁగునకు జంకునవియెల్లఁ ♦ బొలియనిమ్ము
కలిమిలేములనేదైనఁ ♦ గలుగనిమ్ము
దైవమును నమ్మిచేయుము ♦ ధర్మమెపుడు

ఎగసిపోనిమ్ము దుశ్చింత ♦ లెట్టివైన
దయ్యములు దేవతలరూపు ♦ దాల్చెఁగాన
సరకు నేయకు పైమతా ♦ చారములను
దైవమును నమ్మిసేయుము ♦ ధర్మమెపుడు.

---

ద్వేషమునఁగాంత్రు కొందఱు ♦ ప్రేమఁగాంత్రు
పొగడుచుందురు కొందఱు ♦ తెగడుచుంద్రు
మానిమనుజుని సాపయి ♦ వానిఁగనుము
దైవమును నమ్మిచేయుము ♦ ధర్మమెపుడు

---

సరళశాసన దాతయు ♦ సత్యనేత
లోనిశాంతియు నిగనిగ ♦ లీనుజ్యోతి
యైనయేకతారనీదారి ♦ నధివసించు
దైవమును నమ్మిచేయుము ♦ ధర్మమెపుడు

# వందనములు.

## గీతములు.

సృష్టియొనరించియున్నావు ♦ శ్రీకరముగఁ
పాలనముసేయుచున్నావు ♦ భాసురముగ
సంతమొనరింపఁగలవు మ ♦ హాద్భుతముగ
ప్రభువతంసమ! ఇవిగో నా ♦ వందనములు.

---

ప్రాణదాతవు నేతవై ♦ పరఁగినావు
ప్రాణమునకును ప్రాణమై ♦ పరఁగినావు
ప్రాణమునకంటెఁ బ్రియుఁడవై ♦ పరఁగినావు
ప్రాణనాయక! ఇవిగో నా ♦ వందనములు

---

దుఃఖములచేత హృదయమున్ ♦ దున్ని దున్ని
పరమకరుణామృతమ్మును ♦ గురిపి కురిపి
మించుసద్గుణములను బం ♦ డించునట్టి
పరమపావన! ఇవిగో నా ♦ వందనములు

---

కన్నులారంగ వనములఁ ♦ గనుచునుండి
వీనులారంగ ఘనవుల ♦ వినుచునుండి
యంతటనునిండి యాత్మకు ♦ నాత్మవగుచుఁ
బరఁగుపరమాత్మ! ఇవిగో నా ♦ వందనములు.

---

నీదుమహిమలఁ గనుఁగొని ♦ నిన్నుఁ బొగడఁ
బరులకుఁ బ్రకాశమొనరించు ♦ పనులుసేయ
నచ్చెరువుగొల్పు నరదేహ ♦ మిచ్చినావు
పరమపిత! హిత! ఇవిగో నా ♦ వందనములు

గర్భమున్నజీవకోటులఁ ♦ గరుణఁదాల్చి
కావలసినట్టివెల్లను ♦ గరుణనొసఁగి
బుద్ధులనునేర్పి కరుణతో ♦ నుద్ధరించు
పరమజననిరో! ఇవిగో నా ♦ వందనములు.

---

దివ్యదృశ్యంబులెల్లను ♦ దెఱచిచూపి
జ్ఞానమణిజ్యోతిచేతను ♦ మానసమును
వెలుఁగఁగాఁ జేసిలోవెలి ♦ వెలుఁగుచుండు
పరమగురువర! ఇవిగో నా ♦ వందనములు

---

గుట్టులనురట్టుసేయక ♦ కూర్మితోడ
వింతగాఁజింతలనుబాపి ♦ సంతసమిడి
పీడకెప్పుడువెనువెంట ♦ వేచియుండు
పరమమిత్రమ! ఇవిగో నా ♦ వందనములు

హారతి.

చంపకము

గగనవిశాలపాత్రమునఁ ♦ గ్రాలఁగజ్యోతులుచంద్రభాస్కరుల్
సొగసుగ ముత్తెముల్ పగిది ♦ శోభిలఁజుక్కలుకమ్మతెమ్మెరల్
నెగడఁగఁజామరమ్ములుగ ♦ నిండుగవిచ్చిన పూలుచెట్లలో
నిగనిగలీనదుందుభులు ♦ నివ్వెఱమ్రోయ స్వయమ్ముగా సదా
యగణితవైఖరిం జెలఁగు ♦ హారతినీకుఁ ద్రిలోకనాయకా !